

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

Bakalářská práce

Prostorová diferenciacie výskytu prostituce ve světě

Vypracoval: David Šourek

Vedoucí práce: RNDr. et PhDr. Aleš NOVÁČEK, Ph.D.

České Budějovice 2019

Prohlášení:

Prohlašuji, že předkládanou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiatů.

V Českých Budějovicích dne .....

.....

David Šourek

Poděkování:

Zde bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. et PhDr. Aleši Nováčkovi, Ph.D. za cenné rady, ochotu a pomoc, kterou mi poskytl v průběhu vypracovávání této práce. Také bych rád poděkoval mým rodičům za morální podporu během celého studia.

ANOTACE

ŠOUREK, D. (2019): Prostorová diferenciacie výskytu prostituce ve světě. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 70 s.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá prostorovou diferenciací výskytu prostituce ve světě na úrovni států. Počty prostituujících se osob vychází z nejaktuálnějších odhadů OSN, které jsou doplněny dalšími zdroji pro co nejširší soubor dat. Analýza se zaměřuje na komparaci míry prostituce s vybranými socioekonomickými indikátory pomocí korelačních koeficientů pro objasnění vlivů působících na zkoumaný jev. Zároveň se klade důraz i na interpretaci rozdílů a rozšíření dané problematiky ve světě. Syntetická část se věnuje především distribuci prostituce v makroregionálním pojetí Země za účelem generalizace výsledků a určení hlavních determinantů výskytu prostituce.

Klíčová slova: prostituce, prostorová diferenciacie, svět, socioekonomické a kulturní ukazatele, korelační analýza, regionální srovnání, rozvojové státy, vyspělé státy

ABSTRACT

ŠOUREK, D. (2019): Spatial differentiation of the occurrence of prostitution in the world. University of South Bohemia in Ceske Budejovice. Faculty of Education, Department of Geography, 70 p.

The bachelor thesis deals with the spatial differentiation of the occurrence of prostitution in the world at the level of states. The number of prostitutes is based on the latest UN estimates. It is supplemented by other sources for the widest possible set of data. The analysis is focused on the comparison of prostitution rate with selected socioeconomic indicators by applying correlation coefficients to clarify the effects on the examined phenomenon. At the same time, emphasis is placed on the interpretation of differences and the spread of prostitution in the world. The synthetic part deals mainly with the distribution of prostitution in the macro-regional concept of the Earth in order to generalize the results and describe the main determinants of prostitution.

Key words: prostitution, spatial differentiation, world, socioeconomic and cultural indicators, correlation analysis, regional comparison, developing countries, developed countries

Obsah

1. Úvod	7
2. Teoretická východiska	11
3. Metodika a zdroje dat	19
4. Problematika prostituce v globálním kontextu	25
4.1 Prostituce v minulosti a dnes.....	25
4.2 Legislativní ukotvení a druhy prostituce	27
5. Analýza prostorové diferenciací míry prostituce ve světě	31
5.1 Prostorová distribuce prostituce ve světě	31
5.2 Korelační analýza ukazatelů.....	36
5.3 Analýza vlivu jednotlivých skupin ukazatelů	51
6. Syntéza poznatků	54
6.1 Prostorové pravidelnosti a specifika	54
6.2 Makroregionální pohled	56
6.3 Determinanty	60
7. Závěr	63
8. Seznam použité literatury a zdrojů	66
9. Seznam tabulek, map, grafů.....	75
10. Přílohy.....	76

1. Úvod

Téma prostituce vzbuzuje v lidech rozporuplné emoce a představy. V rámci prostorové diferenciaci se mnozí představí osoby stojící na dopravních tazích u hranic, pracující v nevěstincích nebo v případě Amsterdamu tancující ve výlohách domů na ulici. Tradice prodejného sexu se datuje až do starověku. Díky tomu tuto profesi mnozí nazývají „nejstarším řemeslem“. Lidé provozující prostituci prodávají své tělo za účelem obživy či určitého výdělku, zároveň v menší míře i kvůli potěšení. V několika málo zemích dokonce přispívá odvodem daní do městského potažmo státního rozpočtu nezanedbatelnou částkou.

V dnešní době se prostituce ve většině států řadí mezi sociopatologické jevy, které negativně ovlivňují celou společnost. Problémy způsobuje především porušování morálních norem, spojení s kriminální činností, ohrožování zdraví a potíž s její regulací (Gorgoňová 2007). Nabalují se na ni další aktivity, které jsou často v rozporu se zákonem i ve smyslu omezování lidské svobody, jako například kuplířství. Často se v těchto kruzích objevuje vydírání či další sociopatologické jevy (drogy, alkohol apod.).

Jednotlivé kultury nahlíží na prostituci odlišně, protože se každá vyznačuje jinými specifiky (např. náboženstvím, ekonomickou silou a v neposlední řadě jiným životním stylem). V potaz se musí vzít i časové období, neboť jinak pohlíželi na prostituci ve starověkém Řecku, kde být prostitutkou znamenalo převážně obdiv, a jinak v současnosti, kdy většina populace jimi pohrdá kvůli nemravnému chování. Tyto periody se měnily a s nimi i postavení prostituce. Polyteistické starověké náboženství hrálo velkou roli ve smýšlení občanů. Zlom v tomto vnímání přišel s rozkvětem křesťanství v raném středověkém Římě. Začalo se uvažovat o možnosti pošpinění duše hříchy, kterých se lidé dopustili, což mohlo vést k domnělým následkům po smrti. V realitě se zprvu forma prostituce odsuzovala a trestala, poté se různě objevovala snaha o regulaci panovníkem nebo církví. Avšak i prostituce zažila několikrát svoji „renesanci“, jako tomu bylo například u kurtizán ve Francii. Většinu času se ale témata týkajícího sexu stala tabu, což mělo za následek odsunutí těchto jevů do ústraní. To se potvrdilo i v novověkých dějinách v 18., 19. a na počátku 20. století, kdy v Evropě panovala tvrdší morálka díky osvícenským panovníkům (Chmelík 2003).

Za další mezník, jenž ovlivnil prostituci jako takovou, lze označit šíření pohlavně přenosných chorob v 16. století od původních obyvatel Ameriky, které znamenaly nebezpečí především pro obyvatele velkých měst. Rovněž se snížil společenský statut prostitutek. Toto

riziko přetrvává dodnes, i když se objevuje snaha poučit veřejnost o nejrůznějších preventivních prostředcích v podobě antikoncepce apod. (Schreiber 1993).

I přes nejrůznější zákazy a nařízení, které omezovaly prostituci, se jí nikdy nepodařilo vymýtit, což se v dohledné době nejspíše ani nestane. Lidský sexuální pud a přirozená promiskuita se promítá v každé společnosti. V současnosti se prodejní sex považuje za obrovský byznys. Globalizace, komercializace a trivializace zkoumané profese mění pohled na celkovou problematiku. Vnímání jevu se stává méně kritické. Reklamy a filmy přenášené všemi možnými médii jsou plné sexuální tematiky, což ovlivňuje percepci prostituce ve společnosti (Fondation Scelles 2018).

Vzniklo nespočet děl, které se zabývají touto problematikou, povětšinou ale z hlediska sociologického, psychologického, kriminologického atd., málo však z prostorového pojetí v celosvětovém měřítku. Několik prací se z geografického pohledu zaměřuje pouze na určitou oblast, většinou na rozmístění prostituce ve městech, čímž se zabývá urbánní geografie. Vymezují se tzv. „red light districts“, což znamená něco jako uličky lásky (doslovný překlad „čtvrť červených luceren“).

Hlavním cílem práce je na základě statistických metod sledovat **prostorové rozdíly ve výskytu prostituce ve světě na úrovni států**. K tomu poslouží data ze statistik OSN, WHO a dalších zdrojů. Díky těmto informacím dojde k výpočtu podílu osob žijících se prostitutí a následně z dosažených výsledků vznikne přehledný kartogram míry prostituce. Hodnoty budou korelovány za pomoci statistických metod s vybranými ukazateli, jež se zvolí na základě logického uvážení s předpokládaným vlivem na prostorovou distribuci jevu. K jednotlivým indikátorům se ztvární doplňující přehledové mapy pro lepší komparaci s mírou prostituce. Dílčím cílem studie je též analyzovat a interpretovat prostorové rozdíly ve sledovaném jevu a pokusit se nalézt hlubší příčiny těchto rozdílů, což se následně projeví v syntetické části v generalizovaném pojetí.

Problematika prostorové diferenciacie prostituce ve světě souvisí s mnoha faktory. V průběhu práce bude snaha je rozpoznat. Zároveň bude usilováno o zodpovězení *hypotéz*, jež vyvstaly po heuristické části.

(1) Urban a Dubský (2008) přičítají vznik prostituce třem obecným faktorům – biologické, psychologické a sociologické. Biologizující teorie připisuje příčinu vzniku prostituce lidské přirozenosti k páchání kriminality. Především u žen se tedy jedná o vykompenzování mužských trestných činů. Mezi nejnebezpečnější země světa v rámci

násilné kriminality patří Latinská Amerika a Subsaharská Afrika (Vision of Humanity 2018). V těchto regionech lze tedy předpokládat vyšší výskyt prostituujících se osob.

Psychologizující teorie hovoří o větší šanci stát se prostitutkou v oblastech, kde vládne větší rozdíl v nerovnosti mezi pohlavími. Azíz (2013) poukazuje na fakt, že problémy s genderovou nerovností nastávají v zemích s rozvíjejícími se ekonomikami, což typicky připadá na africké země, Jihovýchodní Asii a některé státy Jižní Ameriky.

(2) Ekonomická situace podle Nkaly (2014) přímo souvisí s počtem prostituujících se osob, neboť se ženy při nedostatku pracovních příležitostí a špatném stavu hospodářství v zemi často uchylují k výše zmíněné profesi. Předpokládá se tedy, že státy se zaostalou či problémovou ekonomikou budou disponovat vyšším počtem pracovníků ve zkoumaném oboru než země vyspělé a stabilní. Investiční web (2013) uvádí příklad Řecka, kde finanční krize v roce 2009 zapříčinila vzrůst počtu prostitutek za účelem výdělku. The World Bank (2017a) řadí mezi regiony s pokulhávající ekonomikou hlavně Subsaharskou Afriku, Střední východ, Jižní s Jihovýchodní Asií a částečně i Latinskou Ameriku.

(3) Prostituce se považuje za jev nacházející se hlavně v hustě zalidněných oblastech. Podporuje ji anonymita zákazníků, dostatečná poptávka a nabídka služeb prostitutek či prostitutů (Schreiber 1993). Lze tedy předpokládat, že vysoká míra urbanizace bude mít pozitivní vliv na výskyt prostituujících se osob. Sheykhi (2017) však poukazuje na fakt, že proces narůstání sociopatologických jevů v rámci urbanizace se děje hlavně v zemích, které mají problém tento průběh regulovat, což většinou neplatí pro vyspělé oblasti. Hypotéza se týká spíše jihoasijských, afrických a jihoamerických států, kde nekontrolovatelně rostou chudinské čtvrtě (slumy) a objevují se zde i jiné socioekonomické nebo kulturní problémy (The World Bank 2017b).

(4) McKeganey (1994), Talbot (2007) ve svých pracích píší o vztahu mezi přenášením viru HIV/AIDS a prostitucí. Říkají, že existuje přímá souvislost mezi těmito jevy a že prostituce slouží jako jeden z hlavních přenašečů této nemoci. Očekává se tedy větší počet nakažených v oblastech s vysokou mírou prostituce. Mezi nejvíce postižené regiony světa patří jižní a střední Afrika, východní Evropa (hlavně Rusko) a Jihovýchodní Asie. Méně, ale přesto, je virus rozšířen i v Latinské Americe (WHO 2017).

Práci lze rozdělit do dvou částí – na teoretickou a analytickou. V úvodu se kromě stručné charakterizace jevu zároveň stanovují hypotézy. Následuje teoretický rámec práce, jenž osvětluje literární zdroje a teoretické přístupy k prostituci. Další kapitolou je metodika, v níž člověk najde informace o postupech při vypracování převážně analytické části

a statistických datech. Čtvrtá kapitola se věnuje prostituci z globálního hlediska. Dílčí podkapitoly se zabývají historií a současností prostituce, legislativními ukotveními ve světě a druhy prostituce z prostorového hlediska. Analýza se skládá především z rozboru vytvořených tabulek a mapových podkladů týkajících se míry výskytu prostituce a jednotlivých ukazatelů. Byla provedena korelační analýza, která poukázala na vliv indikátorů. Po analýze dat bylo nutné vytvořit syntézu poznatků, která víceméně generalizuje a vyzdvihuje výsledky z předešlé kapitoly, z čehož se následně odvodila jistá regionalizace světa s danými specifiky. Zvolením vhodné metody a porovnáním indikátorů vznikla určitá představa o příčinách výskytu prostituce v jednotlivých regionech a zemích. V závěru se zhodnocují hypotézy, stanovené cíle a celkově se objevuje snaha o shrnutí dosažených poznatků. Nelze opomenout literaturu, zdroje a přílohy, které byly v práci použity.

2. Teoretická východiska

Fenomén sociopatologického jevu staví společnost do nezvyklé výzvy, jak se s danými problémy vypořádat. Důvodem, proč se odborníci těmito záležitostmi zabývají, je snaha preventivně předejít nežádoucím důsledkům, které způsobují. Obecně lze říci, že se jedná o aktivity, které škodí společnosti. Samotné slovo patologie pochází z řeckého výrazu „pathos“, což v překladu znamená muka, utrpení nebo choroba. Do této kategorie se řadí nezaměstnanost, chudoba, drogová závislost, rasismus, vandalismus, prostituce atd. Každý z uvedených příkladů vytváří ve světě různě velké nebezpečí pro obyvatele (Urban, Dubský 2008).

Problematiku prostituce a sociopatologických jevů řeší nepřehledné množství děl. Za zmínku určitě stojí přehledná učebnice od Urbana a Dubského (2008). Mezi další autory, již se věnovali stejné problematice, se řadí např. Chmelík (2003) nebo Sochůrek (2001). Všichni autoři se víceméně shodují na *definici prostituce*. Prostituce se všeobecně chápe jako prodej těla za úplaty a zároveň se poukazuje na vysokou promiskuitu, kterou hodnotí jako přirozený pud hlavně u mužů. Existuje mnoho teorií a přístupů, jak prostituce vzniká. Sociálně patologické jevy se z části mohou popsat jako sociální deviace, kdy se člověk nějakým způsobem odlišuje od ostatních. Nicméně pojem sociální deviace nelze vždy chápat jako negativní vyjádření. Za devianta se může považovat například i člověk z kolektivu, který jako jediný pochází z venkova. Na druhou stranu, sociopatologické jevy, respektive prostituující osoby, spadají do kategorie deviací pejorativně vnímaných. Porušují určitým způsobem platná pravidla sociálního prostředí. U prostituce se spatřuje problém v přijímání peněz za sexuální služby. Prostituující osoby lze definovat mnoha způsoby, nicméně v této práci se jedná o jedince mužského i ženského pohlaví, kteří vykonávají prostituci jako hlavní zdroj obživy.

Za hlavní koncept této práce se může považovat *prostorová diferenciac*e, přesněji sociálně prostorová diferenciac. Macešková a kol. (2009) uvádí, že prostorová diferenciac e značí nerovnoměrné rozložení určitých skupin ve zkoumaném území. Skupinou myslí soubor lidí s určitou spojitostí – kulturní, etnická, věková nebo i deviantní skupina. Tuto problematiku chápou jako stav, ke kterému došlo kvůli působení určitých faktorů. Ty zapříčiňují vznik nerovností a podporují tedy daný jev v pro něj přátelském prostředí. Mezi důvody, jež prostorově diferencují společnost, respektive skupiny, patří například ekonomické příležitosti, atmosféra ve společnosti nebo politická situace (Macešková a kol. 2009).

Pro distribuci prostituce ve světě neexistuje příliš mnoho přímých teorií, avšak existují přístupy, které vnímají určité faktory, jež mají vliv na geografické rozložení prostituce v celosvětovém měřítku. Tomuto tématu se z části věnuje ve své diplomové práci Rozumová (2010). Podle ní mezi globální příčiny prostituce patří nedostatek finančních prostředků. V chudých zemích potřebují peníze na obživu, zatímco v bohatých si často zvyšují životní standard. Dále mluví o kulturních a mentálních předpokladech. K jejich utváření napomáhá například náboženství, tradice apod. Určité rozdíly v rozšíření prostituce se řeší v rámci konceptu „chudý jih“ a „bohatý sever“, neboť toto rozložení způsobuje migraci proudící jedním směrem a sex turismus druhým, zjednodušeně řečeno. Nelze však hovořit o premisách, že se pouze země na jihu považují za chudé a naopak. Krize, války, přírodní katastrofy a další činitele způsobují nejrůznější negativní jevy postihující obyvatele, což napomáhá diferenciaci světa. V neposlední řadě uvádí celkovou zaostalost a nízký rozvoj v prostituci postižených zemích (Kolenčík 2000 in Rozumová 2010). Tyto faktory přiřazují větší význam Faucaultově teorii o převládání socioekonomicko-kulturních vlivů na vznik prostituce (viz níže). Důležité je si uvědomit, jaké okolnosti se pojí s výskytem zkoumaného sociálně patologického jevu v globálním kontextu a nezaměřovat to s psychologickými nebo podobnými přístupy, které se pro tuto práci ve většině případů příliš nehodí, jelikož zkoumají jev ze zcela jiné perspektivy.

Prostituce se od počátku odvíjí od *ekonomického zisku*. Jen málo prostituujících osob provozuje zmíněnou činnost jen pro potěšení. V roce 1764 Cesare Beccaria formuloval kriminologickou teorii „Benefits out Weigh the Cost“ (v češtině „O zločinech a trestech“), která tvrdí, že lidé jsou předvídatelní, i když o svém jednání rozhodují sami. Společnost se přizpůsobuje ekonomické situaci ve státě. Každý touží po svém vlastním bohatství, když ale nedosahuje uspokojení, je schopný využít jakékoli příležitosti, což prostituce nabízí (Qayyum a kol. 2013).

Navazující ekonomický koncept vzniku prostituce shledává jako podstatnou část výtěžek. Prostituci považuje za pracovně náročnou činnost, avšak s relativně nízkými požadavky na dovednosti. Zároveň generuje poměrně velké finanční výtěžky pro zúčastněné, samozřejmě kromě zákazníků. Odůvodnění se přičítá faktu, že prostitutky nejsou ve většině případů sňatku schopné, tudíž musí vydělávat více než ostatní ženy, neboť je nikdo jiný neživí (Edlund, Korn 2002 in Sachside, Moreira 2010). Jedná se tedy o jakousi kompenzaci, kde v rámci svého povolání riskují své zdraví jak duševní, tak fyzické, když jsou například ochotny pro větší zisk nepoužívat ochranu a poskytovat všelijaké typy služeb. Taktéž poukazují na druh prostituujících se osob. „Call girls“ (prostitutka domlouvající si

s klienty schůzky přes telefon – Wikislovník 2017) si vydělávají v daných zemích v průměru více než obyčejné nevěstky z ulice. Existuje zmínka tvrdící, že větší podíl „call girls“ nalezneme ve vyspělých zemích i díky modernějším technologiím – rozšířenější sociální sítě apod. (Sachsida, Moreira 2010).

Teoretické přístupy se liší podle oboru, který je definoval. Práce se však zajímá o prostituci z prostorového hlediska. Mezi takové přístupy, jež zapadají do prostorového konceptu, patří teorie z oboru *geografie kriminality*, kam mnozí prostituci a další sociopatologické jevy z části řadí. Chicagská škola se jako jedna z prvních začala zabývat touto tematikou. Park, Burgess (eds. 1925), Shaw, McKay (1942) a další přišli s novými poznatky. V té době probíhající velká urbanizace a zvyšující se počet obyvatel podněcoval růst sociálně patologických jevů v amerických městech, což odůvodňovala teorie sociální dezorganizace, která vypovídá o úpadku společnosti v důsledku nedostatečné organizace (Park, Burgess eds. 1925, Shaw, McKay 1942 in Jíchová, Temelová 2012). Tomu později oponovali Rock, Downes (1989), kterým se potvrdilo, že dochází k výskytu lokalit s vyšší mírou sociálně patologických jevů, kde zároveň panuje vysoká míra organizovanosti. Jedna z teorií říká, že míra kriminality, tudíž i nelegální prostituce, přímo závisí na úrovni vzdělanosti obyvatelstva (Rock, Downes 1989 in Urban, Dubský 2008). To však nemusí být vždy pravda. Některé africké či asijské země s výraznou negramotností obyvatel disponují nižší mírou prostituce v porovnání s vyspělými státy (The World Bank 2017a). V ČR se geografii kriminality věnuje Jíchová, Temelová (2012). Ve své studii pražského Žižkova popisují prostorové přístupy k prostituci v podobě analýzy a vyznačují nebezpečná místa pražské čtvrti, což nazývají všeobecně místa strachu. Touto tematikou se inspirovala i Kosová (2016) ve studii Jihlavy. Místa se zvýšenou kriminalitou se dělí na „crime generators“ (místa s velkou hustotou obyvatel) a „crime attractors“ čili místa s dobrými příležitostmi pro spáchání činu (Block, Block 1995, Sherman 1995, Jíchová 2013, in Kosová 2016). Někteří autoři tvrdí, že metodologie těchto děl je špatná a že dochází i k umělému vytváření strachu (Toušek 2009), nicméně fakt, že prostituce se pojí velmi často s kriminální činností, nelze popřít.

Některé státy prostituci kriminalizují. V mnoha případech ji doprovází jiné činnosti porušující zákon. Příčinou výskytu kriminality se zabývá *teorie napětí*, která spadá pod teorii kultur či subkultur. Teorie napětí pracuje s předpokladem, že pokud jedinec nebo část populace (prostituující se osoby) nedosáhnou určitých cílů (např. dostatečné finanční ohodnocení nebo sociální statut), tak jsou nuceni zaopatřit se cestou v rozporu se zákonem. Víceméně se jedná o podobný princip jako u teorie sociální dezorganizace. To logicky značí,

že se možnosti v různých státech liší. S teorií přišel Merton (1910), který rozdělil reakce na negativní podněty – konformismus, inovace, ritualismus, retreatismus a vzpouru. Každý reaguje na vzniklou situaci jinak, což lze říci i o kulturách ve všech státech světa, kde se vyskytují různé velké sklony k deviantnímu chování (Merton 1910 in Urban, Dubský 2008; Munková 2001 in Mikulášek 2010).

Za zmínku stojí i další přístupy z řad sociologie, zejména pak *teorie rozbitých oken*. Tu uvedli autoři Wilson, Kelling (1982), kteří předpokládali vliv okolního neudržovaného prostředí na šíření kriminality potažmo sociopatologických jevů (Wilson, Kelling 1982 in Urban, Dubský 2008). Za všeobecný protipól této teorie se považovala myšlenka vzniku kriminality důsledkem nerovné struktury obyvatelstva v jednotlivých lokalitách (chudinské čtvrti apod.). Teorii rozbitých oken kritizoval Harcourt (2005). Oponoval nepravděpodobností, aby pouhé „rozbité okno“ mělo za následek masivní odezvu. Reaguje taktéž na praktické provedení teorie v podobě „nulové tolerance“ v USA, kdy policie trestala i nejmenší přestupky poměrně přísně (Harcourt 2005 in Walach 2018). Lze však usoudit, že prostituce nejen v USA roste a tvrdé trestání se příliš neprovádí.

Geografická subdisciplína beroucí na vědomí prostituci v rámci teorie se nazývá *geografie sexualit*. Autoři ji často používají jako synonymum pro „queer“ geografii. Ta se zpočátku zabývala hlavně prostorovou diferenciací neheterosexuálních menšin i v rámci prostituce, což zůstalo hlavním tématem i dnes, avšak subjekt studia se stále rozšiřuje a bere v potaz i prostituci všeobecně. Zpočátku nenašla pochopení u širší veřejnosti, neboť Faucalt (1978, 2000) tvrdil, že deviantní sexualitu způsobují socioekonomické a kulturní aspekty na úkor biologických, nicméně jejich vliv úplně nevykloučoval (Faucalt 1978, 2000 in Pitoňák 2014). Biologizující teorie naopak uvádí, že sexualita je řízena pudy a přirozeností člověka (Urban, Dubský 2008). Otázka tedy zní, která z příčin převažuje v globálním kontextu. O geografii sexualit se píše v práci například od Bell, Valentine (1995), Johnston, Longhurst (2009), kteří vycházeli z Faucaltova přesvědčení (Bell, Valentine 1995 in Johnston, Longhurst 2009).

Do geografie sexualit zapadají taktéž *feministické přístupy*. Ty se většinou zajímají o určitou věc z pohledu žen nebo menšin. Převládají dva názory – 1) prostituce jako sexuální práce, 2) prostituce jako násilí (Jahodová, Časlavská 2015), čehož se následně využívá v právních ukotveních prostituce v zemích světa. Otázky rovnosti obou pohlaví, práv žen a menšin apod. se řeší v mnoha pracích. Prostitucí z tohoto pohledu se zabýval např. Hubbard (1998, 1999). Tyto přístupy celkově změnily pohled na minoritní skupiny a rozšířily oblasti výzkumu, když se společným tématem staly genderové studie.

Feministickým idejím však mnozí vyčítají chápání žen jako homogenního celku, který ostatní utlačují. Říkají, že všechny ženy nejsou stejné a disponují různou dávkou moci (Gould 2010). Příkladem můžou být ženy v politice. Na druhou stranu dnešní doba se vyvíjí poměrně dynamicky. Co bylo dříve tabu, dnes už neplatí. V realitě si lze všimnout, že výskyt LGBT (=lesby, gayové, bisexuálové a transgender) prvků a motivů se vyskytuje více než v minulosti (např. ve filmech či seriálech), což značí jistý úspěch feministické ideologie.

V západních zemích lze uplatnit *teorii přirozeného výběru*, kdy si ženy samy vyberou možnost stát se prostitutkou. Teorie přirozeného výběru převládá ve vyspělých regionech díky pružnějším rozhodovacím možnostem, než je tomu ve státech rozvojových. Zároveň se jedná o rozdíl ve vztahu nabídky a poptávky. Vyspělé země disponují dostatečnou nabídkou i poptávkou, kdežto v rozvojových zemích převládá spíše nabídka, nemluvě o kvalitě nabízených produktů či služeb (Elster 2005).

Jelikož prostituci vykonávají z 90 % ženy, lze zde hovořit o genderové nerovnosti nebo nevyváženosti, což podněcuje vznik právě feministických teorií. Genderovou nerovností se ve svém díle zabývá Sandra Bem (1974), která definovala teorii genderových skel. Zabývá se biologickou, kulturní a psychologickou stránkou, která v prostoru a čase ovlivňuje vnímání genderové nerovnosti. Věnuje se hlavně kulturním rozdílům a říká, že v každé kultuře se vyskytuje několik „skel“. „Skly“ má na mysli předpoklady všeobecného lidského projevu v rámci celé kultury. Zaměřuje se hlavně na západní kulturu, ve které objevila tři „skla“ – androcentrismus, genderovou polarizaci a biologický esencialismus. Androcentrismus vypovídá o klasické nadvládě mužů, genderová polarizace zmiňuje rozdílnosti mezi pohlavími, a tím určenou sociální nerovnost. Biologický esencialismus odůvodňuje předchozí termíny a přidává na důležitosti biologickým faktorům, které determinují muže i ženy (Bem 1974 in Klimešová 2012). I přes aplikaci teorie na vyspělé země ji lze z části přenést do celosvětového měřítka, neboť obrovská nerovnost mezi pohlavími se nachází hlavně v rozvojových zemích.

K prostituci se vážou pojmy, které ji přímo či nepřímo ovlivňují v jednotlivých státech. Téma *globalizace* platí i pro prostituci, které se zároveň týká migrace a kuplířství s ženami či dívkami, většinou původem z cizí země, jež směřují pryč z domova za možností lepšího životy. Mezi autory, kteří píšou o této problematice, patří např. Jones a kol. (2007) nebo Musacchio (2004). Nicméně určitě neplatí, že všichni migranti propadnou prostituci, jen určitá část z nich. To ovlivňují především socioekonomičtí činitelé, viz migrace z Afriky a Blízkého východu do Západní Evropy apod. Konkrétnější studii dvou měst, Amsterdamu a Havany, vypracovali Wonders, Michalowski (2001). Pracují s myšlenkou, že na míru

prostituce má poměrně velký vliv sex turismus, ke kterému zároveň patří téma komercializace prodejného sexu. Šíření prostituce podle nich napomáhá i obchod s lidmi. Na to navazují i právní přístupy a téma regulace. Existují tři legislativní ukotvení, podle kterých se stát může řídit v rámci prostituce na svém území – reglementační, aboliční a represivní přístup. Zjednodušeně lze říci, že každý do jisté míry kontroluje nebo naopak ignoruje prostituci pomocí legislativy. Těmto právním úpravám se věnovala Zoubková a kol. (2014). Reglementační přístup se vyznačuje povolením prostituce za určitých podmínek. Stát dohlíží nad prostitutí a reguluje ji. Aboliční přístup nepostihuje přímo prostituci, ale negativní jevy, které jsou s ní spojeny. Represivní přístup prostituci zcela zakazuje a sankciuje. Tyto regulace také popisuje Šídová a kol. (2013). Při benevolentnějším právním přístupu v zemi mohou vznikat tzv. „red light districts“, což jsou zóny, kde zákon povoluje provozování prostituce, tudíž zde probíhá jakási koncentrace zmíněného sociopatologického jevu.

O globalizaci prostituce lze nadneseně říci, že tento jev se zde vyskytoval již dříve, akorát v jiné podobě. V dnešní době patří prostituující se osoby prakticky mezi nesvobodné občany, které část společnosti využívá pro své uspokojení potřeb, což se může označit za paralelu s otrokářským systémem v dobách minulých. Často se o prostituci mluví jako o moderním otroctví, jelikož většina žen provozujících prostituci zkrátka tuto činnost dělat musí, jinak by se neuzivily. To vypovídá o nerovnosti ve světě, na kterou doplácí hlavně státy třetího světa. K tomuto označení přispívá i výskyt obchodu s lidmi neboli kuplířství, z čehož se díky globalizaci stala součástí mezinárodního obchodu. Celou oblast zkoumání dokresluje již zmíněný sex turismus a zvýšená migrace obyvatel, což je vyústění globalizace prostituce a konzumního stylu života lidí ve vyspělých státech světa (Wonders, Michalowski 2001). Sex turismus zrovna tak odráží nerovnost rozložení bohatství ve světě. Do oblíbených destinací sex turismu spadá Karibik, Thajsko, Filipíny a dále pak státy Evropy okolo Středozemního moře.

Bales (2006) popisuje ve své teorii moderního otroctví příčiny vzniku. Včetně sexuálního otroctví sem řadí i ostatní druhy, nicméně říká, že na všechny typy otroctví mají vliv nejrůznější faktory – náboženské, politické, kulturní, sociální, ekonomické, etnické, komerční, psychologické a kombinace těchto vlivů. Podle něj subjekty moderního otroctví mají mezi sebou určitý vztah, podobný pracovnímu vztahu, avšak podřízený subjekt nemá právo volby. Jevo novodobého otroctví přičítá také demografickým a ekonomickým změnám ve světě. Příčinu vidí v nerovnoměrném rozvoji zemí, přesněji uvádí tři hlavní impulzy, a to nekontrolovatelný růst počtu lidí hlavně v zaostalých zemích, vývoj světové ekonomiky a

růst rozdílů v bohatství nebo chudobě na Zemi a absence dodržování zákonů v mnoha státech vzhledem k velké korupci. Problémy v rámci novodobého otroctví se objevují v bývalých koloniích. Občanské války pomohly diktátorským režimům dostat se k moci, které byly podporovány od silných států nejen Evropy, aby mohly stále čerpat bohatství rozvojových zemí. Bales (2006) dále poukazuje na fakt, že lidé v těchto oblastech často spadnou do dluhové pasti, ze které se nemohou vymanit a v některých případech se dokonce dědí. Dluhová past vzniká i ve vyspělých státech světa, kam se díky kuplířství dostanou lidé, kteří už nemají dostatečné prostředky na své vyplacení a jsou nuceni k různým činnostem včetně prostituce. Všechny tyto aspekty zapadají víceméně do Weberovy teorie nerovnosti, která spočívá v nedostatku statků a služeb ve světě, což podporuje vznik rozdílů v bohatství a moci, a tím i sociopatologických jevů (Urban, Dubský 2008).

Legislativní ukotvení v jednotlivých státech má vliv na rozvoj prostituce jako takové. Výše bylo zmíněno, že státy, které prostituci povolují, podporují většinou také sex turismus, z čehož plyne určitý ekonomický zisk pro více stran. Nicméně i v zemích, kde platí zákaz, úřady často prostituci netrestají, viz ráj sex turismu Thajsko. Právním úpravám ve světě se věnuje internetový portál ProCon (2018), který popisuje specifika 100 zemí. Existuje spousta prací, které zkoumají výhody a nevýhody legalizace a kriminalizace prostituce. Na příkladu Nizozemska Trifolis (2014) uvádí výhoda legalizace. Spočívají v ochraně prostitutek jako zaměstnankyň, neboť ty se nebojí jakékoli přestupky vůči nim hlásit, a dále ve větší kontrole státu nad tímto sociopatologickým jevem. Nevýhodou však je, že nevěstince a činnosti s nimi spojené mohou stále zůstat bez licence a provádět kriminální akty, k čemuž patří nucená prostituce a obchod s lidmi (př. Austrálie a zvýšení poptávky po prostituci s nízkými cenami). Spousta zemí i po legalizaci nedokáže dostatečně hlídat a vymáhat dané sankce. Dle teoretických předpokladů by státy s legální prostitucí měly dosáhnout snížení kuplířství, zvýšit kontrolu nad tímto jevem, odstranit ji z ulic a omezit na minimum dětskou prostituci. Zároveň se snižuje riziko pohlavně přenosných nemocí a z amerického výzkumu vyplývá i snížení počtu znásilnění až o 25 %. Existují ale studie, které tvrdí přesný opak a uvádějí příklady zemí, kde legalizace proběhla neúspěšně. V zemích s převládající obrovskou chudobou se prostituce jeví jako začarovaný kruh, na který se nabaluje obrovské množství negativních aspektů (kuplířství, riziko HIV/AIDS, kriminalita atd.) a stát s tím nic nezmůže, jelikož na řešení těchto problémů nemá ani prostředky, ani motivaci (Trifolis 2014).

Co se týče *prostituce v minulosti*, tak Schreiber (1993) popisuje ve své knize historii evropské prostituce od starověku. Už jen minulost může leccos naznačit a pomoci pochopit problematiku prostituce při zpracování analýzy, neboť se zde vyskytují jistá pravidla

a podobnosti, která se vyskytují ve společnosti i v dnešní době. Krátce, ale zato výstižně, je zpracovaná historie na webových stránkách nakladatelství Portál (2003), jenž čerpá z knihy od Chmelíka (2003). Kolář (2009) ve své diplomové práci taktéž rozepisuje vývoj prostituce v jednotlivých etapách lidstva nejen v Evropě. Sanger (1895) sepsal rozsáhlé dílo, které obsahuje popis prostituce ve vybraných zemích a městech zajímavou formou. Toto téma je popsáno v dalších kapitolách.

Pro obecné pochopení distribuce prostituce ve světě poslouží *regionalizace světa*, protože očividně existují rozdíly v motivaci vedoucí k provozování prostituce v rozvojových a ve vyspělých zemích. I když počty v různě rozvinutých státech mohou být podobné, příčiny se však povětšinou liší. V práci se využila regionalizace Země podle J. Colea (1996), který rozdělil svět do 12 makroregionů podle socio-ekonomicko-politické úrovně (Severní Amerika, Latinská Amerika, Západní Evropa, Střední Evropa, bývalé státy Sovětského svazu, Čína, Východní Asie, Severní Afrika a Střední východ, Jižní Asie, Jihovýchodní Asie, Subsaharská Afrika, Oceánie). Díky tomuto rozdělení by měla proběhnout snazší korelace jednotlivých ukazatelů, což se v důsledku promítne i v rozdělení světové populace prostituujících se osob v generalizovaném pojetí.

3. Metodika a zdroje dat

Důležitým aspektem práce je vytvoření ucelené statistiky prostituujících se osob, neboť se od ní odvíjí analytická část. Největší množství dat vhodných pro výpočet podílu prostituce na 100 000 obyvatel v jednotlivých státech světa byla získána z webových stránek OSN (2014), dále pak AIDSinfo (2016), Havocscope (2015) a TAMPEP (2008) in Adair, Nezhyvenko (2017). Vycházelo se z více zdrojů, neboť žádná stránka neobsáhla všechny důležité země světa. Při možnosti výběru z více zdrojů se upřednostnila databáze OSN. Nicméně mnohdy se i odhady OSN odchylovaly od reality, tudíž se výběr provedl podle logického uvážení na základě porovnání s okolními státy a celkového rázu regionu. U afrických zemí se zdroje většinou shodovaly, avšak v některých případech jsou odhady celkem zarážející, tudíž se musí brát v potaz i možné zkreslení výsledků. Kompatibilita dat byla zajištěna pomocí komparace jednotlivých metodik převzatých souborů dat. Hodnoty se většinou nelišily, v opačném případě se při rozkolu zvolila logičtější varianta vzhledem k regionální charakteristice počtu prostituujících se osob. Několikrát byla k dispozici data v předpokládaném rozmezí. Zde se taktéž použila vhodná úvaha vztážená k vlastnostem okolních zemí a země samotné.

Práce operuje s administrativními hranicemi států u jednotlivých ukazatelů i míry prostituce. Odhady počtu prostitutů a prostitutek se u každého ze zdrojů mohou lišit z hlediska stáří. Paradoxně státy Evropy patří do skupiny se zastaralými daty, nicméně pro účely vypracování studie jsou dostačující a předpokládá se, že i nejpřesnější, neboť v evropských zemích a dalších vyspělých částech světa všeobecně probíhají výzkumy s kvalitnějšími výsledky než v zemích třetího světa, kde různé statistiky a studie nemusí být vždy úplně přesné. Negativně lze brát fakt, že data pro Evropu nebyla ovlivněna ekonomickou krizí v roce 2009, tudíž zde figuruje možnost navýšení prostituujících se osob v nejvíce postižených zemích (v Řecku apod.). I přes veškerou snahu získat co nejširší souhrn informací o zkoumaném jevu ve světě, statistiky u některých zemí chybí, jako v případě Kanady, Libye a mnoha afrických nebo asijských států. Ani velké neziskové organizace nevedou vlastní evidenci. V důsledku toho byly celkem shromážděny informace k prostituci o 146 zemích světa.

Existuje mnoho definic, čím vším se myslí kolokace „prostituující se osoby“. Zde se vymezuje jako profese obou pohlaví, které se prostitucí živí. Pouze zdroj Havocscope (2015) v některých případech uvádí více hodnot, které pracují s přístupem, jenž počítá i osoby pouze si prostitucí přivydělávající. Nicméně vždy byla vybírána data s prostituujícími se

osobami provozujícími činnost na plný úvazek. Je nutné zdůraznit, že se vychází pouze z odhadovaných počtů, jelikož státy nedisponují pevnými statistikami a předpokládané hodnoty pochází hlavně od výše zmíněných organizací. Pokud existují v zemích registry, tak čísla registrovaných neodpovídají realitě a jsou nižší, protože se do nich nepočítá těžko podchyitelná nelegální forma prostituce. Ve světě převládá právní přístup k prostituci v restriktivním pojetí, což znemožňuje vedení jakýchkoli evidencí o výskytu prostituce.

Pro výpočet míry prostituce a následné sestavení kartogramu jednotlivých zemí světa se použil vzorec podílu celkového počtu obyvatel v zemi (The World Bank 2017c) a populace sexuálních pracovníků v daném státě na 1 000 obyvatel.

$$MP = \frac{PPO}{PO} * 100\ 000$$

MP – Míra prostituce

PPO – Počet prostituujících se osob

PO – Počet obyvatel ve státě

Data týkající se *indikátorů* byla povětšinou čerpána z portálu The World Bank (HDP na obyvatele, podíl ekonomicky aktivních obyvatel v terciéru, podíl urbanizace). Údaje o HIV/AIDS poskytla databáze na stránkách organizace UNAIDS (2016, 2017), Indexmundi (2017) a WHO (2017). U tohoto ukazatele došlo k podobnému výpočtu jako u míry prostituce, jen s přepočtem na 1 000 obyvatel. Taktéž se jedná pouze o odhadovaná čísla, na druhou stranu se získávají snáze. Bohužel nebylo možné dohledat ucelenou databázi o míře kriminality, místo toho se ale využil tzv. 3P index, který znázorňuje kvalitativní hodnocení tří atributů ve státě – prosecution (činnost policie), protection (ochrana občanů) a prevention (prevence) vůči kuplířství v jednotlivých zemích. Výpočet spočívá v součtu všech tří skupin, načež každá kategorie se hodnotí v intervalu od 1 do 5. Celkově se tedy škála pohybuje v rozmezí 0-15, kde 15 je nejlepší (Seo-Young 2016). Ukazatel Human Development Index (HDI – index lidského rozvoje) byl získán z databáze OSN, přesněji z Human Development Reports (2017). HDI se tvoří pomocí 3 indexů, a to z hrubého národního produktu, z naděje na dožití a z indexu vzdělání, z čehož následně vznikne agregátní index popisující vyspělost státu. Statistický odhad věřících v roce 2020 se nachází na stránkách Pew Research Center (2015), která se všeobecně zabývá religiozitou ve světě.

Ukazatele jsou vybrány na základě předpokladu ovlivnění prostituce jednotlivými faktory. Jako jeden z důvodů výskytu prostituce uvádějí autoři ekonomické příčiny, proto se

do práce zařadily nejpodstatnější ekonomické ukazatele jako hrubý domácí produkt na obyvatele a podíl ekonomicky aktivních obyvatel v terciéru. Míra nezaměstnanosti se nezařazovala, neboť ve světě neexistuje jednotná metodika pro výpočet daného ukazatele. Nezaměstnanost se následně v rozvojových zemích může rovnat nižšímu podílu než ve vyspělých zemích (př. Kambodža a Velká Británie), i když v realitě se nachází velké množství obyvatel z rozvojových zemí bez práce (ženy v domácnosti apod.). HDP na obyvatele vypovídá jednak o stavu ekonomiky a jednak zčásti o podmínkách pro obyvatele v daném státě. Podíl ekonomicky aktivních obyvatel v terciéru značí, na jaké vyspělostní úrovni se stát pohybuje, neboť do sektoru služeb v dnešním světě spadají mnohá perspektivní odvětví a mohou se považovat za jeden z motorů ekonomiky. Oba ukazatele mají za úkol ověřit hypotézy týkajících se vlivu hospodářství v zemích na míru prostituce.

Sociologické teorie hovoří o účinku prostředí na vznik prostituce. Do práce byly vybrány ukazatele jako index lidského rozvoje (HDI), 3P index, míra urbanizace a index nerovnosti mezi pohlavími (agregátní index sestavený z reprodukčního zdraví, postavení žen podle počtu mandátů ve vrcholové politice, podílu mužů a žen se středoškolským a vyšším vzděláním nad 25 let a ekonomické postavení žen na trhu práce). Index lidského rozvoje, index nerovnosti mezi pohlavími i podíl urbanizace mohou určovat vyspělost či zaostalost státu. Ukazatele by měly potvrdit nebo vyvrátit hypotetickou otázku, zdali prostituci ovlivňuje sociální vyspělost zemí.

Dále někteří autoři uvádějí působení i jiných aspektů (např. kulturních nebo politických), do kterých zapadá náboženství, ať už z pohledu počtu věřících nebo podle vyznání. V potaz se vzalo, jaké vyznání v zemi převažuje a každému se přidělila hodnota pro korelaci souboru s mírou prostituce (1 – křesťanství a judaismus, 2 – islám, 3 – hinduismus a buddhismus, 4 – bez vyznání). Hinduismus a buddhismus se spojil, neboť obě víry vychází ze stejného učení. Nemalý dopad na prostorovou diferenciaci prostituce má určitě i právní ukotvení, které tvoří živnou půdu pro provozování zkoumaného sociopatologického jevu. Metoda pro analýzu byla podobná jako u náboženství (0 – omezená prostituce, 1 – legální prostituce, 2 – nelegální prostituce). Mnoho autorů přičítá prostituci negativní schopnost hojně přenášet virus HIV/AIDS, tudíž i tento ukazatel se zařadil.

Pro zhodnocení závislosti míry prostituce a jednotlivých indikátorů se použil *Pearsonův korelační koeficient*. Z důvodu neschopnosti rozlišit závislou a nezávislou proměnnou veličinu se aplikovala i regresní analýza. Zobrazuje se prostřednictvím X, Y bodového grafu, jež zároveň hodnotí sílu vztahu dvou veličin pomocí vybrané funkce (většinou lineární). Číselným vyjádřením významu závislosti je hodnota R^2 – koeficient determinace (uvádí se

přímo v grafech v přílohách). Nabývá hodnot v intervalu $\langle 0;1 \rangle$ popř. procentuálním vyjádření. Udává hodnotu, kterou ukazatel ovlivňuje zkoumaný jev čili míru prostituce. Hodnota R^2 se počítá jako podíl mezi variabilitou vysvětlenou regresním modelem (SS_{REG}) a celkovou variabilitou proměnné (SS_{TOT}). Celkové variabilitě se také říká celkový součet čtverců v rámci analýzy rozkladu rozptylu (UPOL 2007).

$$R^2 = \frac{SS_{REG}}{SS_{TOT}}$$

$$SS_{REG} = \sum (\hat{y}_i - \bar{y})^2$$

$$SS_{TOT} = \sum (y_i - \bar{y})^2$$

Zjednodušeně lze říci, že hodnota R^2 znamená podíl, kterým daný indikátor ovlivňuje míru prostituce.

Korelační analýza se používá k zjištění vztahů závislosti mezi dvěma soubory dat. Koeficient nabývá hodnot $\langle -1;1 \rangle$, kde záporná hodnota určuje nepřímou závislost zkoumaných souborů a kladná hodnota přímou závislost, kdy pozitivní vyšší míra u ukazatele působí i na vyšší míru prostituce ve státech. Při výsledku 0 lze předpokládat, že žádná závislost nenastává nebo se zde může vyskytovat odlišný vztah, nikoli lineární. Záleží také na kvalitě jednotlivých souborů. Korelační koeficient se vypočítá jako podíl kovariance se součinem směrodatných odchylek.

$$r_{xy} = \frac{cov_{xy}}{S_x * S_y}$$

Kovariance taktéž určuje závislost dvou veličin. Spočítá se jako průměr součinů odchylek hodnot obou proměnných od jejich průměrů (Lemingerová 2012, s. 34).

$$cov_{xy} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_y - \bar{x})(y_i - \bar{y})$$

Díky korelačnímu koeficientu se zjistilo, které ze zvolených ukazatelů nejvíce ovlivňují výskyt zkoumaného sociálně patologického jevu. Na ty se následně práce zaměřila v syntetické části. Ukazatele byly rozděleny do tří oddílů – ekonomické, sociální a ostatní (Nováček 2012 in Kněžíčková 2015), z čehož se nakonec vyvodilo, která složka má největší dopad na rozmístění prostituce ve světě.

Tab. č. 1: Vybrané socioekonomické a ostatní ukazatele

Ekonomické	Sociální	Ostatní
HDP na obyvatele	HDI	Religiozita
Podíl EAO v terciéru	3P index	Legalita prostituce
	Urbanizace	Náboženství
	Index nerovnosti	Výskyt HIV/AIDS

Vlastní zpracování

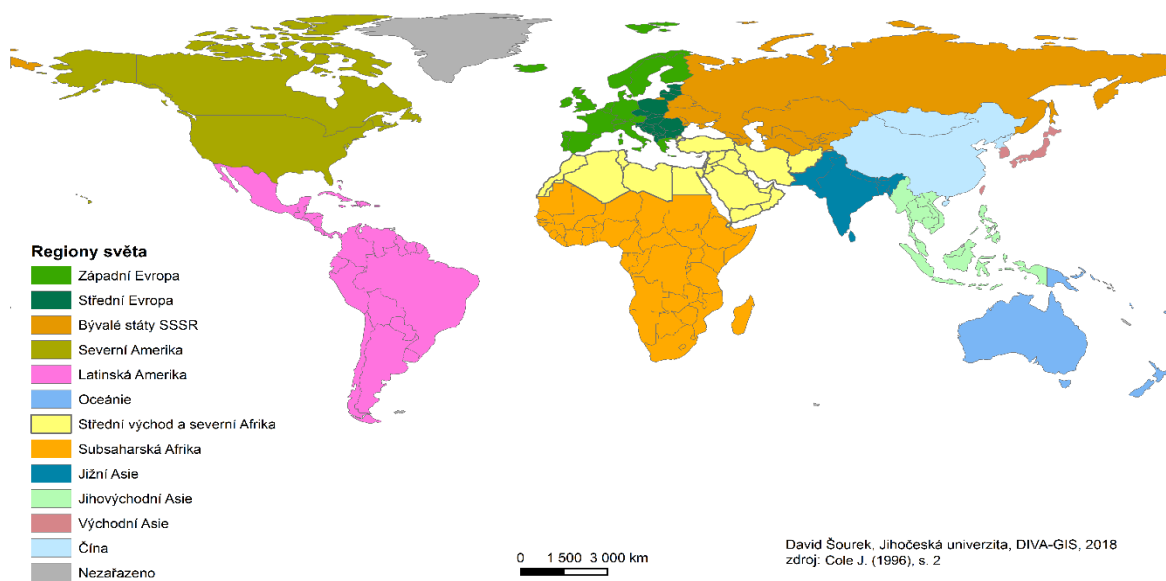
Jelikož vyšly nízké korelační koeficienty, bylo zapotřebí si vytvořit určitou *regionalizaci světa* pro získání lepších vypovídajících výsledků. Vhodné rozdělení světa definoval J. Cole (1996), který sepsal obsáhlou knihu mapující socioekonomický vývoj zemí ve dvanácti makroregionech od roku 1500. Tato generalizace pomohla hlavně při syntéze dat. Vznikla tak lepší prostorová představa o rozmístění zkoumaného jevu a vlivu daných ukazatelů. Oproti předloze tvoří výjimku zařazení pobaltských států do Střední Evropy vzhledem k podobným socioekonomickým charakteristikám.

I když korelační analýza může vzbuzovat jistý dojem důležitosti, hlavním cílem je popsat a zdůvodnit prostorovou diferenciaci prostituce ve světě. Korelační analýza pouze pomáhá rozluštit příčiny výskytu daného sociopatologického jevu v určitých oblastech. V *analytické části* byla použita komparační metoda s vytvořenými tematickými mapami a mírou prostituce. To poukázalo na základní podobnosti nebo odlišnosti mezi indikátory a prodejním sexem. Největší extrémy byly interpretovány. Ke všem mapovým podkladům je třeba ještě říci, že byl použit zobrazovací systém WGS 84.

Syntetická část se věnuje ukazatelům z pohledu výjimek. Upozorňuje na obecné odlišnosti a podobnosti, vyzdvihuje hlavní determinanty distribuce prostituce a v neposlední řadě právě i zhodnocuje vlivy ukazatelů na jednotlivé regiony. Použila se taktéž metoda komparace a korelační analýzy. Smyslem syntézy je zároveň generalizovat výsledky z analýzy a také hledat kauzality v rozmístění zkoumaného jevu. Za použití rozdělení makroregionů se vytvořil kartogram prostorové diferenciaci prostituce. Hodnoty byly získány podílem součtu prostitujících osob se součtem obyvatel dostupných států v každém makroregionu. Podobně se postupovalo i při vyčíslování ostatních indikátorů v makroregionech. Dále se porovnály jednotlivé skupiny ukazatelů z tabulky č. 1 pomocí průměru absolutních hodnot korelačních koeficientů u každé kategorie. Výsledky však slouží pouze pro hrubé srovnání, neboť se pracuje s malým množstvím indikátorů, aby bylo možné přesněji určit vliv.

Mapa č. 1: Makroregiony světa podle Johna Colea (1996)

MAKROREGIONY SVĚTA PODLE JOHNA COLEA (1996)

4. Problematika prostituce v globálním kontextu

Prostituce se provozuje ve světě již od starověku a v průběhu času dochází k jejímu vývoji. V globálním kontextu se jedná téměř o nevyřešitelný problém, který značí deformaci společnosti, z čehož mnoho lidí nebo států těží. Na druhou stranu nespočet osob a oblastí kvůli tomuto fenoménu trpí. Na následujících stránkách se popisuje stav prostituce z historického, současného a právního hlediska. Dále se kapitola věnuje druhům prostituce. Důraz se klade na popis problematiky z globální a geografické perspektivy.

4.1 Prostituce v minulosti a dnes

Prostituci mnozí nazývají nejstarším řemeslem. Ve *starověku* se vykonávala tzv. chrámová prostituce, která sloužila k obřadům na počest bohů (Kolář 2009). V Indii, Řecku a Japonsku se prostitutky vyznačovaly chytrostí a šikovností v oblasti umění. Muži si je najímali nejen kvůli sexuálním potřebám, ale také jako společnice (Schreiber 1993, Hindu 2004). V Číně se zřizovaly nevěstince již v 6. století př. n. l., především v okrajových částech měst. Hlavním cílem bylo zvýšení příjmů do městských pokladen. V Řecku se legálně taktéž vyskytovaly nevěstince. Pro všechny vrstvy společnosti znamenala prostituce součást životního stylu (Bullough & Bullough 1977). Největším centrem v poskytování těchto služeb se staly Atény a přístavní městský stát Korint. Jmění, které prostituce generovala prostřednictvím daní, se využívalo k rozvoji měst. Pro Římany se prostituce stala, podobně jako v Řecku, životním stylem a považovala se za pozitivní jev ve společnosti. Není tajemstvím, že v tomto období byla velice oblíbená homosexuální či chlapecká dětská prostituce. Postupem času, jak Římská říše rostla, svobodné prostitutky byly nahrazovány otrokyněmi z dobytých území. Ve zlatém věku tehdy milionového Říma se ve městě pohybovalo kolem 35 000 prostitutek (Schreiber 1993, Chmelík 2003).

Ve *středověku* se naplno rozvinulo křesťanství s mocnou institucí – církví. Ta prostituci v brzké éře existence úplně zavrhl vzhledem ke křesťanskému kodexu, což také znamenalo časté pronásledování, trestání a vyhánění prostituujících se osob. Po neúspěšné snaze prostituci vymýtiti ji začala v tichosti podporovat kvůli finančnímu zisku z pronájmu domů apod. Prostitutek nejvíce využívali duchovní a vojáci (Chmelík 2003). Centrem prodeje sexu se ve středověku stala velká města jako Paříž, Benátky, Řím a další. Hlavně Francie byla proslulá uvolněnými mravy. Ludvík VIII. a IX. se snažili prostituci regulovat

prostřednictvím dekretu, který měl zajistit vyhnání prostitutek ze země. Avšak bez úspěchu, a tak se vymezily zóny pro provozování prostituce (Sanger 2013).

V 15. století se uskutečnil Papežský koncil v Kostnici, díky němuž započal morální úpadek křesťanství, což pro nejstarší řemeslo znamenalo probuzení. Útlum přišel koncem století, kdy začal převládat strach z pohlavně přenosných nemocí (syfilis), které se do Evropy dostaly od původních obyvatel Ameriky skrze mořeplavce. Nejvíce rizikovými skupinami byly právě prostitutky, neboť se nacházely v přístavištích a v přítomnosti armád, kde se nemoci šířily velice rychle. Zaváděla se kriminalizace jevu a přísnější pravidla.

Dalším centrem prostituce se v 19. století stala novověká Vídeň. Nejprve se však musela vypořádat se zákazy Marie Terezie, která tento typ zábavy a obživy odsuzovala. Po legalizaci vzrostl počet prostitutek z cca 1 500 evidovaných na 20 000.

Světové války znamenaly pro prostituci rozkvět, jelikož služeb využívali především vojáci. Zároveň se ale začal šířit názor abolicionismu. Ten chtěl celkově odstranit prostituci z ulic a měst. Kvitovala mu široká veřejnost vzdělaných lidí, avšak docílili tím pouze zrušení nevěstinců v některých zemích. Bez nich se prostitutky přesunuly do ulic, což akorát toto řemeslo zviditelnilo a způsobilo větší problémy.

Z historie lze odvodit, že se prostituci, i přes všechny možné pokusy, nepodařilo vymýt. Vždy si našla svou cestu, jak ve společnostech proniknout. Jedinou zemí, které se kdy podařilo prostituci odstranit, bylo nacistické Německo. To však zvolilo metodu posílání lidí do koncentračních táborů. V socialistickém Rusku se pokoušeli o převýchovu nebo posílání lidí na Sibiř, o což se staraly speciálně zřízené instituce. Avšak prostituce přetrvala do dnešní doby. Rozšířily se i formy, jako „call girls“, nabídky na internetu apod. (Schreiber 1993, Chmelík 2003, Kolář 2009).

V nynějším světě se podle horní hranice odhadů prostitucí živí 40-42 milionů prostituujících se osob a číslo se stále zvyšuje. Vzhledem k počtu více než 7 miliard lidí na zemi se nezdá číslo příliš velké, avšak v porovnání s velikostí populace České republiky se může pohled na problematiku změnit. Prostituce se chápe jako globální problém díky doprovodným jevům, které se s ní pojí. 80 % všech prostituujících se osob jsou ženy ve věku 13-25 let čili celkové procento žen v prostituci se vyšplhá k 90 %. Takto nízký věk vypovídá o problému dětské prostituce, která je rozšířená v rozvojových zemích světa. Další fakt, který platí celosvětově, uvádí, že velká část prostitutek byla zneužita v dětství, což psychicky dopomohlo k nynějšímu povolání. 90 % prostitutek se zodpovídá pasákům nebo kuplířům. To svědčí o problematice obchodování s lidmi a nucené prostituci v poměrně velkém měřítku (NoBullying 2016). V globálním kontextu je kuplířství způsobeno ekonomickou

nerovností a rasovým podtextem. Ve vyspělých zemích se na obyvatele bílé pleti nahlíží jako na lidi s pedantskými vlastnostmi, zatímco ženy i muži tmavé pleti se berou jako impulzivní, sexuálně založení jedinci (Peterson, Runyan 1999 in Olaniyi 2011), což v západních zemích vzbuzuje větší poptávku po mladých cizinkách, které jsou ovlivněny zejména chudobou a naivitou. Kuplíři utrží přes 7 mld. USD za rok (Wennerholm 2002 in Olaniyi 2011). V porovnání se ziskem z nelegálního prodeje drog lze říci, že se jedná o malou částku, neboť prodejci drog utrží zhruba 300-500 mld. USD (Hospodářské noviny 1999). Nicméně nelegální obchod se zbraněmi vydělá cca 1 mld. USD za rok, což staví prostituci do jiného světla. Ročně se utratí za služby prostituujících osob přes 180 miliard USD. Mezi země s největší útratou za zmíněné služby patří Čína (73 mld. USD), Španělsko (26,5 mld. USD), Japonsko (24 mld. USD), Německo (18 mld. USD) a USA (14,6 mld. USD). Na celkové částce je vidět, jak moc peněz se v tomto odvětví vygeneruje i v zemích, kde se prostituce považuje za nelegální či pololegální. Zároveň platí, že ve vyspělých státech lidé zaplatí za službu více než v rozvojových. Například v Indii se cena pohybuje kolem 1 USD, zatímco ve Francii zhruba 200 USD (Havocscope 2015b).

S prostitucí se pojí mnoho pohlavně přenosných nemocí, mezi něž patří i virus HIV/AIDS. Statistiky hovoří, že prostituující se osoby jsou až 13x náchylnější k nákaze. Nejhorší situace se vyskytuje v afrických zemích, kde se nedbá na ochranu. K největším šířitelům patří řidiči kamionů, kteří cestují přes velké vzdálenosti a využívají služeb prostitutek. Dalšími ohroženými místy jsou těžbařské a přístavní oblasti. (Makhakhe a kol. 2017). Celkově se nemoc šíří rychleji díky větší mobilitě lidí a zároveň tomu přispívají i hustě urbanizovaná území.

4.2 Legislativní ukotvení a druhy prostituce

Legalita prostituce ve státech světa je ožehavé téma, neboť vyvstávají otázky, zdali se vyplatí postavit prostituci mimo zákon nebo ji ponechat v jeho mezích a nějakým způsobem zkoumaný jev regulovat. Státy přistupují k této problematice jednotlivě, zároveň se však inspirojí legislativními ukotveními jiných států, kde vyřešili prostituci tak, že ji už neberou jako závažný problém a systém funguje v rámci mezí v pořádku, viz Nizozemsko. Nicméně existuje několik modelů, které se často využívají. Lze je rozdělit do tří skupin – legalizace, kriminalizace a regulace. Kriminalizace prostituce spočívá v zákazu jakéhokoliv typu prostituce od pouliční prostituce až po nevěstince, neboť tyto služby staví mimo zákon (př. USA mimo stát Nevada). Legalizací prostituce se stát snaží oddělit kriminální část

tohoto jevu, aby se snáze rozpoznala a následně i sankciovala trestná činnost. Nicméně legalizace neznamená úplnou svobodu pro prostituující osoby. Vždy se musí částečně regulovat, což vymezuje zákon dané země. Regulace se snaží udělat kompromis mezi legalizací a kriminalizací, když vymezí jasná pravidla, která vždy postihují určitou stranu. Do skupiny s regulativních přístupů patří abolicionismus a neo-abolicionismus (Jungová 2010, Barnett, Casavant 2011).

Jako příklad regulace prostituce lze uvést švédský model. Patří do skupiny neo-abolicionismu a povoluje prodej prostituce, avšak trestá kupování sexuálních služeb. Vychází z předpokladu, že prostituce je hlavně násilí poškozující ženy v rámci feministické teorie. Daný trend se vyskytuje především v severní a západní Evropě, také díky jejich názoru na rovnost mezi pohlavími. Odhadem se počet prostitutek ve Švédsku snížil až o 40 %, díky menší poptávce po sexuálních službách. Zároveň se v těchto zemích vyskytují více emancipovanější ženy. Důkazem může být počet žen ve vrcholové politice apod.

Jak se již výše zmínilo, v Nizozemsku má prostituce legální statut a považuje se za dobrý model, jak lze prostituci řešit, i když od ideálního stavu se nachází stále daleko, neboť ve společnosti přetrvává negativní pohled na jev samotný. Legalizace proběhla v roce 2000 a právně se vnímá jako jakékoliv jiné zaměstnání (Komárek 2013).

Kriminalizace neboli prohibice prostituce je ze všech typů nejrozšířenější. Teoreticky zakazuje všechny formy prostituce a považuje ji za nelegální trestnou činnost. Vždy však záleží na vládě a dalších státních orgánech, zdali důsledně dohlíží nad dodržováním zákonů. Nejčastěji se uvádí příklad USA, kde ze všech států má právo provozovat legálně prostituci pouze Nevada. Nicméně postihování prostituce v USA není přísné a pachatelům hrozí pouze pokuta za přestupek nebo docházka na různé poučné kurzy, tudíž se některým osobám poskytování sexuálních služeb vyplatí. Dalšími zeměmi, kde se prostituce zakazuje, jsou například Čína, islámské země a většina afrických zemí (Jungová 2010, Barnett a kol. 2011), nicméně vymáhání práva celkem vážně hlavně v rozvojových zemích.

Prostituci lze dělit mnoha způsoby. V této práci však bude dostačující základní dělení na tři skupiny, a to *ženskou, mužskou a dětskou prostituci*.

Ženská prostituce ze všech druhů převládá nejvíce. Jako jeden z důvodů se uvádí, že ve většině společností mají ženy nižší postavení než muži. To potvrzuje i průměrný výdělek žen, neboť se v průměru udává 60% zisk vzhledem k mužskému. Ženská prostituce se vyskytuje celosvětově a nelze ji tak snadno geograficky charakterizovat. Ve světě se ženy živí prostitucí především za účelem obstarání peněz pro sebe či pro rodinu, nebo

z nedostatečného pocitu nezávislosti, vzrušení a flexibility. Dále se objevuje rozdíl ve výskytu prostituce v periferních a hustě obydlených oblastech. Urbánní centra přitahují spoustu lidí. Panuje v nich vyšší anonymita, poptávka a nabídka po službách spojených s prodejným sexem. V rozvojových zemích se přidává nezaměstnanost a chudoba. Roste i cestovní ruch, jenž se považuje za živnou půdu. Urbánními centry se myslí především největší města a jejich zázemí v jednotlivých zemích. Nicméně tento poznatek se může vztáhnout i na celé regiony. Hustě zalidněné urbánní oblasti odpovídá např. Modrý banán v Evropě. V těchto centrech ženy vydělávají více peněz než v perifériích. Záleží právě na části světa, kde se člověk nachází. V některých zemích je rozhodujícím faktorem kultura, především v těch, kde se stále dodržují tradice. V určitých oblastech světa se rodiny nebojí své dívky prodat nebo vyměnit, jinde se domlouvají manželství předem apod. (UIA 2018a).

Ženská prostituce se zcela odlišuje od mužské. Násilí spáchané na ženách se uvádí mnohem vyšší, neboť cca 50 % dospělých prostitutek a 75-80 % dětských prostitutek zažilo sexuální zneužívání. Dále je s ženskou prostitucí spojeno mnoho trestných činů, například vydírání, odpírání svobody a další druhy organizovaného zločinu. Muži v této profesi takové potíže nemají, jelikož se jejich postavení ve světě liší od postavení žen (UIA 2018a).

Mužská prostituce se zvedla podle odhadů až v nedávných desetiletích. Dříve se nepředpokládalo, že by bylo vůbec možné, aby muži dělali tento druh činnosti pro obživu. Změnu způsobil hlavně posun ve vnímání těchto jevů ve společnosti, legislativní úpravy v některých vyspělých zemích a jeden z nejdůležitějších faktorů – moderní technologie pro komunikaci (internet, chytré mobily, sociální sítě...). Předpokládá se, že na světě se vyskytuje cca 10 % prostitutů z celkového počtu prostituujících osob. Počet stejně tak jako u žen stále roste. V západních zemích se zvyšuje podíl prostitutů provozující eskortní službu (dopravení prostitutky / prostituta přímo k zákazníkovi do bytu či hotelu – slovník.sk 2018). Podle studií inzerování služeb prostitutů přes internet vzrostlo ze 40 % na 60 % v západních zemích, kde se provozuje mužský eskort, čili menší polovina 40 % nepoužívá inzeráty na internetu. Minichiello, Scott (2017) zkoumali rozmístění online profilů eskortních služeb mužů v globálním měřítku. Posbírali data cca 325 tisíc profilů (což představuje vzorek cca 5 % celkového počtu prostitutů) a zjistili, že nejvíce eskortních služeb pomocí internetu se nabízí v Jižní Americe (44,2 %), dále pak Severní Americe (43,4 %) a Evropě (10,4 %). Na Asii, Austrálii a Oceánii a Afriku připadají celkově 2 %. Mezi země s největším podílem patří USA, Brazílie, Mexiko a Velká Británie. Celkově se mužská prostituce vyskytuje spíše ve vyspělejších nebo v turistických oblastech. Například Karibik je znám pro svou poměrně velkou návštěvnost ženami za účelem sex turismu v rámci mužské prostituce (UIA 2018b).

Problém *dětské prostituce* se vyskytuje hlavně v Asii, konkrétně v Jihovýchodní Asii, kde státy jako Thajsko, Vietnam, Filipíny nebo Kambodža dosahují počtu několikaset tisíc jedinců patřících k výše zmíněnému jevu. K těmto státům se přidává i Čína a Tchaj-wan. Důvod vykonávání dětské prostituce v tomto regionu je jasný – chudoba. Rodiny v těžkých časech prodají své malé děti kuplířům, kteří je prodávají za účelem vykonávání nucených prací, tedy i prostituce. V některých asijských nebo afrických zemích, jako je Indie, Bangladéš, Jemen, Saudská Arábie, Egypt apod., s odlišnými kulturními zvyky vznikají například sňatky dospělých mužů s nezletilými dívkami. Tyto tradice ovlivňuje především mentalita občanů a náboženství, viz hinduismus, respektive islám (Robinson 1997). Průměrný věk dětí, které se dostanou do světa prostituce, se pohybuje kolem 12-14 let (Warford 2015).

V Africe se ročně obchoduje přibližně s 1,2 miliony dětí, z čehož je nemalá část nucena právě k prostituci. Stejně tak jako v Jihovýchodní Asii se i ve většině afrických zemích provozuje dětská prostituce hlavně z příčiny chudoby. Až 30 milionů dětí žije bez domova na ulicích, což podporuje jejich unášení a zneužívání. Mezi nejvíce postižené země patří Madagaskar, Jihoafrická republika, Zambie, Nigérie, Kamerun, Demokratická republika Kongo a další (ECPAT 2014a).

Někteří by mohli předpokládat, že ve vyspělých zemích se dětská prostituce nevyskytuje nebo jen v malé míře. V porovnání s rozvojovými zeměmi určitě ano, avšak i tak mnohé počet překvapí. Ve východní Evropě stále napomáhá k rozšíření dětské prostituci chudoba, zatímco v západní Evropě mladí i nezletilí poskytují sexuální služby ke zvýšení životního standardu, jako např. ke koupi nového telefonu. Největší problémy s dětskou prostitucí mají země hlavně v jihovýchodní Evropě (Albánie, Rumunsko, Moldavsko...), odkud zároveň vede trasa obchodu s lidmi (i dětmi) do západní Evropy (ECPAT 2014b). Oproti Evropě se v Severní Americe „daří“ dětské prostituci lépe, což potvrzuje výskyt cca 100 tisíc prostituujících dětí především z důvodu většího „rozevření sociálních nůžek“ a zároveň slabé sociální péče, kdy se o mnoho dětí bez domova ani stát, ani nikdo jiný nepostará (Fang 2013).

5. Analýza prostorové diferenciacie míry prostituce ve světě

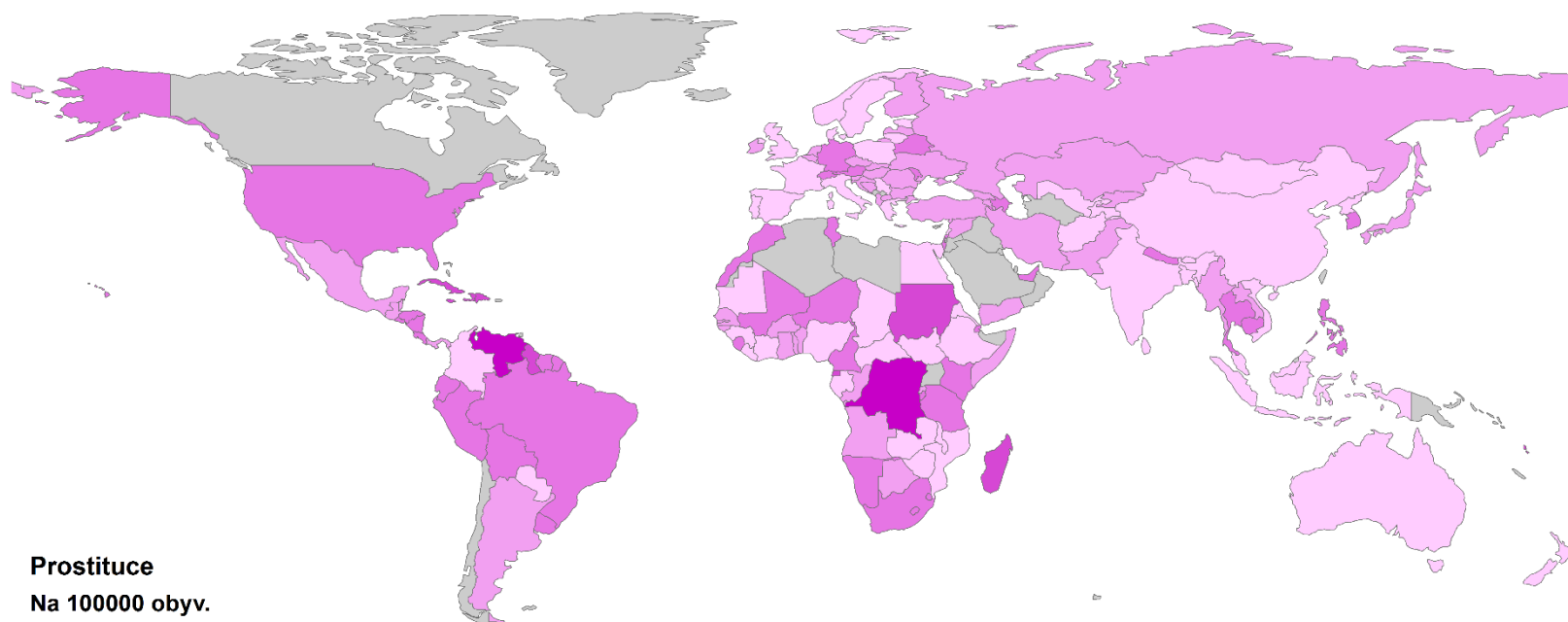
Výskyt prostituce ovlivňuje mnoho faktorů, které souvisí s ekonomickými, sociálními a dalšími příčinami. Zároveň působí souběžně nebo mají odlišné účinky v jednotlivých zemích. Analýza nalézá určité prostorové podobnosti za přispění statistických metod a komparace jednak míry prostituce samotné a jednak míry prostituce s vybranými indikátory. Práce s datovými soubory a mapovými podklady napomáhá k dosažení podstaty prostorové diferenciacie prostituce ve světě.

5.1 Prostorová distribuce prostituce ve světě

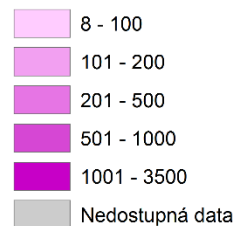
Prostorová diferenciacie prostituce se týká 146 zemí světa a v těchto státech se celkově odhaduje počet prostituujících osob na 16 505 358 lidí, což se liší oproti nejvyšším odhadům z literatury o cca 25 mil. osob. Nelze ale opomenout, že země jako Kanada, Libye, Uganda, Alžírsko a mnoho dalších v souboru chybí. Průměrně se na Zemi podle dostupných dat nachází 222,8 prostituujících se osob na 100 000 obyvatel a mediánová hodnota činí 140,6 osob. Pro zhodnocení zemí bude lepší brát v potaz mediánovou hodnotu. Jedná se totiž pouze o odhadovaná čísla, která mohou zkreslovat aritmetický průměr extrémními hodnotami, kdežto medián pracuje s pořadím a vybírá přesný střed z celkového počtu dat v souboru. Nicméně další charakteristiky variability (rozptyl, variační koeficient...) využívají k porovnávání aritmetický průměr, což se promítlo především v regresní analýze při měření významnosti jednotlivých indikátorů s mírou prostituce. Mezi nejvýraznější hodnoty na 100 000 obyvatel patří země v Africe, Jihovýchodní Asii a v Karibiku. O míře výskytu prostituce nejlépe vypovídá mapa č. 2.

Mapa č. 2: Míra prostituce v jednotlivých zemích světa 2014/2016

MÍRA PROSTITUCE V ZEMÍCH SVĚTA 2014/2016*

Prostituce
Na 100000 obyv.

0 1 500 3 000 km

* Většina dat pro Evropu pochází z roku 2008

David Šourek, Jihočeská univerzita, DIVA-GIS, 2018
zdroj: OSN/WHO 2014, Havoscope 2015, UNAIDS 2016,
TAMPEP (2008)

Z kartogramu vyplývá, že výskyt prostituce ve světě lze hůře charakterizovat podle určitého prostorového klíče. Mozaikovitost značí nerovnoměrnost rozmístění tohoto jevu. Mezi oblasti s vysokou mírou prostituce patří jednoznačně země v Karibiku, kde se u většiny z nich množství prostituujících osob dostane přes 500 jedinců na 100 000 obyvatel. Na Karibik navazuje v počtu prostitutek a prostitutů Jižní Amerika. Zde se míra prostituce pohybuje kolem 300 osob na 100 000 obyvatel. Země jako Brazílie nebo Venezuela (celkově Latinská Amerika) jsou pověstné svými krásnými dívkami. Z mapy lze z části odvodit klesající tendenci ze severu na jih od Karibiku, neboť Argentina dosahuje počtu cca 170 osob na 100 000 obyvatel. Ještě nižší hodnoty nabývá Paraguay. Nedostupná data u Chile brání lepšímu porovnání. Na druhou stranu státy v severní části Latinské Ameriky (Mexiko, Guatemala, Panama) se taktéž vyznačují nižší kvantitou prostituujících osob projevující se podobnými hodnotami jako u Argentiny. Centrum prostituce se tedy vyskytuje spíše ve Střední Americe.

Severní Amerika se řadí mezi vyspělé státy světa. Avšak míra prostituce se dostává nad průměr s přesahující hodnotou 300 prostituujících osob na 100 000 obyvatel. Oproti Západní Evropě se číslo liší téměř o 150 osob na 100 000 obyv., když se pominou německy hovořící země, které taktéž dosahují hranice 300 jedinců na 100 000 obyv. V rámci vyspělých zemí s menším výskytem zkoumaného jevu náleží místo i Oceánii v čele s Austrálií a Novým Zélandem, kde se nachází cca 90 prostituujících se osob na 100 000 obyv. Výjimku tvoří Vanuatu, které se podobá zemím v Karibiku. Ostatně mnoho menších ostrovních zemí s vhodnými klimatickými podmínkami disponují poměrně vysokou mírou prostituce vzhledem k cestovnímu ruchu.

Středoevropské státy spolu s balkánskými charakterizuje druhá nejnižší hodnota míry prostituce oproti ostatním regionům Evropy. Podíl osob živičích se prodejným sexem dosahuje maximálně 170 osob na 100 000 obyv. Nicméně Polsko, Srbsko a baltské státy se mohou srovnávat se státy Západní Evropy (především se severskými zeměmi), když se hodnota pohybuje kolem 50 prostituujících osob na 100 000 obyv.

Bývalé státy Sovětského svazu lze rozdělit na dvě skupiny – asijskou a evropskou. Na asijské země připadá nižší míra prostituce (do 135 osob na 100 000 obyv. v Gruzii). Bývalé státy SSSR nacházející se v Evropě mají výrazně vyšší maximum, neboť zde se míra prostituce přibližuje k 350 osobám na 100 000 obyv. (Moldavsko), přičemž minima neklesají pod 180 osob (Ukrajina). Samotné Rusko rozděluje obě skupiny se 140 prostituujícími osobami na 100 000 obyv.

Střední východ a Severní Afriku spojuje islámské náboženství. Počty prostitutek a prostitutů se zde nachází pod nebo těsně nad mediánovou hodnotou celkové míry prostituce (Egypt 23,7 osob a Turecko 146 osob na 100 000 obyv.). Výjimku tvoří Spojené arabské emiráty, Jemen, Izrael a Džibutsko, což jsou země přímo nebo v blízkosti Arabského poloostrova, dále pak Tunisko a Maroko, kde vzkvétá cestovní ruch. Podíl prostituujících se osob v SAE dokonce činí 494 na 100 000 obyv.

Makroregion Jižní Asie se vyznačuje nízkou prostitucí. Hodnoty se nedostanou přes 70 osob na 100 000 obyv. u většiny států oblasti (Indie, Bangladéš, Srí Lanka, Bhútán). Pouze Pákistán (112 na 100 000 obyv.) a Nepál (229 na 100 000 obyv.) se odlišují od ostatních zemí. S přechodem do Jihovýchodní Asie míra prostituce narůstá. Centry tohoto regionu jsou hlavně Kambodža, Thajsko a Filipíny. U Filipín se jedná o maximum v dané oblasti (479,6 na 100 000 obyv.). Thajsko a Kambodža přesáhly mez 200 osob na 100 000 obyv. Zbývající země (Indonésie, Vietnam, Malajsie...) mají míru prostituce o poznání nižší, avšak v porovnání s Jižní Asií ji stále převyšují.

K Číně se přiřazuje v makroregionálním pojetí Mongolsko a Severní Korea. Všechny tři země nepřekročily hodnotu 100 osob na 100 000 obyvatel. Nejvyššího čísla dosáhla Severní Korea, a to 99 na 100 000 obyvatel. Nicméně nikdo neví, o jak přesný odhad se jedná, neboť statistiky se vzhledem k politické situaci těžko ověřují. Cole (1996) vyčlenil navíc ještě Východní Asii. Zde se nachází dostupná data pouze pro Japonsko a Jižní Koreu. U Jižní Koreje se míra prostituce dostala na hodnotu 287,2 osob na 100 000 obyvatel. Japonsko vykázalo pouze 118,6 osob na 100 000 obyvatel. Předpokládá se však, že v realitě se počet prostitutek a prostitutů pohybuje ve vyšších relacích.

Největší heterogenitou dat v rámci míry prostituce se vyznačuje makroregion Subsaharské Afriky. Z kartogramu nelze vyčíst větší prostorová pravidelnost. Soubor hodnot se pohybuje v intervalu $\langle 8,4; 3455,9 \rangle$ na 100 000 obyvatel. Nejvýraznějšími zeměmi jsou Demokratická republika Kongo (3455,9), Rovníková Guinea (744), Madagaskar (668,3), Súdán (568,9) a další státy, které přesahují hodnotu 400 osob na 100 000 obyv., jako například Jihoafrická republika, Kamerun, Burundi nebo Sierra Leone. Kartogram poukazuje na fakt, že se vysoké hodnoty míry prostituce vyskytují ve státech kolem Demokratické rep. Kongo a JAR. Výjimku tvoří Súdán, který obklopují státy s nejnižší mírou prostituce na kontinentu. Západ Subsaharské Afriky dosahuje vyšších hodnot v rámci podílu obyvatel provozujících dané služby kromě několika zemí (Mauritánie, Pobřeží Slonoviny, Libérie a Guinea). Nicméně lze předpokládat zkreslení dat, což by se ve skutečnosti promítlo větším počtem prostituujících se osob vzhledem k charakteru okolních

zemí (př. porovnání Rovnickové Guiney a Guiney, Niger a Nigérie, Sierra Leone a Libérie apod.).

V tabulce č. 2 se nacházejí státy s největším zastoupením daného sociopatologického jevu na světě. Demokratická rep. Kongo a Venezuela vévodí žebříčku. Z TOP 10 států spadá hned šest přímo do Karibiku nebo do těsné blízkosti (Guyana, Venezuela). Následují pak africké státy především ze subsaharské části. Více zdrojů uvádí stejná data, nicméně nastává možnost, že se hlavně u afrických zemí odhady neslučují s realitou. V případě Venezuely lze hovořit také o naddimenzovaných hodnotách. Vzhledem k politické a ekonomické se na druhou stranu očekává vysoká míra prostituce, ne-li nejvyšší z Latinské Ameriky. Podobné příčiny mohou nastat i u D. R. Kongo a dalších subsaharských států.

Tab. č. 2: Státy s největším podílem prostituce 2014/2016

Stát	Prostituce na 100 000 obyv.
D.R.Kongo	3455,9
Venezuela	1512,7
Kuba	798,5
Dominičánská republika	745,3
Rovníková Guinea	744,0
Guyana	712,5
Vanuatu	707,2
Madagaskar	668,3
Haiti	660,3
Jamajka	625,2

Zdroj: OSN/WHO (2014), AIDSinfo (2016), vlastní zpracování

Tabulka č. 3 ukazuje naopak TOP 10 zemí s nejnižší mírou prostituujících se osob na 100 000 obyvatel. Hned 7 z 10 se nachází v Africe, což je přinejmenším překvapující. Některé odhady však neodpovídají realitě, jak se avizovalo výše. V mnoha afrických státech se podle odhadů Global Slavery Index (2018) vyskytují desetitisíce lidí v moderním otroctví, které zahrnuje i nucenou prostituci. V kombinaci rozvojových oblastí a přelidněnosti se následné přesnější statistiky těžko získávají. Některé země především v Subsaharské Africe slouží jako destinace sex turismu, a přesto dosahují nízkého počtu prostituujících se osob (Etiopie, Eritrea). Kolumbie jakožto soused Venezuely nabyla pouze 25 prostituujících se osob na 100 000 navíc v části Jižní Ameriky, kde se hodnoty běžně pohybují kolem 300 osob

na 100 000 obyvatel. I díky velké imigraci právě z Venezuely se zvyšuje pravděpodobnost nárůstu míry prostituce v dané zemi.

Tab. č. 3: Státy s nejmenším podílem prostituce 2014/2016

Stát	Prostituce na 100 000 obyv.
Mauritánie	8,4
Čad	9,7
Středoafriická republika	13,9
Etiopie	18,3
Gabon	20,8
Egypt	23,7
Kolumbie	24,8
Švédsko	25,1
Eritrea	27,1
Afghánistán	36,6

Zdroj: OSN/WHO (2014), AIDSinfo (2016), vlastní zpracování

5.2 Korelační analýza ukazatelů

Korelační analýza ukazatelů slouží k porovnání závislostí mezi zvolenými indikátory a mírou prostituce. Celkem bylo vybráno 10 ukazatelů, u nichž se předpokládá možnost ovlivnění výskytu prostituce ve světě. V tabulce č. 4 lze vidět, jaké hodnoty korelačních koeficientů vyšly. Celkově se korelační analýza vyznačuje nízkými čísly. To znamená, že závislost mezi mírou prostituujících se osob a ukazateli je poměrně málo signifikantní, což způsobují právě odhadované počty prostituce a zároveň i snaha korelovat všechny země světa. Ty totiž nejsou charakteristické homogenitou v socioekonomické sféře. V některých případech se odhady týkají i ukazatelů – míra nakažení virem HIV/AIDS a podíl věřících. Jelikož se nejedná o pevné počty, naskýtá se možnost, že i nízké korelační koeficienty ovlivňují výskyt prostituce v některých zemích. Lze usuzovat, že kdyby existovala přesná čísla o počtu prostituujících se osob, tak by koeficienty mohly být vyšší.

V tabulce č. 4 jsou dále zahrnuty i charakteristiky variability. Rozptyl, variační rozpětí, směrodatná odchylka a variační koeficient popisují jednotlivé datové soubory v rámci míry variability. Ta lépe popisuje náhodné proměnlivé údaje oproti pouhým středním hodnotám. Rozptyl udává, jak moc se čísla liší od střední hodnoty v jednotlivých souborech. Směrodatná odchylka se počítá jako odmocnina z rozptylu. Její velikost poukazuje na odlišnost hodnot v souboru od aritmetického průměru. Čím je hodnota nižší oproti

aritmetickému průměru, tím větší stejnorodost souboru nastává. Porovnání směrodatných odchylek všech indikátorů při rozdílném průměru lze provést pomocí variačního koeficientu, který vzniká jako podíl směrodatné odchylky a aritmetického průměru. Často se uvádí v procentech. Variační rozpětí určuje šíři, v níž se soubor pohybuje. Platí, že hodnota se určuje jako rozdíl maximální a minimální hodnoty (ČSÚ 2017).

Tab. č. 4: Statistické hodnoty jednotlivých ukazatelů

Ukazatel	Korelační koeficient	Rozptyl	Variační rozpětí	Směrodatná odchylka
Míra prostituce	-	113386,2	3447,5	336,7
Index nerovnosti	0,18	0,038	0,795	0,195
Náboženství*	-0,15	0,7	3	0,8
3P index	-0,14	6,3	12	2,5
HDI	-0,13	0,026	0,590	0,162
Legálnost prostituce*	0,11	0,8	2	0,9
Podíl terciéru v ekonomice	-0,11	403,3	81,0	20,1
HDP/obyv.	-0,09	341036823	103828	18467
Podíl ateismu	-0,07	225,3	78,3	15,0
HIV/AIDS	0,04	724	171,5	26,9
Urbanizace	-0,02	447,81	85,27	21,16
Ukazatel	Aritmetický průměr	Medián	Variační koeficient (%)	R2
Míra prostituce	220,2	140,6	153	-
Index nerovnosti	0,361	0,385	54	0,0329
Náboženství*	1,5	1	54	0,0262
3P index	9,3	10	27	0,0201
HDI	0,694	0,713	23	0,017
Legálnost prostituce*	1,2	2	75	0,0127
Podíl terciéru v ekonomice	50,1	50,6	40	0,0296
HDP/obyv.	12056	4268	153	0,011
Podíl ateismu	10,3	4,3	146	0,0128
HIV/AIDS	11	2,4	244	0,0171
Urbanizace	56,8	57,6	37	0,0035

Vlastní zpracování

*Orientační hodnoty vzhledem k typu datového souboru

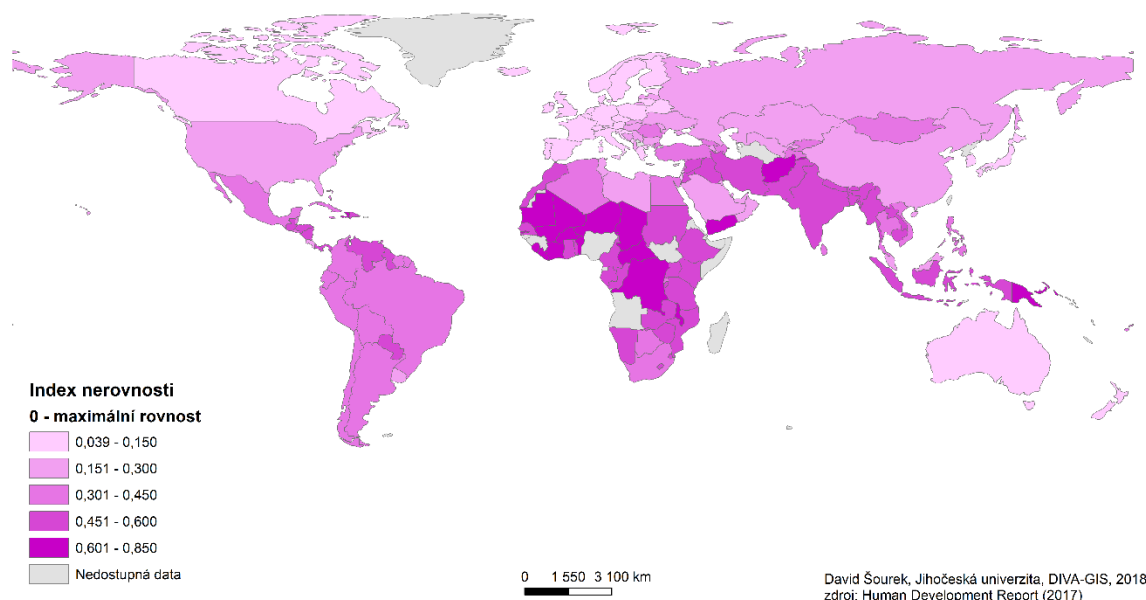
Při porovnání variačních koeficientů se nejvyšší čísla nachází u indikátorů míry nakažení virem HIV/AIDS, HDP na obyvatele a u podílu věřících. Hrubé pravidlo říká, že hodnoty vyšší než 50 % se vyznačují vysoce nestejnými datovými soubory (Hyndrák 2006). U těchto datových souborů by tedy měla probíhat korelace složitěji, neboť se hodnoty více odchylují od aritmetického průměru, což vyplývá i z jednotlivých rozptylů či směrodatných odchylek. Neznamena to však, že ukazatele s nízkým variačním koeficientem zaručeně korelují s mírou prostituce.

Koeficient determinace R^2 odpovídá víceméně korelačním koeficientům, nicméně záleží, pomocí jaké funkce se promítl vztah míry prostituce a jednotlivých ukazatelů v grafech č. 1-10 (viz přílohy). Nejlépe vyšel indikátor indexu nerovnosti mezi pohlavími, který nabyl čísla 0,0329. Indikátor tedy ovlivňuje výskyt prostituce z 3,29 %. Interval hodnot R^2 se pohybuje od 0,35 % do zmíněných 3,29 %. To se jeví poměrně málo, nicméně tímto bylo poukázáno na fakt, že se zde určitý vztah nachází i s přihlédnutím na povahu dat.

Z korelačních koeficientů v tabulce vyplývá, že největší a zároveň pozitivní vliv na míru výskytu prostituce má ukazatel *indexu nerovnosti mezi pohlavími* (Gender Inequality Index – GII). Hodnota GII tedy částečně souvisí s mírou prostituce (MP). Čím vyšší genderová nerovnost na stát připadá, tím je větší šance nárůstu prostituce. Jelikož se ve světě zkoumanou profesí žíví převážně ženy a v mnoha zemích probíhá potlačování jejich práv, tak není divu, že GII podle koeficientu nejvíce ovlivňuje míru daného sociopatologického jevu. Při komparaci daného indexu s mírou prostituce jsou patrné určité spojitosti. Nerovnost převládá především v Subsaharské Africe, Karibiku, Střední Americe, části Indonésie, Jihozápadní a Jižní Asii, u které se však předpoklad odpovídající míry prostituce nenaplnil. Již v předchozí kapitole bylo zmíněno, že D. R. Kongo patří mezi největší utlačovatele lidských práv vůbec. Adetunji (2011) uvádí, že 12 % žen v zemi zažilo nejméně jedno znásilnění za život. V mnoha afrických a jiných rozvojových zemích se tento problém objevuje taktéž. Ze států s vysokým GII a zároveň i vysokou mírou prostituce sem patří Sierra Leone (GII = 0,645; MP = 421,9), Haiti (GII = 0,601; MP = 660,3) a Kamerun (GII = 0,569; MP = 450,4). Naopak nejnižší míru prostituce a GII lze najít především v Evropě (Švédsko, Norsko, Lucembursko, Francie), kde se hledí na dodržování lidských práv a ženy se s nejrůznějšími organizacemi snaží o svou emancipaci. Hodnoty GII se zde pohybují okolo 0,05 a míra prostituce zhruba v rozmezí 50-100 prostituujících se osob na 100 000 obyvatel.

Mapa č. 3: Index nerovnosti mezi pohlavími v zemích světa 2017

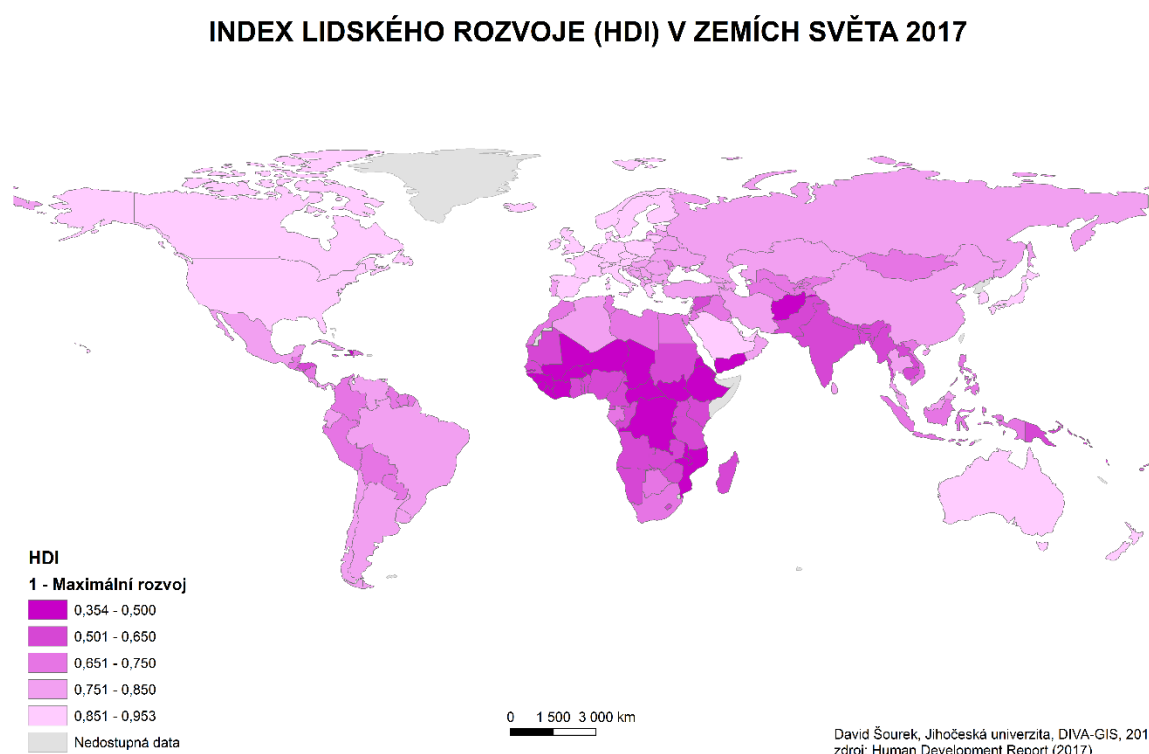
INDEX NEROVNOSTI POHLAVÍ V ZEMÍCH SVĚTA 2017

Za podobný ukazatel indexu nerovnosti pohlaví, jenž porovnává vyspělost společnosti, se považuje *index lidského rozvoje* (HDI). Promítá se v něm naděje na dožití, vzdělání a ekonomická stránka státu. Vysoký HDI se všeobecně vyskytuje u vyspělých států čili obecně v Západní a Střední Evropě, Severní Americe, Jižní Koreji, Japonsku a Austrálii s Novým Zélandem. V porovnání s mírou prostituce v těchto oblastech vyčnívají státy německy hovořící (z důvodů legálnosti prostituce – Německo, Švýcarsko, Rakousko), USA, Izrael nebo Jižní Korea. V USA je legální prostituce pouze ve státě Nevada, tudíž zde se příčiny poměrně vysoké míry prostituce hledají v benevolentním systému a slabém trestání viníků v rámci prostituce. Hlavní determinant však představuje migrace z Latinské Ameriky v kombinaci s početnou skupinou menšin. Do Izraele se dostávají tisíce žen v rámci obchodu s lidmi za účelem prostituce, což potvrzuje i nízký 3P index. Navíc se prostituce v Izraeli vedla legálně do roku 2018. V nynější době přechází do pololegálního právního statutu. Země převzala švédský model, jenž kriminalizuje zákazníky (Israel 2018), z čehož lze predikovat postupné snižování počtu prostitující se osob, neboť by se měla omezit poptávka. Jižní Korea se potýká s vysokou mírou prostituce díky výskytu zón určených k prostituci („red light districts“) a také kvůli poměrně rozšířenému kuplířství. Navíc zde v minulosti působily jednotky americké armády, díky kterým hojně vznikala místa určená

k uspokojení potřeb (tzv. z angl. military prostitution, Moon 2009). Ekonomická situace státu přispívá i k samovolnému proudění žen z ciziny do Koreje. Míra prostituce se v těchto vyspělých zemích pohybuje od 210 (Izrael) do 370 (Německo) osob na 100 000 obyvatel. Mezi nejhůře hodnocené státy v poměru HDI a míry prostituce patří především africké země. Důvody jako špatné vzdělání, nízká naděje na dožití a chudoba podporují prostituci. Mezi tyto země patří např. Niger, Burundi, Sierra Leone nebo Demokratická republika Kongo.

Mapa č. 4: Index lidského rozvoje v zemích světa 2017

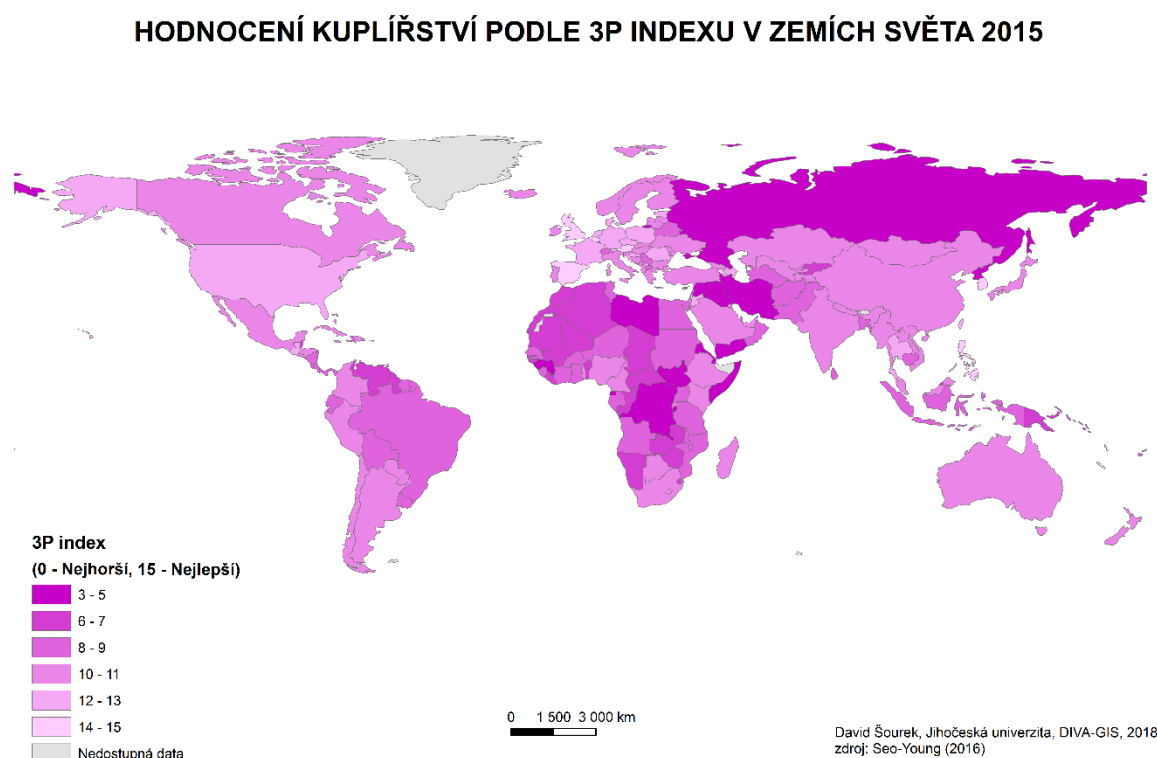

Další sociální ukazatel v pořadí je *3P index*. Země s nejvyššími hodnotami se řadí mezi poměrně bezpečné a stabilní státy světa, kde správně funguje policie, soudnictví a další složky ochrany občanů v rámci obchodu s lidmi. Velká část z přepravených osob (majoritně ženy) často skončí v nevěstincích, z nichž se víceméně nemohou dostat na svobodu. V práci má 3P index za úkol z části nahradit index kriminality v reversním smyslu. Korelační koeficient nabývá záporné hodnoty čili vliv 3P indexu na míru prostituce charakterizuje snižování stavu zkoumané sociopatologické skupiny. Podle teorií prostituce souvisí s kriminalitou, neboť kriminalita na sebe nabaluje další negativní aktivity. Kuplířství se řadí mezi výnosné nelegální činnosti a zasahuje celý svět. Jedná se tedy o globální problematiku.

Při komparaci 3P indexu a míry prostituce si lze všimnout, že jedny z nejnižších hodnot 3P indexu dosahují Demokratická republika Kongo a Venezuela. Tyto země mají zároveň nejvyšší míru prostituce v celém souboru. Dalšími státy s takovou tendencí jsou Rovnická Guinea, Burundi, Guyana, Džibutsko nebo Namibie. Hodnoty 3P indexu se zde pohybují od 4 do 7, což tyto země řadí mezi podprůměrné. Míra prostituce popisuje interval od 325 (Namibie) do 3500 (Dem. rep. Kongo) na 100 000 obyvatel. Na mapě č. 5 lze vidět, že především státy v Africe trpí nízkým 3P indexem. Připojuje se k nim Rusko a některé země ze Středního východu. Překvapivé je vysoké číslo u Indie a Jihozápadní Asie (Kambodža, Filipíny, Vietnam), neboť tyto oblasti patří taktéž k zemím s vysokou frekvencí obchodu s lidmi, mj. s velkým množstvím dětí. De La Paz a Marcelo (2007) uvádí, že jen ve Filipínách projde přes překupníky ročně 300 000 – 400 000 lidí a z toho je minimálně 100 000 dětských obětí. V současné době se nepředpokládá zlepšení situace.

Mapa č. 5: 3P index v jednotlivých zemích světa 2015

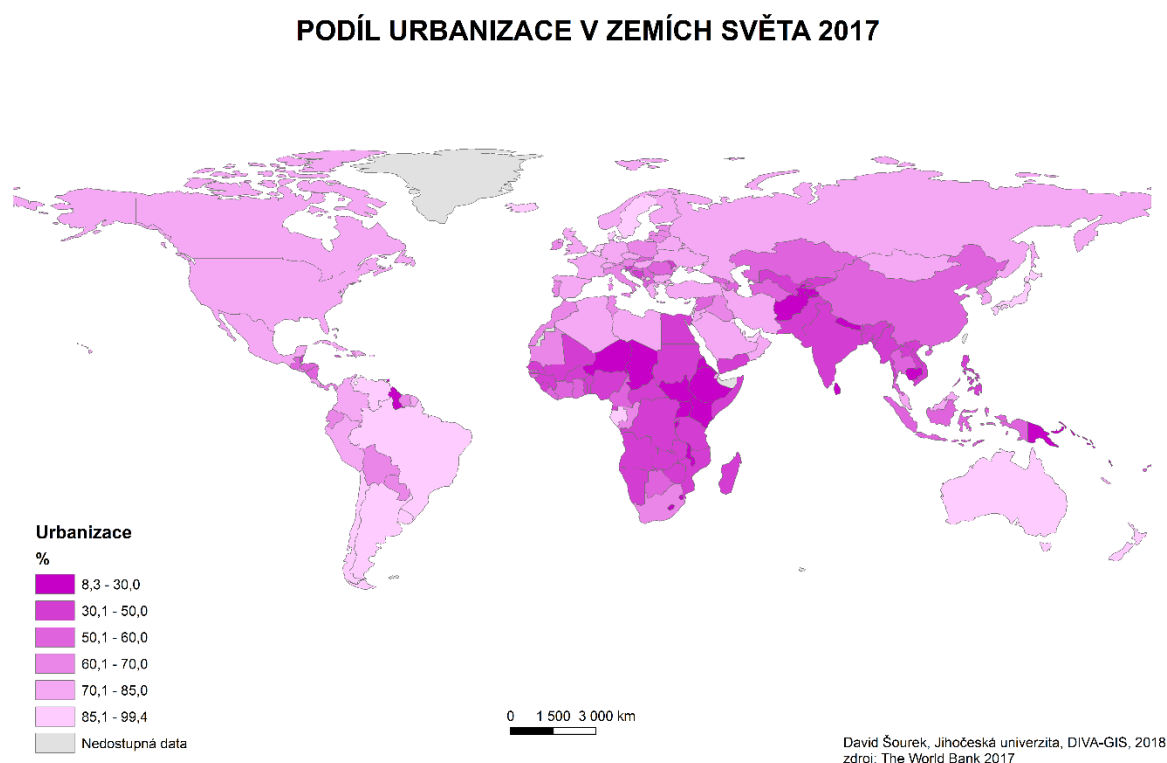

Nejhůře ze všech ukazatelů vyšel korelační koeficient u *podílu urbanizace*. Předpokládalo se, že větší míra prostituce bude v oblastech s vyšším podílem lidí žijících ve městech. Závislost nabyla záporné hodnoty, což v podstatě znamená opak předpokladu. Avšak toto tvrzení nezavrhuje fakt, že se prostituce odehrává především v městském

prostředí kvůli výraznější nabídce a poptávce po těchto službách. Na druhou stranu lze vnímat urbanizaci jako indikátor vyspělosti státu. V tomto případě se jedná o nepřímou úměru, kdy nízký podíl urbanizace podněcuje růst počtu prostituujících se osob. Vztah je však minimální.

Pouze v některých zemích se vyskytují vysoké hodnoty jak míry prostituce, tak urbanizace, a to v Uruguayi, Brazílii, Venezuele, Izraeli, SAE a Jižní Koreji. Jen tyto země z TOP 20 s nejvyšším stupněm urbanizace splňují původní předpoklad. Podíl obyvatel ve městech se pohybuje v intervalu od 82 % (J. Korea) do 95,6 % (Uruguay). U většiny zmíněných států jsou poměrně určující přírodní determinanty. V opačném případě za predikce nejnižší urbanizace a vysoké míry prostituce bylo nalezeno hned 11 z 20 zemí. Mezi ně například patří Burundi, Lesotho, eSwatini, Guyana a další. Podíl urbanizace se nachází v rozmezí od 12,7 % (Burundi) do 28,8 % (Guyana), z čehož vyplývá spíše druhá hypotetická otázka o důležitosti faktoru vyspělosti území.

Mapa č. 6: Podíl urbanizace v zemích světa 2017

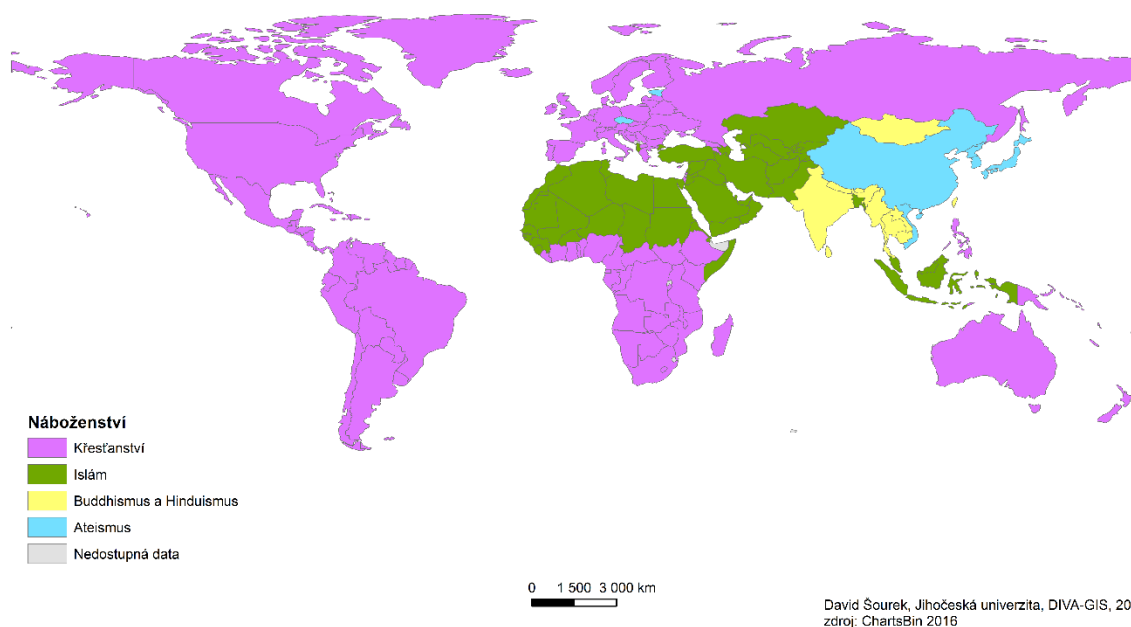

Na druhém místě v tabulce v rámci všech indikátorů figuruje *náboženství*. U tohoto ukazatele tolik nezáleží na znaménku, neboť se jednotlivým náboženstvím přiřadila čísla od

1 do 4, aby se mohla využít korelace. Při uvědomění si, že kvůli náboženskému vyznání vznikaly ve středověku nejrůznější války (křížové výpravy, křesťanství vs. islám), tak určité příčiny z dob minulých se promítají do současnosti a společnost si nese následky. V mnoha zemích ovlivňuje náboženství životy velkého množství lidí. Zvyklosti, jako je pravidelná návštěva kostela nebo Ramadán, jsou pro některé věřící striktní. Většina náboženství se s prostitucí neztotožňuje, ba naopak ji odsuzují ve svých posvátných textech. Ve světě nejvíce převládá křesťanství, které se dále dělí na různé větve. Mapa č. 7 ukazuje rozložení převládajících náboženství v jednotlivých zemích. Ve vztahu míry prostituce a náboženství lze odečíst zcela jasnou dominanci křesťanství. Z TOP 40 zemí v rámci míry prostituce křesťanství převažuje ve 32 případech. Následuje islám v 6 zemích (Súdán, Spojené arabské emiráty, Sierra Leone...), ateisté v Jižní Koreji a hinduismus v Nepálu. Tento ukazatel může být odůvodněn počtem států vyznávající křesťanství, anebo benevolencí tohoto náboženství. Zároveň existuje názor, že věřící v ostatních náboženstvích praktikují svou víru mnohem více než křesťané (Adherents 2014). Naopak na druhém konci v rámci vztahu míry prostituce a náboženství se objevují ve větší míře buddhismus (Bhútán, Srí Lanka, Mongolsko) a hinduismus v Indii. Islám převládá v Mauritánii, Čadu, Egyptě a Afganistánu. Vliv je patrný tedy u zmíněných náboženství, výjimku tvoří pouze Nepál, kde se však vyskytuje více faktorů zvyšujících míru prostituce (př. obchod s lidmi, chudoba, polyandrie, větší poptávka po ženách kvůli menšímu podílu v populaci apod.).

Mapa č. 7: Náboženství v jednotlivých zemích světa 2016

PŘEVLÁDAJÍCÍ NÁBOŽENSTVÍ V JEDNOTLIVÝCH ZEMÍCH SVĚTA 2016

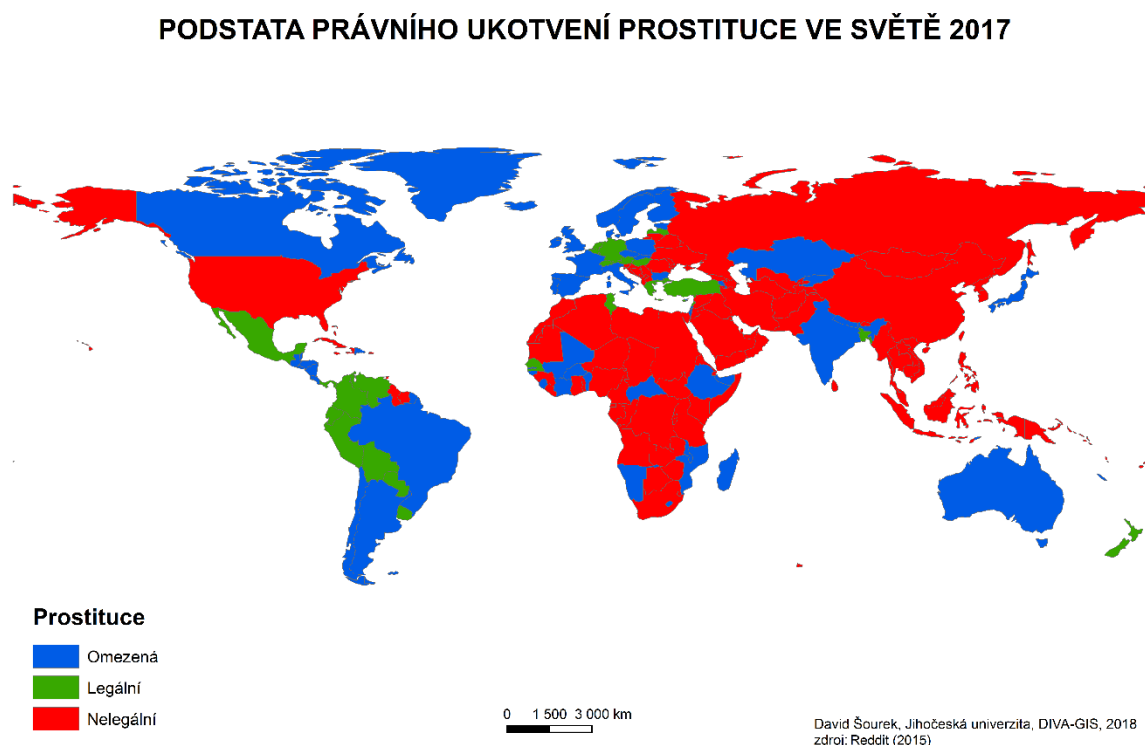
Další v pořadí ze skupiny ostatních ukazatelů skončila *legálnost prostituce* v jednotlivých státech světa. Země se snaží s prostitucí vypořádat nejrůznějšími zákonnými opatřeními. Nicméně dodržování zákonů a následné postihy při jejich porušení se praktikují v různých zemích odlišně. Na mapě č. 8 si lze všimnout, že bylo použito právní rozdělení prostituce na omezenou, legální a nelegální. Každé kategorii má přiřazené číslo od 0 do 2 kvůli možnosti korelace. Ve světě převažuje provedení zákona v nelegálním znění. Ve státech s omezenou prostitucí se míra prostituce pohybuje v intervalu 13 (Středoafriická republika) – 330 (Salvador) na 100 000 obyvatel. Výjimky tvoří 3 země, a to Sierra Leone (421,9), Madagaskar (668,3) a Dominikánská republika (745,3). Omezená prostituce spočívá zároveň v regulativním faktoru. Některé země kriminalizují buď zákazníka, nebo prostituující osobu, jiné povolují pouze prostituci v nevěstincích či v místech tomu určených.

Legální statut prostituce se promítá v rámci prostituujících se osob v číselném vyjádření od 25 (Kolumbie) do 274 (Bolívie) na 100 000 obyvatel. Výjimku tvoří německy hovořící země, kde míra prostituce dosahuje 300 a více osob na 100 000 obyv. (Rakousko, Německo), a chaosem zmítaná Venezuela (1512,7). Legalita prostituce se vyznačuje taktéž určitou regulací na základě zákona dané země, nicméně tyto regulace nejsou tak přísné jako

u předchozího typu. Zákony spíše spočívají v definici, daních a právech prostitujícího člověka.

Nelegální prostituce převažuje nad ostatními zmíněnými typy. Jak již bylo uvedeno, závisí na státě, jak dohlíží na dodržování daných zákonů. Celá Jihovýchodní Asie má nelegální statut prostituce, i přesto se některé země považují za ráj sex turismu. Většina Afriky se taktéž vyznačuje nelegálním právním předpisem prostituce a stejně se zde nacházejí země s takovým podílem, který extrémně přesahuje mediánovou hodnotu všech států světa. Také proto se u této kategorie interval míry prostituce nejvíce rozšiřuje. Mauritánie s Čadem dosahuje hodnoty míry prostituce cca 10 jedinců na 100 000 obyvatel (i přes pochybnosti), Gabon s Egyptem zhruba 22. Na druhé straně se nachází D. R. Kongo (3455,9) a státy v Karibiku s hodnotami míry prostituce kolem 600-700 na 100 000 obyvatel. Často se u zmíněných zemí prostituce skrývá v masážních či jiných salonech, čímž se zákon obchází.

Mapa č. 8: Podstata právního ukotvení prostituce ve světě

Na typ náboženství navazuje *podíl věřících* v jednotlivých zemích. Podle předchozího uvážení má víra vliv na prostituci ve smyslu omezení. Nicméně zde vyšel negativní korelační koeficient, což poukazuje na předpoklad, že s rostoucím podílem nevěřících klesá míra

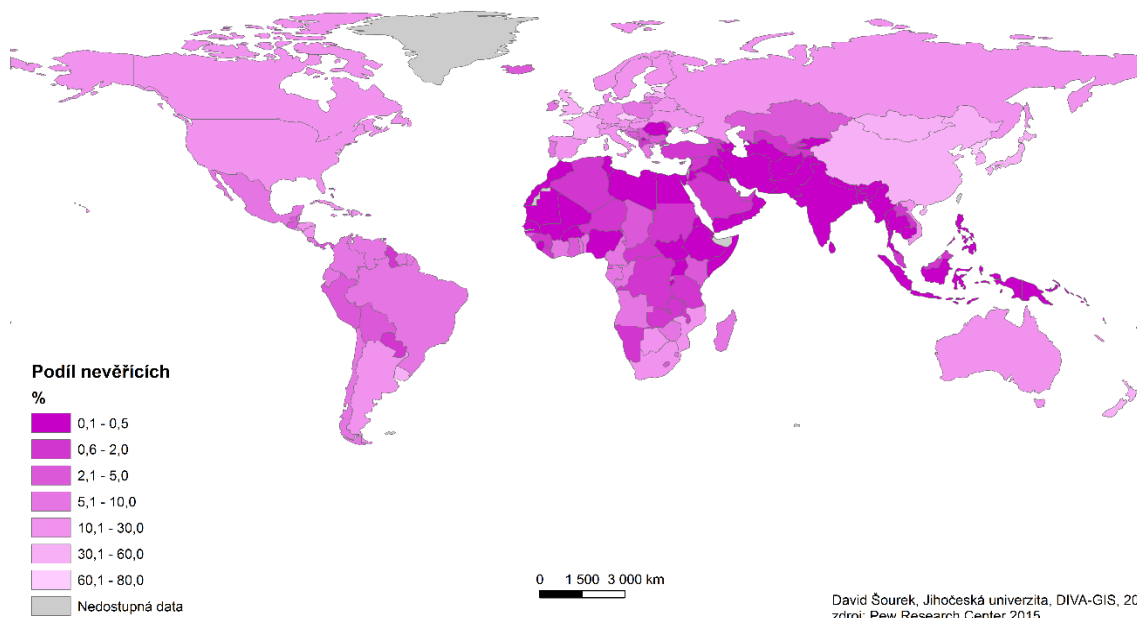
prostituce. To není moc pravděpodobné, tudíž tento výsledný koeficient bude brán s rezervou.

Při pohledu na mapu č. 9 si lze všimnout poměrně silného zastoupení věřících v Africe vyjma jižních států. Dále se přidává Střední východ, Jižní a Jihozápadní Asie. V mnoha ohledech se tyto makroregiony opět vyznačují poměrně nízkým stupněm rozvoje. Letmá komparace míry prostituce s podílem věřících vypovídá o velkém zastoupením věřících ve státech s vyšší mírou prostituce. Ve 20 zemích s nejnižší religiozitou se interval míry prostituce pohybuje od 27,1 (Eritrea) do 479,9 (Filipíny) jedinců na 100 000 obyvatel. Mezi nejméně religiozní země patří Česká republika (78,4 %), Severní Korea (71,3 %) a Estonsko (60,2 %). Kromě Uruguaye (243,9 MP) a Jižní Koreje (287,2 MP) se však míra prostituce nachází spíše pod hranicí mediánové hodnoty.

Existují dvě zdůvodnění těchto výsledků. První spočívá v tom, že míra religiozity víceméně prostituci neovlivňuje díky nepřesným datům, která způsobují nízký korelační koeficient, anebo druhá možnost, že se míra religiozity projevuje v rámci prostituce jen u mála států, pro něž je náboženství a víra víceméně na prvním místě. Záleží na kultuře společnosti a dalších aspektech, jak daná země se svými občany přistupuje jednak k náboženství a jednak k prostituci. Analýza však prostorové propojení obou jevů neobjevila, a navíc poukázala na negativní vztah, což lze považovat za nepřesné, neboť panuje předpoklad, že prostituce se snižuje právě díky náboženství a víře.

Mapa č. 9: Míra religiozity v zemích světa 2020

CELKOVÁ RELIGIOZITA V ZEMÍCH SVĚTA 2020 (ODHAD)

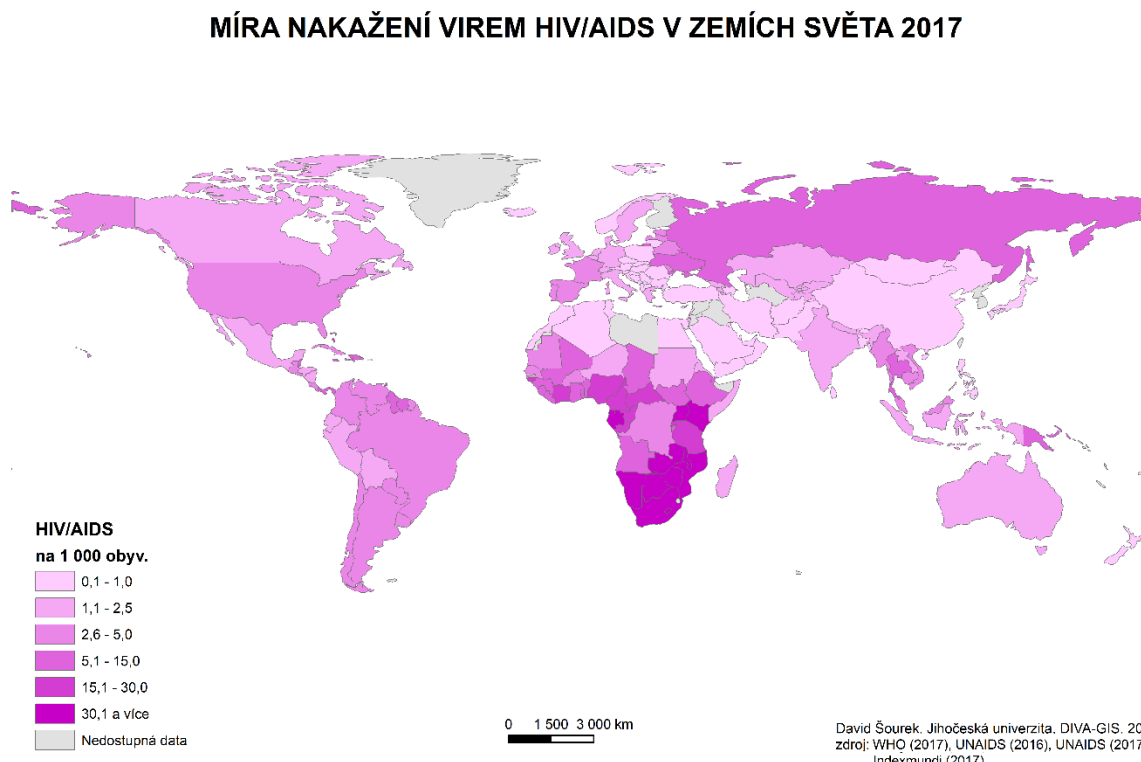
Následuje *míra rozšíření viru HIV/AIDS* na 1 000 obyvatel. Tato smrtelná choroba se přenáší ve většině případů pohlavním stykem nebo při nitrožilním užití drog nesterilizovanou injekční jehlou. Nejvíce nakažených osob se nachází na jihu Afriky. Vysoký počet infikovaných trápí víceméně celou Afriku. Nemoc HIV/AIDS přenáší většinou při pohlavním styku, proto jsou nejohroženější skupinou prostituující a promiskuitní osoby. V Africe se vyskytuje tak vysoký počet nakažených kvůli nedostatečné prevenci, používání preservativů apod. Ve většině případů dostanou prostitutky či prostitutí peníze navíc, když nepoužijí ochranu, k čemuž často dochází vzhledem k ekonomickým podmínkám.

Korelační koeficient však vyšel velice nízký, což značí jako v předchozím případě velmi slabý vliv ukazatele míry nakažení virem HIV/AIDS na míru prostituce. Předpokladem bylo, že v zemích s nadměrným počtem nakažených budou převládat i prostituující osoby. To potvrzuje kladnost koeficientu. Korelaci lze nalézt v Jihoafrické republice (MP 478,7; HIV/AIDS 131,3), Lesothu (MP 321,8; HIV/AIDS 163,4), Namibii (MP 325,3; HIV/AIDS 80,5), Rovnickové Guiney (MP 744; HIV/AIDS 68,1), Tanzanii (MP 288,1; HIV/AIDS 27,8) a Kamerunu (MP 450,4; HIV/AIDS 20,4). Následuje oblast Karibiku a některých jihoamerických států. Na druhou stranu se i v tomto pořadí najdou státy s rozsáhlou mírou

rozšíření HIV/AIDS a poměrně nízkou prostitucí. Mezi tyto země patří např. Zimbabwe (MP 89,7; HIV/AIDS 94,2), Mosambik (MP 51; HIV/AIDS 79), Zambie (MP 58,1; HIV/AIDS 68,9) nebo Malawi (MP 48,6; HIV/AIDS 52,1). To vypovídá buďto o nerovnoměrném rozložení prostituce, se kterou se práce potýká, nebo možnosti nepřesných odhadů jak počtu prostituujících se osob, tak i lidí nakažených HIV/AIDS.

V opačném pořadí se vyskytují státy s nízkou mírou prostituce i mírou nakažení virem HIV/AIDS. Jedinými výjimkami jsou Spojené arabské emiráty, kde výskyt prostituce dosahuje 494 osob na 100 000 obyvatel, Jemen a Tunisko. SAE se staly vyhledávanou turistickou destinací s rozsáhlou nabídkou luxusních společnic. Možnost jak cestovního ruchu, tak i společnic způsobilo bohatství za přičinění těžby ropy v Perském zálivu. U Tuniska a Jemenu se míra prostituce pohybuje kolem 200 osob na 100 000 obyvatel. Hlavně Tunisko navštěvuje mnoho turistů v letních měsících, ale i v Jemenu každoročně roste cestovní ruch, i přes částečnou nestabilitu území. Shodnost malé míry prostituce a viru HIV/AIDS se nachází například v Bosně a Hercegovině, Bangladéši, na Srí Lance a dále především ve vyspělých zemích světa. U asijských států tento fakt předurčuje především životní styl ovlivněný náboženstvím a mentalitou občanů.

Mapa č. 10: Počet nakažených lidí virem HIV/AIDS v zemích světa 2017

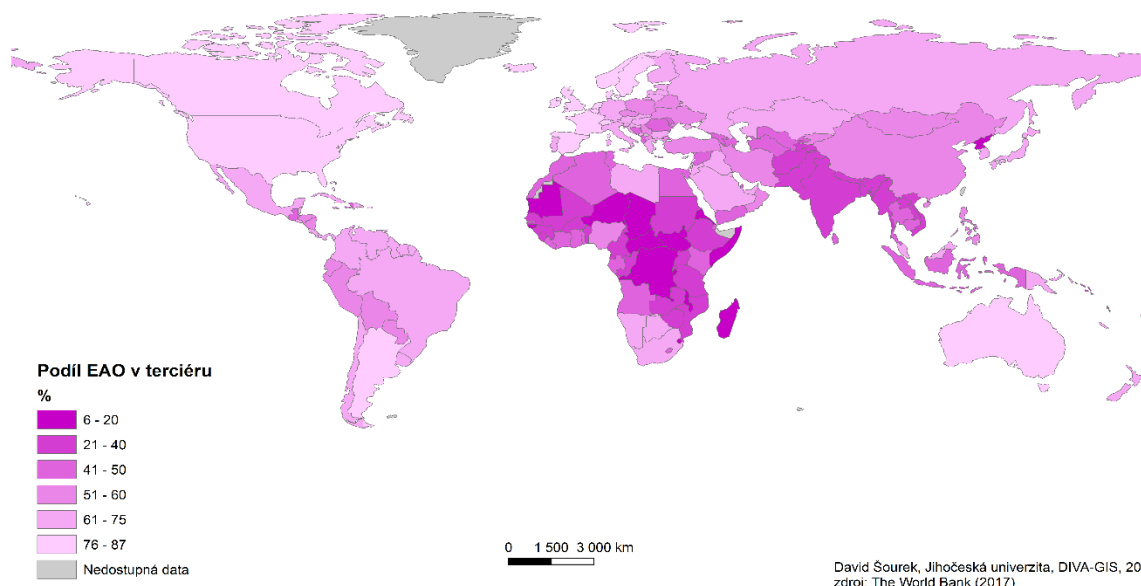
Ukazatel *podílu ekonomicky aktivních obyvatel v terciéru* (Employment in services – ES) státu nabyl korelační koeficient -0,11, což značí negativní vliv na výskyt prostituce. Obecně lze odvodit od procentuálního podílu terciéru v ekonomice i vyspělosti státu, neboť přispívá k tvorbě většiny HDP právě ve vyspělých oblastech. Zahrnuje veškerá moderní odvětví, ať už v oblasti IT nebo vysokého managementu a mnoha dalších. Pokud se podíl ES snižuje na úkor sekundéru (průmysl + stavebnictví) nebo dokonce priméru (zemědělství, lesnictví, vodohospodářství...), tak země povětšinou nabývají statutu méně rozvinutých až zaostalých států. Čili předpoklad poměru míry prostituce a podílu lidí zaměstnaných v terciéru souvisí s rozvinutostí státu.

Nízké procento v sektoru služeb opět dosahují země v Africe. Karibik a Jihozápadní Asie má vyšší podíl ES díky cestovnímu ruchu a aktivit s ním spojených. U států Evropy ve většině případů převládá procentuální podíl zaměstnaných v terciéru. Směrem od západu na východ se obecně snižuje ve prospěch priméru a sekundéru (př. Polsko, ČR, Maďarsko, Rusko...). Při porovnání podílu ES a míry prostituce se nejhůře jeví státy Afriky, mezi něž patří Burundi (6,1 % ES), D. R. Kongo (7 % ES), Madagaskar (14,4 % ES), eSwatini (18,4 % ES), Tanzanie (27,3 % ES), Súdán (27,5 % ES) a Kamerun (28,7 % ES). Hodnoty míry prostituce jsou v intervalu od 270 do 3455,9 na 100 000 obyvatel. Všechny zmíněné země lze označit za zaostalé, například z důvodu absence průmyslové revoluce, která by vedla k rozvoji ekonomiky a následnému nárůstu služeb nebo z důvodu velké korupce. Nestabilita působí jako jeden z dalších faktorů.

Naopak evropské země jsou úspěšnější. Disponují vysokým podílem ES a zároveň nízkou mírou prostituce. Najdou se zde státy hlavně z makroregionu Západní Evropy, jako např. Lucembursko (50,5 MP; 87,1 % ES), Velká Británie (89,5 MP; 80,5 % ES), Švédsko (25,1 MP; 80 % ES) a Dánsko (99 MP; 78,6 ES). Mimo Evropu do této kategorie spadá pouze Austrálie (88,2 MP; 78,3 % ES) a Nový Zéland (77,6 MP; 73,1 % ES). Všechny jmenované země používají nejmodernější technologie a vyznačují se vysokou přidanou hodnotou v nejrůznějších odvětvích. Mezi vyspělé země s odpovídajícím podílem zaměstnaných v terciéru a zároveň velkou mírou prostituce nad hranicí mediánu patří např. Izrael, USA, Nizozemsko, Belgie, Švýcarsko nebo Irsko. Jihoamerické země se taktéž řadí mezi země s poměrně nemalým podílem lidí v terciéru a hodnotou prostituujících osob. Do této skupiny lze zařadit Surinam (376,4 MP; 73,2 % ES), Uruguay (243,9 MP; 71,9 % ES) nebo Brazílii (263,9 MP; 68,8 % ES). Karibské státy zrovna tak disponují mírou prostituce v rozmezí 500-700 jedinců na 100 000 osob a podílem ES v intervalu 60-70 %.

Mapa č. 11: Podíl EAO v terciéru v zemích světa 2017

PODÍL EKONOMICKY AKTIVNÍCH OBYVATEL ZAMĚSTNANÝCH V TERCIÉRU V ZEMÍCH SVĚTA 2017

Posledním vybraným ukazatelem je *hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele* (HDP na obyv.) jednotlivých států světa. Indikátor značí výkonnost ekonomiky státu přepočtenou na obyvatele. Korelační koeficient nabył hodnoty $-0,09$. Záporná hodnota znamená, že při vyšším HDP na obyv. se pravděpodobně snižuje míra prostituce. Nicméně jako u všech předchozích indikátorů existuje více výjimek, které výsledný korelační koeficient směřují k dolní hranici.

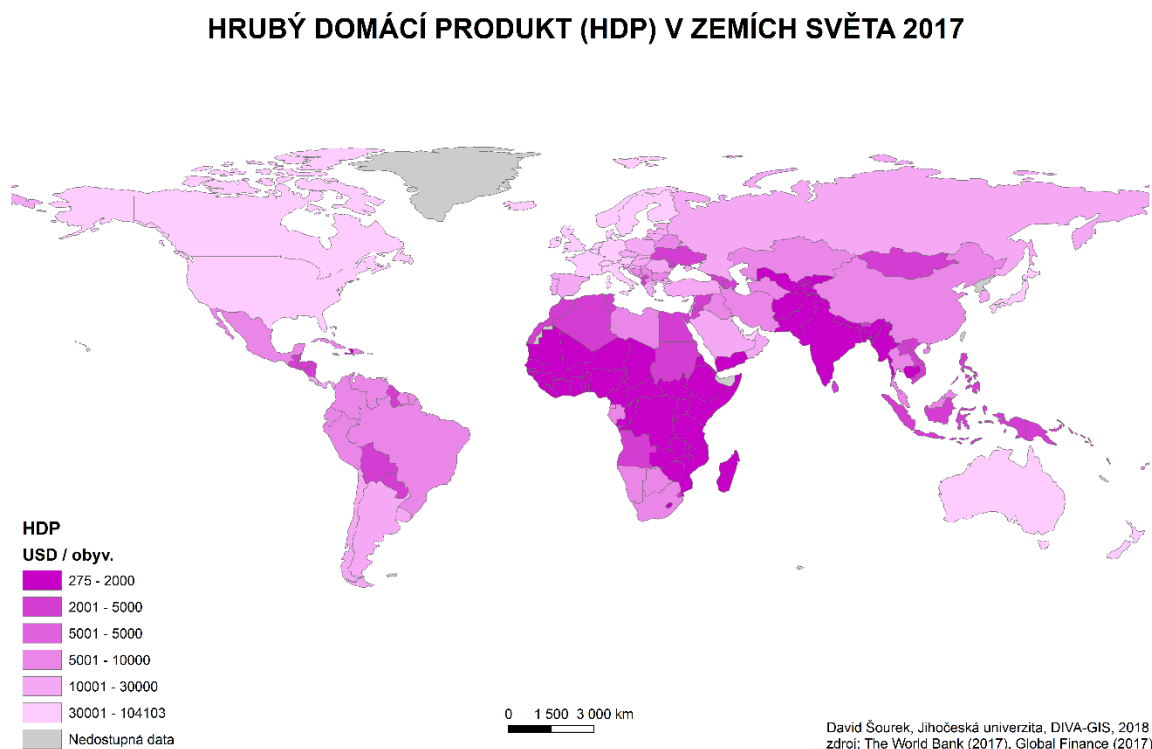
V porovnání HDP na obyv. a míry prostituce se k nejhůře hodnoceným zemím řadí Burundi (320,1 USD), Niger (378,1 USD), Madagaskar (449,7 USD), D. R. Kongo (457,8 USD), Sierra Leone (499,4 USD) a Haiti (765,7 USD). Při pohledu na tyto hodnoty si lze představit, jaká zde existuje chudoba. Lidé v přepočtu vyžívají v průměru s 1-2 USD na den.

Mezi zeměmi s nejvyšším HDP na obyv. a nejnižší mírou prostituce se tradičně vyskytují státy Západní Evropy, Austrálie, Nový Zéland a Japonsko. Největší HDP na obyv. má Lucembursko (104 103 USD), které vyniká především ve finančním sektoru. Zjednodušeně lze říci, že ve státech s vyšším HDP se pohybuje míra prostituce kolem mediánové a nižší hodnoty, neboť díky dobrému uplatnění a fungujícímu socioekonomickému systému, který lidi dostatečně ohodnocuje, nemají obyvatele tolik zapotřebí ubírat se k prostituci. Existují

výjimky v podobě Švýcarska, USA, Rakouska, Německa a dalších, kde se i přes dobré podmínky míra prostituce blíží k hodnotám, jaké lze nalézt v rozvojových zemích.

Na vině jsou specifika daných regionů, kulturní rozdíly, prohlubující se mezera mezi bohatou a chudou vrstvou společnosti s vytrácející se střední vrstvou a v neposlední řadě i právní ukotvení zkoumané problematiky.

Mapa č. 12: HDP na obyvatele v zemích světa 2017

5.3 Analýza vlivu jednotlivých skupin ukazatelů

V tabulce č. 1 se ukazatele rozdělily do tří sloupců, a to sociální, ekonomické a ostatní. Ekonomické se zvolily pouze dva, nicméně pro komparaci relativního vlivu jednotlivých kategorií indikátorů v této studii jsou dostačující vzhledem k daným výzkumným otázkám a cílům. Pro porovnání všech oddílů se použila metoda aritmetického průměru korelačních koeficientů každé kategorie. Jelikož se průměr počítá jako podíl součtu hodnot s počtem hodnot, brala se v potaz i znaménka závislosti. Ty ovlivňují míru prostituce v intervalu $\langle -1;1 \rangle$, tudíž se použily absolutní hodnoty korelačních koeficientů pro určení obecné síly vlivu skupin samotných. Pro porovnání rozdílů se vypočetl v tabulce č. 5 také obyčejný

průměr, který zároveň značí charakter závislosti. Negativní výsledek představuje záporné působení indikátoru na míru prostituce a pozitivní naopak.

Tab. č. 5: Vliv jednotlivých skupin ukazatelů

Ekonomické ukazatele	Korelační koeficient	Sociální ukazatele	Korelační koeficient	Ostatní ukazatele	Korelační koeficient
HDP/obyv.	-0,09	HDI	-0,13	Míra religiozity	-0,07
Podíl EAO v terciéru	-0,11	3P index	-0,14	Legalita prostituce	0,11
-	-	Urbanizace	-0,02	Náboženství	-0,15
-	-	Míra nerovnosti	0,18	Výskyt HIV/AIDS	0,04
Průměr	-0,10		-0,03		-0,02
Abs. průměr	0,10		0,12		0,09

Vlastní zpracování

Jak si lze v tabulce č. 5 všimnout, tak největší absolutní průměr připadá na *sociální indikátory*. Faktory souvisí s morální vyspělostí obyvatel a prostituce se považuje za jeden z mnoha škodlivých jevů pro dnešní společnost. Rozdíly v rovnosti mezi pohlavími, úrovni školství, zdravotnictví a v jiných sociálních znacích země pomáhají prostituci buďto k rozšiřování, nebo snižování stavu, i přes rostoucí trend vývoje prostituce ve světě. Předpokladem pro její nízkou míru je fungující společnost. Ta se pozná podle nejrůznějších srovnání, kde se hodnotí mnohé aspekty po kvalitativní stránce (zmíněné školství, kvalita života apod.). Nicméně nelze říci, že u všech rozvinutých zemí stoprocentně predikce platí, viz Německo, USA, a u většiny států třetího světa naopak. Je zde ale určitá šance, že se míra prostituce bude nacházet ve vyšších relacích právě v méně rozvinutých zemích.

V pořadí následují *ekonomické ukazatele*. Zkoumaný sociopatologický jev převládá hlavně v oblastech se špatnou hospodářskou situací. Ukazatele HDP na obyvatele a podíl ekonomicky aktivních obyvatel v terciéru demonstrují částečný vliv finanční situace států na prostituci. Nižší hodnota korelačních koeficientů je zároveň dána také z důvodu rozšíření prostituce jak v bohatých, tak i chudých státech. Existuje teze, že v chudých státech převažuje nabídka prostituce, když ženám často nezbyvá žádná jiná možnost obživy sebe sama a své rodiny. Jedná se o tzv. „survival sex“. Naopak v bohatších státech se vyskytuje stále rostoucí poptávka po těchto službách a zákazníci jsou schopni zaplatit i vyšší sumy, čehož spousta prostituujících osob využívá. Z toho důvodu se korelace celého světa provádí stěží. Různá míra prostituce tedy může nastat nezávisle na ekonomické situaci ve státě. Lze

však obecně říci, že procento zemí s horším finančním zázemím a zároveň vysokou hodnotou prostituujících se osob výrazně převládá.

Ostatní ukazatele disponují nejnižší hodnotou. Právní ukotvení prostituce se ukázalo jako jeden z důležitějších faktorů spolu s druhem náboženství v zemích světa. Náboženství vytváří kulturu ve státech, neboť se v jednotlivých zemích podílelo na formování společnosti z historického hlediska. Legislativní postavení prostituce určuje, jaké stanovisko volí stát vůči prostituci. I to rozhoduje o jejím výskytu v zemi, neboť mnoho lidí odradí páchat trestný čin v případě, že tato aktivita nabývá nelegálního statutu. Příkladem můžou být již zmíněné země využívající švédský model, který kriminalizuje zákazníky, čímž následně klesá poptávka.

Všechny tři skupiny se nachází v intervalu $\langle 0,09; 0,12 \rangle$ v absolutních hodnotách korelačních koeficientů, z čehož lze vyvodit poměrně vyrovnané působení na prodejný sex. Hodnoty se však musí chápat orientačně, neboť při výběru pouze dvou nejsilnějších korelačních koeficientů z každého sloupce vzejde jako nejslabší ekonomická skupina. Nicméně nejdůležitější je v tomto ohledu podobnost výsledků. Způsobuje ji jednak specifčnost prostituce v zemích světa a jednak možnost zvolení nevhodných indikátorů. Pro každou oblast existují určité výjimky, které v daných společnostech fungují. Jedná se právě o rozdíly v ekonomických, sociálních a jiných podmínkách charakterizující dané oblasti.

Nejsilnější postavení vůči prostituci zaujímají genderová nerovnost a kriminalita v podobě 3P indexu, které byly zmíněny v úvodu. Naopak rozšíření viru HIV/AIDS a urbanizace předpoklad nepotvrdily. Na druhou stranu hypotézám odpovídají vlastnosti jak přímá úměra u nerovnosti pohlaví a výskytu HIV/AIDS, kdy s vyšší hodnotou míra prostituce roste, tak nepřímá úměra u ostatních zmíněných indikátorů. Všeobecně každá kategorie má negativní závislost s mírou prostituce čili čím horší nastane situace, tím větší riziko rozšíření prodejného sexu hrozí.

6. Syntéza poznatků

Analytická část byla zaměřena na problematiku prostorové diferenciaci prostituce z hlediska všech indikátorů i samotného rozmístění daného sociopatologického jevu. Některé ukazatele však nenabýly takového významu, jaký se předpokládal. Syntetický pohled se zabývá vyzdvižením nejdůležitějších ukazatelů a zároveň odůvodnění daných výsledků vybraných zemí, které neodpovídají normálu. Díky nízkým výchozím korelačním koeficientům a nerovnoměrné distribuci zkoumaného jevu bylo použito rozdělení na makroregiony světa podle Johna Colea (1996) ke generalizaci diferenciaci prostituce, viz mapa č. 1. Následně se opět korelovaly výsledky se zvolenými klíčovými ukazateli.

6.1 Prostorové pravidelnosti a specifika

Ve světě se na základě nejrůznějších odhadů vyskytuje 42 mil. prostitujících osob a předpokládá se rostoucí trend. Nejnižší hodnoty se podle dostupných dat nachází více ve vyspělých zemích. Nejhůře vyšly regiony s rozvíjejícími se ekonomikami, v nichž převládá nabídka daných služeb. Zvýšená poptávka převažuje ve vyspělých regionech. Obecně platí, že prostituce se objevuje spíše v hustě obydlených oblastech nehledě na hospodářskou sílu území. Vzestup zkoumaného sociopatologického jevu zde nastává hlavně kvůli kumulaci ekonomických aktivit, které podporují již zmíněnou nabídku a poptávku. Mezi tyto centra patří především velká města, ve kterých se uskutečňují nejrůznější činnosti, z nichž plyne určitý zisk (např. těžba, rybolov, obchod).

Subsaharská Afrika se Střední Amerikou patří k nejvíce postiženým oblastem. Společné důvody tkví především v ekonomické či politické nestabilitě. V Africe navíc panují nepřilíš příznivé fyzickogeografické podmínky, jež se následně promítají právě v socioekonomické sféře (vysoké teploty, nekvalitní půda, nedostatek vody...). Zároveň se jedná o oblasti s vysokou kriminalitou, která se pojí se spoustou dalších sociopatologických jevů. Za úzce spjatou činnost s prostitucí se považuje kuplířství. Právě země v těchto makroregionech se řadí k nejhůře hodnoceným. Poměrně zásadní je i pojetí práv občanů. Jakákoli nerovnost ve společnosti podporuje prodejní sex, což vyplývá i z daných socioekonomických indikátorů. Zaostalost a nejrychlejší demografický růst obyvatelstva přispívá k prohlubování problémů tamních vlád, jež nedisponují prostředky ani znalostmi k vyřešení. Korupce a humanitární pomoc podrývá jakoukoliv snahu malého počtu občanů něco změnit, neboť utvrzuje mentalitu, že se o lidi postará někdo jiný, především vyspělé státy a různé neziskové

organizace. K rozšíření dané problematiky přispívá i celkem oblíbená sexuální turistika z vyspělých zemí (např. do Senegalu, Kapverd; Maan 2017). Všeobecně lidé v současnosti mnohem více cestují, což prostituci podporuje.

Za účelem sex turismu mnozí putují i do *Jihovýchodní Asie*. Na asijském kontinentě se právě tento makroregion spolu s *Východní Asií* nachází v popředí pomyslného žebříčku. Zde sexuální turistika vznikla z historického hlediska díky dlouhodobě setrávajícím jednotkám americké armády. U vojenských základů se vytvářely různé podniky pro vojáky, aby měli možnost odreagování. Služby přetrvaly dodnes, což se podepsalo na daných oblastech v kontextu s mírou prostituce (Moon 2009).

Severní Amerika se značně liší od ostatních vyspělých regionů světa. Příčiny lze hledat v etnickém složení obyvatelstva, velké migraci z Latinské Ameriky, především ze Střední Ameriky do USA, a také v přístupu státních orgánů s vypořádáváním se s prostitucí. V USA žije přibližně 13 % Afroameričanů a 17 % Hispánců z celkové populace (Census.gov 2012). Migranti spolu se zmíněným etnikem, podobně jako v Evropě, tvoří velkou část prostituujících se osob (Sangaramoorthy, Kroeger 2013).

V rámci *Evropy* se hodnota míry prostituce pohybuje kolem průměru. Výjimku tvoří pouze německy hovořící státy, u kterých se zavedlo legální právní ukotvení. Výdělek z provozování prodejného sexu činí pouze v Německu 18 mld. USD ročně (Havocscope 2015a). Nejvíce zajímavý z pohledu evropské prostituce je fakt, že ve většině zemí Západní a Střední Evropy představují nadpoloviční většinu prostituujících osob cizinci převážně z východu (Adair, Nezhyvenko 2017). Bývalé státy SSSR se potýkají s vyšší kriminalitou, která se projevuje i v poskytování sexuálních služeb, nicméně v mnoha ohledech se tento makroregion jeví spíše průměrně a nijak nevybočuje.

Nízká míra prostituce dále připadá na makroregion *Oceánie*, jenž víceméně navazuje na přístupy používané v Evropě. Většina zemí ze zmíněných regionů se nachází v popředí nejrůznějších socioekonomických ukazatelů. Zabezpečení obyvatel státem pomáhá udržet stabilitu a předcházet nepokojům. Uvádí se, že velká část prostitutek ve světě jsou matky samoživitelky (John-Fisk 2013). Samozřejmě tomu napomáhá časté střídání partnerů – promiskuita. Pokud jim však země včas poskytne pomoc, tak se ženám může zabránit vstup do světa prostituce v zoufalých chvílích života. Zároveň oblasti pojí i poměrně podobné politické smýšlení. Rozdíl mezi vyspělými a rozvojovými státy tkví v důsledném fungování státních orgánů a dodržování zákonů (Strauss 2001).

Neočekávanými výsledky se prezentovala *Jižní Asie* a makroregion *Číny*. Tato území nepatří mezi nejvyspělejší v porovnání s předchozími regiony, přesto se míra prostituce

pohybuje v nejnižších mezích. Největší vliv v této oblasti mají bezesporu oba nejlidnatější státy světa – Indie a Čína. Tradičnější způsob života lze brát jako jeden z určujících faktorů. Čína navíc podléhá všudypřítomné kontrole pod vedením komunistické strany. Jižní Asie se liší především svým vyznáním, neboť hinduismus formoval tamější kulturu za nemalého přičinění. Na prostituci se v obou územích nahlíží spíše negativně. Podobné tvrzení se může použít i u makroregionu Středního východu a Severní Afriky vzhledem k islámu (Treven a kol. 2008).

Důležité je také zaměření se na *etnické rozdíly*, neboť existují určité rozdíly v přístupu k prostituci. Převážně se jedná o určité stereotypy, které nemusí vždy platit, ale určité podobnosti se zde najdou. Lze říci, že země s převahou asijského a arabského obyvatelstva s islámským vyznáním ve většině případů disponují nižším výskytem zkoumaného jevu. U arabského obyvatelstva se hovoří o sklíčenosti způsobené právě vírou. Asiáté jsou typičtí dobrou morálkou. Jedná se hlavně o státy v Severní Africe (př. Egypt), částečně i na Středním východě (př. Írán) a Jihovýchodní Asii (př. Indonésie). Naopak lidé černé pleti se stereotypně vyznačují necivilizovaností a impulzivním chováním. Do této skupiny se řadí většina Subsaharské Afriky, Afroameričané v USA a určitý podíl připadá na některé země ze Západní Evropy, kde však problémy s prostitucí nejsou tak markantní. Zde nehraje velkou roli náboženství. U europoidní rasy (mimo arabského obyvatelstva) ve spojení s křesťanstvím se většinou předpokládá spořádané chování a jasná pravidla, podle kterých by se člověk měl řídit, což predikuje pozitivní vliv na snižování stavu prostituce (Ditmore 2006).

6.2 Makroregionální pohled

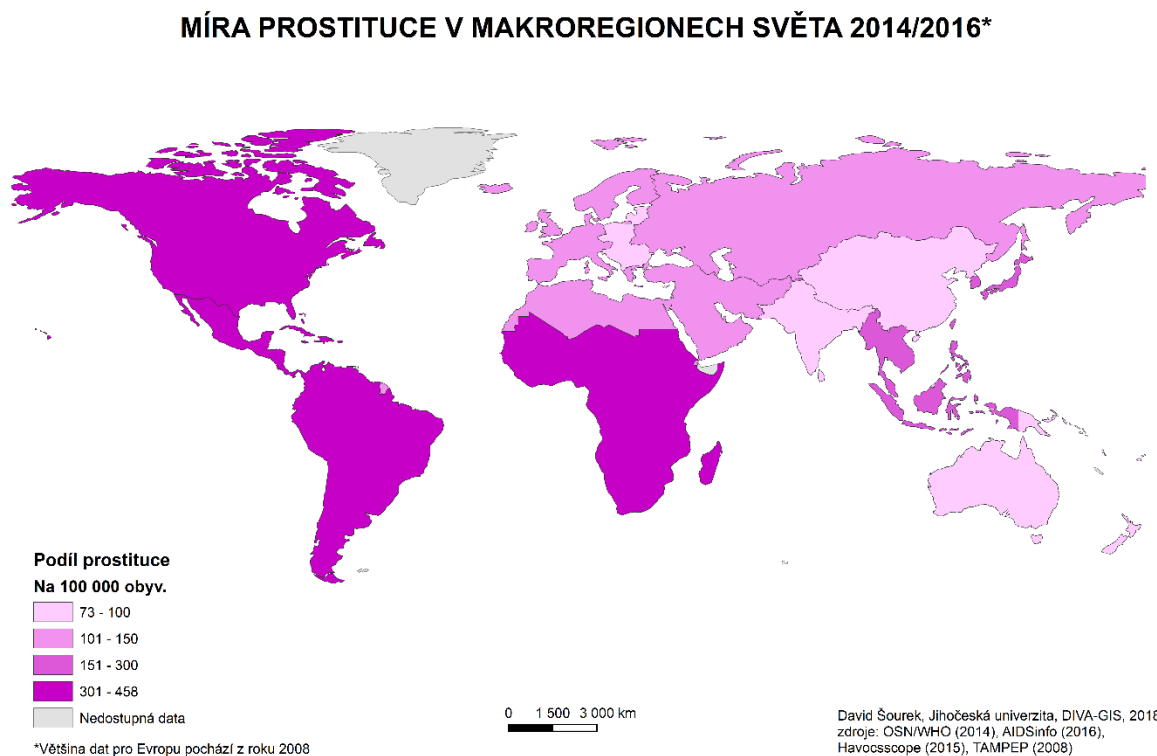
Mapa č. 13 ukazuje míru prostituce v jednotlivých regionech. Prodejný sex se nejvíce praktikuje v Subsaharské Africe a na obou amerických kontinentech. Do makroregionu Severní Ameriky spadá pouze USA, neboť data o prostituci v Kanadě nejsou dostupná. U ní se předpokládá nižší počet prostituujících osob, vzhledem k některým rozdílným charakteristikám obou zemí (odlišná imigrace, etnické složení, míra HIV/AIDS apod.; Sampson, Lauritsen 1997, Hussien 2018). Nejlépe naopak dopadly makroregiony Oceánie, Střední Evropy, Číny a Jižní Asie.

V tabulce č. 6 se použily charakteristiky variability ke komparaci zvolených indikátorů se zkoumaným sociopatologickým jevem a zároveň k ověření získaných dat. Hodnoty

prostituce na 100 000 obyvatel přibližuje tabulka č. 7, do níž se zároveň zahrnuly i výsledky ukazatelů v makroregionech.

Mapa č. 13: Podíl prostituce v makroregionech světa

Regresní analýza oproti analytické části proběhla úspěšněji, viz grafy č. 12-15 v přílohách. Koeficient determinace R^2 přesáhl hranici 14 % u zvolených ukazatelů. U míry HIV/AIDS se dokonce dostal na 66,8 %. Ostatní indikátory se pohybují od 15 % do 16,3 %. Vzhledem k povaze dat se jedná o celkem pevnou vazbu. Minimum v rámci variačního koeficientu vykazuje index nerovnosti, neboť se jednotlivá čísla příliš neodchylují od aritmetického průměru. To značí nejvyšší homogenitu souboru v porovnání s ostatními indikátory. Do 50 % se ještě vešel index lidského rozvoje též se stejnorodějším datovým souborem. Naopak maxima nabyla míra HIV/AIDS, a to 179,2 %, což stejně jako u analytické části naznačuje obrovské odchylky některých makroregionů (především Subsaharské Afriky) od aritmetického průměru. Následují míra prostituce (65,6 %) a náboženství (64,7 %)

Tabulka č. 6 se v makroregionálním pojetí oproti tabulce č. 4 změnila. Některé ukazatele byly vynechány vzhledem k možnému nízkému vlivu na míru prostituce. Zohlednily se

pouze ty, které zaznamenaly největší progres v generalizovaném pojetí. Zároveň se nezahrnula legálnost prostituce, protože v některých regionech nebylo zřejmé, jaké právní ukotvení převažuje. Náboženství se odvodilo podle převládajícího vyznání. Jelikož hodnoty korelačních koeficientů větších než |0,3| představují středně silnou závislost, zařadily se do této kategorie všechny indikátory. Výjimku silného vztahu tvoří míra nakažení virem HIV/AIDS.

Tab. č. 6: Statistické hodnoty ukazatelů v rámci makroregionů

Ukazatel	Korelační koeficient	Rozptyl	Směrodatná odchylka	Variační rozpětí	Aritm. průměr	Medián	Variační koeficient	Hodnota R2
Míra prostituce	-	13879,6	117,8	384,9	179,5	146,9	65,6	-
HIV/AIDS	0,82	46,5	6,8	24,7	3,8	1,7	179,2	0,668
Index nerovnosti	0,40	0,017	0,129	0,415	0,762	0,746	17	0,159
Náboženství	-0,40	1,5	1,2	3	1,9	1	64,7	0,163
HDI	-0,32	0,024	0,155	0,458	0,715	0,734	21,6	0,150

Vlastní zpracování

Rozšíření *HIV/AIDS na 1 000 obyvatel* tedy zaujalo pevnou vazbu vůči míře prostituce (0,82). V analýze přitom indikátor patřil k nejslabším, především kvůli odchylkám v Africe. Pozitivní závislost poukazuje na fakt, že s vyšší prevalencí HIV/AIDS se zvyšuje možnost výskytu prostituce. Maxima míry nakažení virem se nachází podle očekávání v Subsaharské Africe, kde nemoc HIV/AIDS trápí většinu států, viz analýza. Vysoké procento rozšíření HIV/AIDS se nachází i v bývalých státech SSSR. Nicméně zde se jako příčina uvádí spíše drogová závislost a nitrožilní aplikace (Rechel 2010). Následují kontinenty Severní a Jižní Ameriky, což vzhledem k počtu prostituujících osob umocňuje hodnotu korelačního koeficientu.

Index nerovnosti mezi pohlavími vykázal o poznání rozdílnější korelační koeficient, který však stále patří k nejlivnějším. S rostoucí svébytností žen klesá pravděpodobnost výskytu vyšší míry prostituce. Průkaznost lze vyvodit z tabulky č. 7, kde nejhorší výsledky nastávají v makroregionech Subsaharské Afriky, Latinské Ameriky a Jihovýchodní Asie. Najdou se ale i výjimky v podobě Severní Ameriky či Východní Asie, kde se i přes poměrnou rovnost pohlaví objevuje značná míra prostituce. Z předpokladu se dále v tabulce

odlišuje Jižní Asie. Zde se podmínky rovnosti pohlaví a míry prostituce neslučují s těmi ve vyspělých státech. Obecně lze říci, že příčiny tkví především v kulturních či socioekonomických rozdílech, které se formují z historického hlediska, a proto vzniká rozpor s předpoklady u některých oblastí.

Podobných vlastností nabývá i ukazatel *HDI*, jenž mapuje důležité rysy zemí (vzdělání, naději na dožití a hrubý národní produkt) ze socioekonomického pohledu. I zde se vymykají makroregiony Severní Ameriky a Jižní Asie. Navíc přibyly i oblasti Středního východu a Severní Afriky. Mnozí by mohli předpokládat vyšší míru prostituce, neboť úroveň *HDI* patří spíše k nižším ve světě, nicméně i přes jasně dané hodnoty indexu lidského rozvoje se zde nezohledňuje vliv náboženství, které zásadně v arabském světě ovlivňuje život obyvatel. I toto zdůvodňuje poměrně silné postavení právě náboženství ve vztahu k prostituci v tabulce č. 6.

Zajímavé výsledky se zrodily i u Jihovýchodní a Východní Asie, kde se nachází téměř totožná míra prostituce, avšak *HDI* a index nerovnosti pohlaví se zcela rozcházejí. Všeobecně lze chápat Východní Asii jako vyspělejší makroregion, nicméně shodně v obou oblastech zanechal stopy bývalý vliv cizích zemí. V současné době se tedy makroregiony navštěvují především za účelem sexuální a jiné turistiky.

U všech zmíněných indikátorů hraje důležitou roli subsaharský makroregion, neboť se zde vyskytují extrémní údaje ukazatelů, které působí většinou negativně na rozvoj území. Naopak pozitivní ovlivňování má na svědomí hlavně Západní, částečně i Střední Evropa, Oceánie a Východní Asie. Výjimku v rámci míry prostituce tvoří zmíněná Severní Amerika. Pro bližší představu o každém makroregionu poslouží tabulka č. 7, kde se zároveň zvýraznily minimální, maximální a jiné ovlivňující či neočekávané hodnoty.

Tab. č. 7: Hodnoty vybraných indikátorů v makroregionech světa

Region	Podíl prostituce	HIV/AIDS	Index nerovnosti	Náboženství*	HDI
Subsaharská Afrika	457,8	24,9	0,567	1	0,509
Latinská Amerika	306,6	3,4	0,415	1	0,721
Severní Amerika	306,2	3,7	0,189	1	0,924
Jihovýchodní Asie	168,1	2,8	0,407	3	0,676
Východní Asie	167,2	0,2	0,083	4	0,906
Západní Evropa	148,2	2,0	0,071	1	0,913
Bývalé státy SSSR	145,5	5,0	0,273	1	0,745
Střední východ a Severní Afrika	117,6	0,4	0,432	2	0,681
Střední Evropa	95,2	0,6	0,173	1	0,831
Oceánie	92,8	1,1	0,199	1	0,865
Jižní Asie	75,8	1,4	0,486	3	0,628
Čína	72,9	0,4	0,227	4	0,746

Vlastní zpracování

*1 – křesťanství a judaismus, 2 – islám, 3 – hinduismus a buddhismus, 4 – bez vyznání

6.3 Determinanty

U indexu nerovnosti mezi pohlavími, náboženství, 3P indexu a indexu lidského rozvoje byla prokázána přímá spojitost s mírou prostituce. V makroregionálním pojetí se přidala míra nakažení virem HIV/AIDS. Indikátory odpovídají pořadí hodnocení korelačních koeficientů v tabulce č. 4. Každý z indikátorů měl za úkol potvrdit či vyvrátit předpoklady stanovené v úvodu práce.

Index nerovnosti pohlaví se skládá ze čtyř aspektů, a to z reprodukčního zdraví, postavení žen podle počtu mandátů ve vrcholové politice, podílu mužů a žen se středoškolským a vyšším vzděláním nad 25 let a ekonomické postavení žen na trhu práce (Human Development Reports 2018). Tyto podkategorie v rámci negativního hodnocení nelze hledat ve vyspělých státech. To může být jeden z důvodů, proč v obou případech korelační analýzy vyšla relativně silná závislost. Z psychologizující teorie bylo odvozeno, že ženy v oblasti genderové nerovnosti mají větší sklony k provozování prostituce, neboť nemohou finančně konkurovat mužům. Všeobecně lze říci, že se ve světě vyskytuje diskriminace žen, která je následně nutí vykonávat méně atraktivní profese. Omezování nepostihuje pouze ženy, ale i různé menšiny či jinak znevýhodněné skupiny, což v mnoha oblastech, kde nezáleží na faktoru rozvinutí socioekonomické sféry, napomáhá k růstu podílu prostituujících se osob (Curtis 2009).

U ukazatele *náboženství* mohou být výsledky trochu zavádějící kvůli zvolené metodě porovnání. Komparoval se soubor míry prostituujících osob se souborem náboženství v jednotlivých zemích, který definuje pouze interval od 1 do 4. Obě číselné skupiny to činí snáze korelovatelné díky malému rozptylu a dalším mírám variability. Nicméně vzhledem k náboženskému impaktu v mnoha regionech lze souhlasit s tvrzením, že vyznání či víra je jeden z faktorů, který formuje podobu prostituce v dané oblasti. Zároveň záleží na benevolenci a přístupu k dané problematice. Islám prostituci zakazuje a trestá, hinduismus s buddhismem ji nepodporují a zařazují osoby provozující prostituci na úplný okraj společnosti. Křesťanství s prostitucí nesouhlasí, avšak nijak osoby netrestá či je nezavrhává.

Index lidského rozvoje neboli HDI bere v potaz index očekávané délky života, index vzdělání a index hrubého národního příjmu (Syrovátka 2009). Nejlepšího hodnocení dosáhly především rozvinuté země. Indikátor víceméně diferencuje socioekonomickou úroveň zemí. Úspěšné výsledky zde platí za předpokladu vysokého počtu prostituujících osob v rozvojovém světě a naopak nízkých hodnot ve vyspělých oblastech, což se v mnoha případech potvrdilo.

Naopak *3P index* se oproti analýze v makroregionálním pojetí propadl mezi jedny z nejhorších vztahů. Určitě to neznamená, že by kuplířství nijak nepůsobilo na prostituci, když jsou oba jevy provázány. Nicméně při výpočtech nebyla zohledněna populační velikost státu vzhledem k metodické složitosti, kterou použil Seo-Young (2016) u jednotlivých zemí, tudíž postavení všech států v regionu je rovnocenné, díky čemuž došlo ke zkreslení výsledného korelačního koeficientu. Lze tedy vycházet z analýzy a potvrdit vliv daného indikátoru.

Ekonomické ukazatele se po generalizaci víceméně nezměnily (cca -0,1). Mnoho autorů (př. Ward, Aral 2006) tvrdí, že hlavními faktory podporující prostituci jsou nerovnost a chudoba. Nicméně podle použitých metod se jejich teoretická účinnost neprojevila. U ostatních indikátorů se žádná přímá spojitost neprokázala. To platí pro urbanizaci a podíl věřících. Podíl urbanizace určuje procento občanů žijících ve městech. Vzniká však mnoho výjimek a rozkolů v předpokladu. Zároveň ukazatel objasňuje pouze stav v dané zemi, nikoli formu, kterou proces urbanizace probíhal (živelná migrace obyvatel v chudých oblastech nebo postupná ve většině vyspělých regionů). Proto lze hovořit o neadekvátně zvoleném potenciaálním determinantu. Podíl věřících nebere v potaz jednotlivá náboženství a jejich vliv na kulturu. V analýze i syntéze vychází, že čím více lidí věří, tím se zvyšuje i míra prostituce, což rozporuje logice. Nicméně tato situace nastala především díky velké mase

statisticky věřících právě v nejpostiženějších oblastech zkoumaným jevem. Je otázka, jaký vliv na to mají právě jednotlivá náboženství a jak moc se lidé řídí danými kodexy chování.

7. Závěr

Celkově prostorovou diferenciaci prostituce nelze zdůvodnit pouze jediným faktorem či ukazatelem, proto se nemůžou brát v potaz pouze výsledky ze statistických metod. Použité analýzy jen dopomáhají k utvoření obrazu zachycující hrubé příčiny výskytu zkoumaného jevu. Jedná se o komplexní globální problematiku, která se v různých regionech odvíjí od odlišných determinantů. Vybrané ukazatele nedokážou zahrnout všechny činitele, pouze poukazují na možné vlivy. Navíc existuje možnost zkreslení výsledků díky nepřesným datům, neboť i OSN někdy shromažďuje informace tendenčně za použití více metod, aby vyzdvihla a poukázala na problémy ve světě.

Nicméně hlavním cílem práce bylo vysledovat prostorovou diferenciaci výskytu prostituce ve světě na úrovni států, z čehož vzešly jako jádrové oblasti země v Subsaharské Africe a Střední Americe, částečně pak v Jihovýchodní Asii. Jelikož mnoho dat u jednotlivých států chybělo a zbytek spočíval pouze v odhadech různých organizací, tak se výsledná podoba rozmístění prostituce jevila mozaikovitě a bez jasných pravidel. Zároveň se míra prostituce komparovala se socioekonomickými a ostatními druhy ukazatelů. Mezi nejvlivnější indikátory se zařadily index genderové nerovnosti, náboženství, HDI a míra rozšíření viru HIV/AIDS. Nastaly případy, kdy se indikátor s podobnými hodnotami ve více zemích neshodoval s mírou prostituce v dané mezi. Lze poukázat například na HDP na obyv. v afrických zemích, kde víceméně stejné hodnoty sousedních států neodpovídaly výskytu prostituce. Díky těmto rozdílům vycházely nízké korelační koeficienty v analýze. Ta se však nepovažovala za hlavní cíl práce a pouze nastínila možnosti.

V úvodu se zároveň stanovily hypotézy, které zohledňují několik důležitých otázek týkajících se výskytu prostituce ve světě. Většina vychází z logických a teoretických domněnek vztahených k některým ukazatelům.

První hypotéza hovoří o teorii vzniku prostituce, který způsobují biologické a psychické předpoklady. Na základě provozování prodejného sexu jakožto opaku mužské kriminality v rámci biologizující teorie se víceméně shodují státy v Subsaharské Africe, Středním východě a zčásti i v Jihovýchodní Asii. Protikladné hodnoty se prokázaly především v Evropě, mimo východní Evropu, a Oceánii. Lze tedy říci, že se hypotéza potvrdila hlavně pro makroregionální rozdělení, nicméně předpoklad neplatí pro všechny země, neboť například Rusko a jihoevropské státy se sice vyznačují zvýšenou kriminalitou, ale nižší nebo průměrnou mírou prostituce.

Psychologizující teorie vychází z premise nerovnosti mezi pohlavími. Poukazuje na provázanost prostituce s nerovností mezi pohlavími v méně vyspělých zemích světa. Tento předpoklad taktéž vyšel neúplně. Genderová nerovnost s vyšší mírou prostituce nastává ve zmiňovaných oblastech v úvodu. Naopak neodpovídá v Jižní Asii a Indonésii, kde se prostituce nepohybuje ve vysokých číslech.

Druhá hypotéza se zabývá vlivem ekonomické rozvinutosti na výskyt prostituce v jednotlivých zemích světa. Nemůže se s ní však stoprocentně souhlasit, protože ne ve všech ekonomicky slabších zemích se nachází vysoká míra prostituce, i když platí, že chudé země v tomto kontextu převažují. Výjimkou jsou například Indie s Indonésií. V opačném gardu nelze hypotézu potvrdit u vyspělých zemí, které se vyznačují vysokou mírou prostituce, jako tomu je u Německa, USA, Izraele nebo Rakouska.

Třetí hypotéza se zabývá dopadem urbanizace na výskyt prostituce. U mnoha zemí se předpoklad neprojevil. I přes vysokou urbanizaci v některých rozvojových státech se míra zkoumaného jevu výrazně lišila. Teze se může aplikovat u většiny zemí Latinské Ameriky a Jihoafrické republiky díky odlišným charakteristickým rysům. Ostatní méně rozvinuté země se pohybují kolem 50 % a nižšího podílu urbanizace, kde dochází k nekontrolovatelnému a prudkému demografickému vývoji a výrazné nabídce prodejného sexu.

Čtvrtá hypotéza predikuje hodnotu míry prostituce na základě výskytu HIV/AIDS, neboť se říká, že jednou z nejohroženějších skupin virem HIV/AIDS jsou prostituující se osoby. Při komparaci v analytické části vyšel minimální vztah, avšak v generalizovaném pojetí indikátor vykázal silnou závislost hlavně kvůli odbourání nepřesností některých afrických států. Právě makroregion Subsaharské Afriky potvrdil předpoklad. Následovaly země Latinské Ameriky s extrémnější mírou prostituce a nemalým rozšířením viru HIV/AIDS. Další příklady je možno nalézt v bývalých oblastech sféry vlivu Sovětského svazu (Moldavsko či Ukrajina).

Lze říci, že studium prostorové distribuce prostituce ve světě jako celku je stále poměrně málo probádané téma. Neexistující registry, nepřesné odhady či jiné omezené statistiky počtu pracovníků v daném oboru sěžují hlubší analýzu důvodů, co přivádí širší masu lidí na určitém území k provozování těchto služeb. Bylo vypracováno mnoho kvalitativních šetření, nicméně ty se nevěnují předmětu z širšího prostorového hlediska. Nic se však nemění na tom, že prodejný sex zůstává globálním fenoménem, neboť dokázal přečkat sebevětší krize v podobě nejrůznějších restriktivních opatření. Pravděpodobně se trendy vývoje nebudou

měnit, jelikož jen hrstka států se zabývá tím, jak danou problematiku vyřešit, kam kupříkladu Česká republika nepatří.

8. Seznam použité literatury a zdrojů

- ADAIR, P., NEZHIVENKO, O. (2017): Assessing how large is the market for prostitution in the European Union. *Ethics and economics*, 14, č. 2, s. 116-136
- ADETUNJI, J. (2011): Forty-eight women raped every hour in Congo, study finds. *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/world/2011/may/12/48-women-raped-hour-congo> (4.2.2019)
- Adherents (2014): Major Religions of the World. http://www.adherents.com/Religions_By_Adherents.html#Islam (16.2.2019)
- Aidsinfoonline (2016): Sex workers: Population size estimate, http://www.aidsinfoonline.org/gam/stock/shared/dv/PivotData_2018_7_22_636678151733621264.htm (15.7.2018)
- AVILA, S. (2008): Buddhism and its relation to women and prostitution in Thai society. Florida International University. Theses and Dissertations. 103 s.
- AZÍZ, S. (2013): Project Syndicate. In KOBĚLKA, J. (2013): Nerovnost pohlaví v rozvíjejících se ekonomikách nejen trvá, ona i roste. *iDNES*, https://zpravy.idnes.cz/nerovnost-pohlavi-v-rozvijejicich-se-ekonomikach-nejen-trva-ona-i-roste-1oi-/zpr_archiv.aspx?c=A130307_092524_kavarna_chu (12.9.2018)
- BALES, K. (2006): Testing a theory of modern slavery. <https://glc.yale.edu/sites/default/files/files/events/cbss/Bales.pdf> (13.10.2018)
- BARNETT, L., CASAVANT, L. (2011): Prostitution: A review of legislation in selected countries. Ottawa, Library of Parliament, 28 s.
- BULLOUGH, V. L., & BULLOUGH, B. (1977): Sin, sickness, and sanity: A history of sexual attitudes. New York, NY: New American Library, 276 s.
- COLE, J. (1996) *Geography of the World's Major Regions*. Routledge, New York, 773 s.
- CURTIS, M. (2009). A world of discrimination: minorities, indigenous peoples and education. In TANEJA, P. (eds.): *State of the World's Minorities and Indigenous People's*, London: Minority Rights Group, s. 12-23
- ČSÚ (2017): Rozptyl, směrodatná odchylka a variační koeficient. *Statistika&My*. <http://www.statistikaamy.cz/2017/01/rozptyl-smerotatna-odchylka-a-variacionni-koeficient/> (8.2.2019)

- DE LA PAZ, I., MARCELO, P. (2007): Coercion of victim key in human trafficking. Philippines today, <http://www.philippinestoday.net/archives/607> (4.2.2019)
- DITMORE, M. H. (2006): Encyclopedia of prostitution and sex work. Volume I, II. Westport, Connecticut, Greenwood, 782 s.
- ECPAT (2014a): The Commercial Sexual Exploitation Of Children In Africa, http://www.ecpat.org/wp-content/uploads/legacy/Regional%20CSEC%20Overview_Africa.pdf (23.11.2018)
- ECPAT (2014b): The Commercial Sexual Exploitation Of Children In Europe, http://www.ecpat.org/wp-content/uploads/legacy/Regional%20CSEC%20Overview_Europe.pdf (23.11.2018)
- ELSTER, J. (2005): The market and the forum: three varieties of political theory. In: MATRAVERS, D., PIKE, J. (eds.): Debates in contemporary political philosophy: An anthology. Routledge, s. 325-341.
- FANG, M. (2013): 100,000 Children Are Forced Into Prostitution Each Year. ThinProgress.org, <https://thinkprogress.org/100-000-children-are-forced-into-prostitution-each-year-97472b01a9d/> (27.11.2018)
- Fondation Scelles (2018): A summary of prostitution. <http://www.fondationscelles.org/en/prostitution/a-summery-of-prostitution#commercialization> (20.10.2018)
- Global Slavery Index (2018): Country data. Prevalence Index Rank, <https://www.globalslaveryindex.org/2018/data/country-data/mauritania/> (4.2.2019)
- GORGONOVÁ, T. (2007): Sociální aspekty prostituce. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta, katedra speciální pedagogiky, 110 s.
- GOULD, A.J. (2010): Modern slavery: A regional focus. Second Annual Interdisciplinary Conference on Human Trafficking, University of Nebraska – Lincoln, 94 s.
- Havoscope (2015a): Prostitution statistics, <https://www.havoscope.com/prostitution-statistics/> (20.7.2018)
- Havoscope (2015b): Arms Trafficking, <https://www.havoscope.com/tag/arms-trafficking/> (25.12.2018)
- Hinduwebsite (2019): Hinduism and Prostitution, https://www.hinduwebsite.com/hinduism/h_prostitution.asp (5.2.2019)

- Hospodářské noviny (1999): Produkce drog je velký byznys, vynáší až 500 miliard USD ročně. <https://archiv.ihned.cz/c1-809700-produkce-drog-je-velky-byznys-vynasi-az-500-miliard-usd-rocne> (25.12.2018)
- HUBBARD, P. (1998). Sexuality, immorality and the city: red-light districts and the marginalisation of female street prostitutes. *Gender, Place and Culture: A Journal of Feminist Geography*, 5, č. 1, s. 55-76
- HUBBARD, P. (1999). *Sex and the city: geographies of prostitution in the urban West*. Ashgate Publishing, 215 s.
- Human Development Reports (2018): Gender Inequality Index (GII). <http://hdr.undp.org/en/content/gender-inequality-index-gii> (12.10.2018)
- HUSSAN, A. (2018): Annual Report to Parliament on Immigration 2018. Canada, <https://www.canada.ca/content/dam/ircc/migration/ircc/english/pdf/pub/annual-report-2018.pdf> (9.4.2019)
- HYNDRÁK, K. (2006): Statistika, <http://www.skolime.cz/wp-content/uploads/2014/08/statistika.docx> (10.1.2019)
- Chartsbin (2015): World Religion, <http://d3tt741pwxqwm0.cloudfront.net/WGBH/sj14/sj14-int-religmap/index.html> (10.10.2018)
- CHMELÍK, J. (2003): *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Portál, Praha, 201 s.
- Indexmundi (2017): HIV/AIDS - people living with HIV/AIDS. <https://www.indexmundi.com/g/r.aspx?c=ym&v=35> (4.9.2018)
- Investiční web (2013): Prostituce v Řecku kvůli vysoké nezaměstnanosti vzrostla o 150 %. <https://www.investicniweb.cz/2013-5-28-prostituce-v-recku-kvuli-vysoke-nezamestnanosti-vzrostla-o-150/> (12.8.2018)
- ISRAEL, D. (2018): Knesset Passes Bills Punishing Prostitution Clients, Compelling Security Cameras in Old Age Homes. Jewish Press. Dostupné na: <https://www.jewishpress.com/news/israel/the-knesset/knesset-passes-bills-punishing-prostitution-clients-compelling-security-cameras-in-old-age-homes/2018/12/31/> (4.2.2019)
- JAHO DOVÁ, D., ČÁSLAVSKÁ, W., T. (2015): Prostituce – co s ní? *Fema*, 6, č. 7, s. 39-40
- JÍCHOVÁ, J.; TEMELOVÁ, J. (2012): Kriminalita a její percepce ve vnitřním městě: případová studie pražského Žižkova a Jarova. *Geografie*, 117, č. 3, s. 329-348.

- JOHNSTON, L., LONGHURST, R. (2009): *Space, Place and Sex: Geographies of Sexualities*. Rowman & Littlefield, Plymouth, 208 s.
- JONES, L., D. ENGSTROM, T. HILLIARD AND M. DIAZ (2007): *Globalization and Human Trafficking*. *Journal of Sociology and Social Welfare* 34(2), s. 107-122
- JUNGOVÁ, D. (2010): *Prostituce jako akt násilí páchaného na ženách ve švédské legislativě*. Bakalářská práce, Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií, katedra sociologie, 44 s.
- KALE, S. (2017): *Police Are Allegedly Sleeping with Sex Workers Before Arresting Them*. https://broadly.vice.com/en_us/article/59mbkx/police-are-allegedly-sleeping-with-sex-workers-before-arresting-them
- KLIMEŠOVÁ, V. (2012): *Genderové rozdíly*. Diplomová práce, Masarykova univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií, katedra psychologie, 81 s.
- KNĚŽÍČKOVÁ, M. (2015): *Územní polarita socioekonomické diferenciacie Spolkové republiky Německo*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 63 s.
- KOLÁŘ, O. (2009): *Diferenciacie názorů na problematiku prostituce v závislosti na věku*. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, katedra, institut mezioborových studií, 108 s.
- KOMÁREK, M. (2013): *Miluj prostitutku svou*. Literární noviny, <http://literarky.cz/civilizace/89-civilizace/15687-miluj-prostitutku-svou> (26.11.2018)
- KOSOVÁ, D. (2016): *Lokality strachu z kriminality na území města Jihlavy*. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, katedra geografie, 101 s.
- LEMINGEROVÁ, J. (2012): *Mobilita obyvatelstva a její vliv na rozvoj regionu*. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, katedra ekonomiky, 65 s.
- MAAN, J. (2017): *Which nations' sex tourists go to Africa's sex destinations the most of all?* Quora, <https://www.quora.com/Which-nations-sex-tourists-go-to-Africas-sex-destinations-the-most-of-all> (3.2.2019)
- MACEŠKOVÁ, M., OUŘEDNÍČEK, M., & TEMELOVÁ, J. (2009): *Sociálně prostorová diferenciacie v České republice: implikace pro veřejnou (regionální) politiku*. *Ekonomický časopis (Journal of Economics)*, 7 (57), s. 700-715

- MAKHAKHE, N. F., LANE, T., MCINTYRE, J., STRUTHERS, H. (2017): Sexual transactions between long distance truck drivers and female sex workers in South Africa. *Global health action*, 10, č. 1, s. 1-10
- MUNI (2013): Induktivní statistika. Hodnocení závislostí.
https://is.muni.cz/el/1411/podzim2013/VSSL051c/um/43678574/10.sem._Stat._zavislosti_2013.ppt (27.1.2019)
- MCKEGANEY, N. P. (1994): Prostitution and HIV: What do we know and where might research be targeted in the future? *AIDS*, 8, č. 9, s. 1215-1226.
- MIKULÁŠEK, R. (2010): Teorie sociálně patologického chování. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, institut mezioborových studií, 51 s.
- MINICHELLO, V., SCOTT, J. (2017): Research shows distribution of online male escorts, by nation.
<https://research.qut.edu.au/aboutmaleescorting/2017/11/01/number-of-online-male-escorts-by-nation-2/> (28.11.2018)
- MOON, K. H. S. (2009): Military Prostitution and the U.S. Military in Asia. *The Asia Pacific Journal*, 7, č. 3, s. 1-10.
- MORAVCOVÁ, E. (2014): Teorie sociální dezorganizace a její význam pro výzkum prostorové podmíněnosti kriminality. *Sociologie*, 46, č. 5, s. 534–553.
- MUSACCHIO, V. (2004): Migration, prostitution and trafficking in women: An overview. *German LJ*, 5, č. 9, s. 1015-1030
- NKALA, P. P. (2014): Factors That Influence the Increase of Prostitution in Bulawayo's Business Centre. *IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)*, 19, č. 6, s. 65-74
- NoBullying (2016): How Many Prostitutes Are in the United States and the Rest of the World?
<https://prostitution.procon.org/view.answers.php?questionID=000095#answer-id-014361> (17.1.2019)
- NOVÁČEK, A. (2015): Vraždy ve světě: makroregionální srovnání. *Geografické rozhledy*, 24, č. 5, s. 8–9
- OLANIYI, R. O. (2011): Global Sex Trade and Women Trafficking in Nigeria. *Journal of Global Initiatives: Policy, Pedagogy, Perspective*, 6, č. 1, s. 1-22
- PITONÁK, M. (2014): Prostorovost města v kontextu (homo/hetero) sexuality: úvod do teoretické diskuse geografí sexualit. *Geografie*, 119, č. 2, s. 179–198

- ProCon (2018): 100 Countries and Their Prostitution Policies.
<https://prostitution.procon.org/view.resource.php?resourceID=000772> (22.9.2018)
- QAYYUM, S., IQBAL, M. M. A., AKHTAR, A., HAYAT, A., JANJUA, I. M., & TABASSUM, S. (2013): Causes and Decision of Women's Involvement into Prostitution and its Consequences in Punjab, Pakistan, *Academic Research International*, 4, č. 5, s. 398-411
- RACHEL, B. (2010): HIV/AIDS in the Countries of the Former Soviet Union: Societal and Attitudinal Challenges. *Central European Journal of Public Health*, 12, č. 2, s. 110-115
- Rainbo organization (2019): The Epidemic of Violence against Women in Africa.
<http://www.rainbo.org/the-epidemic-of-violence-against-women-in-africa/>
 (4.2.2019)
- Reddit (2015): Legal status of prostitution by country.
https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/3crilb/legal_status_of_prostitution_by_country_4504x2234/ (20.1.2019)
- ROBINSON, L. N. (1997): The globalization of female child prostitution: A call for reintegration and recovery measures via article 39 of the United Nations Convention on the Rights of the Child. *Indiana Journal of Global Legal Studies*, 5, č. 1, s. 239-261
- ROZUMOVÁ, P. (2010): O prostituci a souvisejících doprovodných jevech. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, katedra praktické teologie 112 s.
- SACHSIDA, A., & MOREIRA, T. B. S. (2010): A Theory of Prostitution. *Economia e Desenvolvimento, Recife (PE)*, 9, č. 1, s. 50-69
- SAMPSON, R. J., LAURITSEN, J. L. (1997): Racial and ethnic disparities in crime and criminal justice in the United States. *Crime and Justice*, 21, s. 311-374
- SANGARAMOORTHY, T., KROEGER, K. (2013): Mobility, Latino Migrants, and the Geography of Sex Work: Using Ethnography in Public Health Assessments. *Hum Organ*, 72, č. 3, s. 263-272
- SANGER, W. W. (1895): The history of prostitution: Its extent, causes and effects throughout the world. American Medical Press, 503 s.
- SEO-YOUNG, CH. (2016): Report on the 3P Anti-trafficking Policy Index 2015.
http://www.economics-human-trafficking.org/mediapool/99/998280/data/3P_Anti-trafficking_Policy_Index_2015_Report.pdf (6.9.2018)

- SHEYKHI, M. T. (2017): Increasing Urbanization and Prostitution: A Sociological Appraisal. *World Wide Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 3, č. 5, s. 10-13
- SCHREIBER, H. (1993): Nejstarší řemeslo: kulturní dějiny prostituce. Praha, Mladá fronta, 333 s.
- SOCHŮREK, J. (2001): Vybrané kapitoly ze sociální patologie I. a II. díl. Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická, katedra pedagogiky a psychologie, 128 s.
- STRAUSS, T. (2001): Growth and government: Is there a difference between developed and developing countries? *Economics of Governance*, 2, č. 2, s. 135-157.
- SYROVÁTKA, M. (2008): Jak (ne)měřit kvalitu života. Kritické pohledy na index lidského rozvoje. *Mezinárodní vztahy*, 43, č. 1, s. 9–37
- ŠÍDOVÁ, L., POLÁKOVÁ, J., MALINOVÁ, H. (2013): Ze sexbyznysu na trh práce?: Přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce. Praha, Rozkoš bez rizika, <http://rozkosbezrizika.cz/?edmc=10276>
- The Hindu (2004): Mapping cultures.
<https://www.thehindu.com/mp/2004/08/11/stories/2004081101090100.htm>
(20.8.2018)
- The World Bank (2017a): GDP per capita, PPP (current international \$).
<https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD?view=map>
(20.8.2018)
- The World Bank (2017b): Urban population (% of total).
<https://data.worldbank.org/indicator/SP.URB.TOTL.IN.ZS> (4.9.2018)
- The World Bank (2017c): Population, total.
<https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL> (11.7.2018)
- TOUŠEK, L (2009): Analýza postojů veřejnosti ke kriminalitě v Plzni. Centrum aplikované antropologie a terénního výzkumu při Katedře antropologických a historických věd Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni, 31 s.
- TREVEN, S., MULEJ, M., & LYNN, M. (2008): The impact of culture of organizational behavior. *Management*, 13, č.2, s. 27–39

- TRIFIOLIS, K. (2014): Legalizing Prostitution: An Introduction. Law School Student Scholarship, 25 s.
https://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1147&context=student_scholarship (22.12.2018)
- UIA (2018a): Female prostitution.
<http://encyclopedia.uia.org/en/problem/142044> (30.11.2018)
- UIA (2018b): Male prostitution.
<http://encyclopedia.uia.org/en/problem/144751> (30.11.2018)
- UNAIDS (2015): Sex workers: Population size estimate.
<http://data.un.org/Data.aspx?d=UNAIDS&f=inID%3A111> (14.7.2018)
- UNAIDS (2016): AIDS data 2016,
http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/2016-AIDS-data_en.pdf
 (4.9.2018)
- UNAIDS (2017): UNAIDS data 2017,
http://www.unaids.org/en/resources/documents/2017/2017_data_book (4.9.2018)
- UPOL (2007): Regrese a korelace.
http://botany.upol.cz/pagedata_cz/vyukove-materialy/71_statistika4.pdf (12.2.2019)
- URBAN, L., DUBSKÝ, J. (2008). Sociální deviace. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 167 s.
- Vision of Humanity (2018): Global Peace Index 2018.
<http://visionofhumanity.org/indexes/global-peace-index/> (15.9.2018)
- WALACH, V. (2018): Přestaňme spravovat okna.
<http://novyprostor.cz/clanky/445/prestanme-spravovat-okna> (24.10.2018)
- WARD, H., ARAL, S. O. (2006): Globalisation, the sex industry, and health. Sex Transm Infect. 2006 Oct; 82, č. 5, s. 345–347.
- WARFORD, B. (2015): Average Age into Prostitution: 12-14 Years Old? Pretty Loaded. <https://prettyloaded.org/average-age-into-prostitution-12-14-years-old/>
 (15.12.2018)
- WHO (2001): Sex work in Asia.
http://www.who.int/hiv/topics/vct/sw_toolkit/sex_work_asia.pdf (20.11.2018)
- WHO (2006): HIV in children.
https://www.who.int/hiv/toronto2006/Children2_eng.pdf (4.2.2019)
- WHO (2017): HIV Country Profiles. <http://cfs.hivci.org/index.html> (3.9.2018)

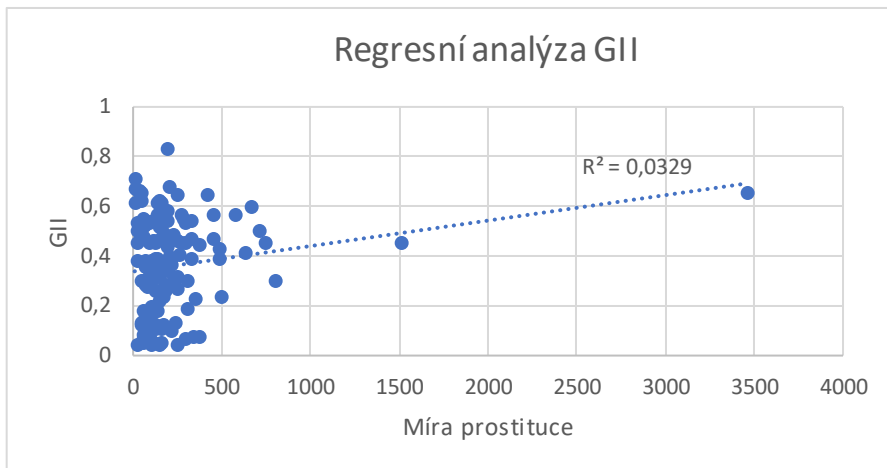
- WONDERS, N. A., MICHALOWSKI, R. (2001): Bodies, borders, and sex tourism in a globalized world: A tale of two cities—Amsterdam and Havana. *Social Problems*, 48, č. 4, s. 545-571
- ZOUBKOVÁ, I., GŘIVNA, T., SCHEINOST, M., a kol. (2014): *Kriminologie*. 4. vydání, Praha: Wolters Kluwer. 536 s.

9. Seznam tabulek, map, grafů

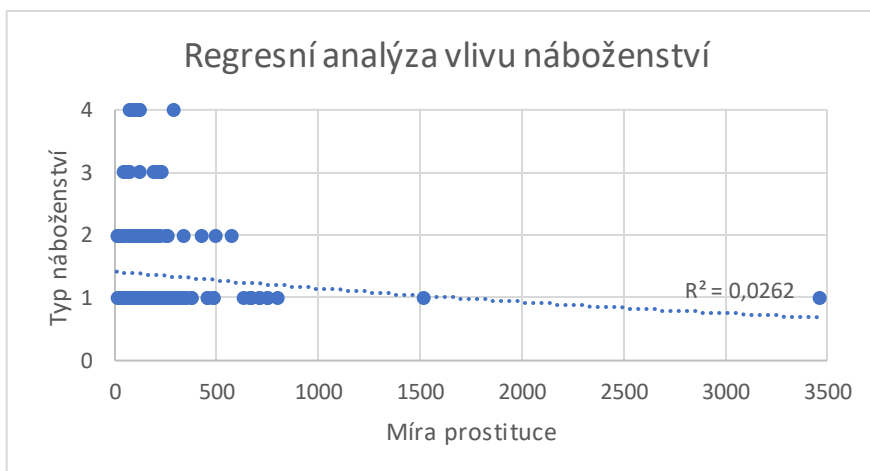
Tab. č. 1: Vybrané socioekonomické a ostatní ukazatele	23
Tab. č. 2: Státy s největším podílem prostituce 2014/2016	35
Tab. č. 3: Státy s nejmenším podílem prostituce 2014/2016	36
Tab. č. 4: Statistické hodnoty jednotlivých ukazatelů	37
Tab. č. 5: Vliv jednotlivých skupin ukazatelů	52
Tab. č. 6: Statistické hodnoty ukazatelů v rámci makroregionů.....	58
Tab. č. 7: Hodnoty vybraných indikátorů v makroregionech světa.....	60
Tab. č. 8: Míra prostituce v daných státech světa.....	81
Mapa č. 1: Makroregiony světa podle Johna Colea (1996)	24
Mapa č. 2: Míra prostituce v jednotlivých zemích světa 2014/2016	32
Mapa č. 3: Index nerovnosti mezi pohlavími v zemích světa 2017	39
Mapa č. 4: Index lidského rozvoje v zemích světa 2017	40
Mapa č. 5: 3P index v jednotlivých zemích světa 2015.....	41
Mapa č. 6: Podíl urbanizace v zemích světa 2017	42
Mapa č. 7: Náboženství v jednotlivých zemích světa 2016.....	44
Mapa č. 8: Podstata právního ukotvení prostituce ve světě.....	45
Mapa č. 9: Míra religiozity v zemích světa 2020.....	47
Mapa č. 10: Počet nakažených lidí virem HIV/AIDS v zemích světa 2017	48
Mapa č. 11: Podíl EAO v terciéru v zemích světa 2017.....	50
Mapa č. 12: HDP na obyvatele v zemích světa 2017.....	51
Mapa č. 13: Podíl prostituce v makroregionech světa.....	57
Graf č. 1: Regresní analýza indexu nerovnosti mezi pohlavími	76
Graf č. 2: Regresní analýza jednotlivých náboženství.....	76
Graf č. 3: Regresní analýza 3P indexu	76
Graf č. 4: Regresní analýza indexu lidského rozvoje.....	77
Graf č. 5: Regresní analýza legálnosti prostituce.....	77
Graf č. 6: Regresní analýza podílu ekonomicky aktivních obyvatel v terciéru	77
Graf č. 7: Regresní analýza HDP na obyvatele	78
Graf č. 8: Regresní analýza podílu věřících.....	78
Graf č. 9: Regresní analýza míry nakažení virem HIV/AIDS	78
Graf č. 10: Regresní analýza podílu urbanizace	79
Graf č. 11: Míra nakažení virem HIV/AIDS v makroregionech světa	79
Graf č. 12: Index genderové nerovnosti v makroregionech světa	79
Graf č. 13: HDI v makroregionech světa	80
Graf č. 14: Náboženství v makroregionech světa.....	80

10. Přílohy

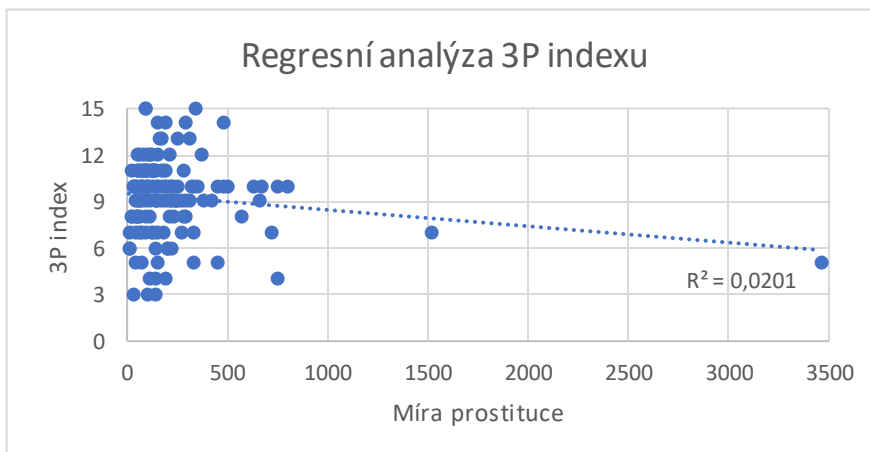
Graf č. 1: Regresní analýza indexu nerovnosti mezi pohlavími

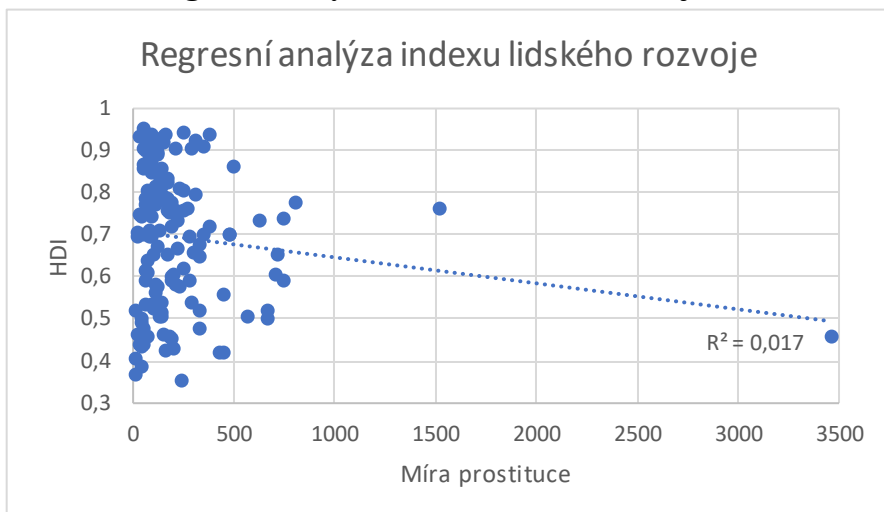
Graf č. 2: Regresní analýza jednotlivých náboženství

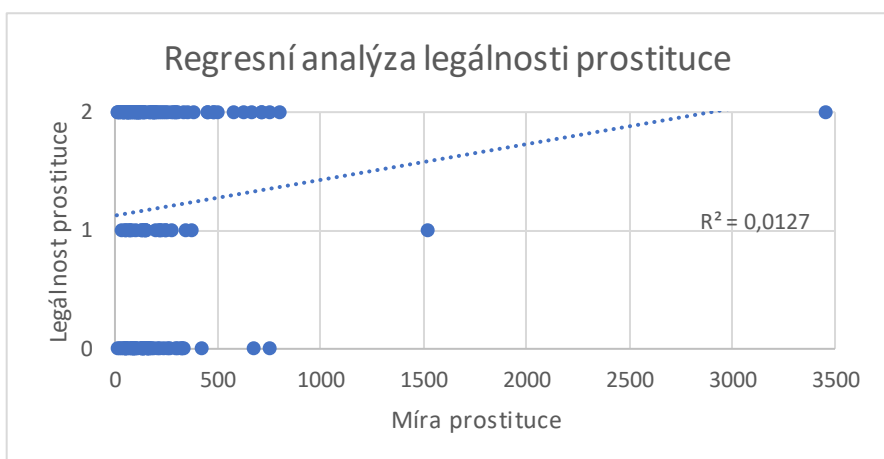
Graf č. 3: Regresní analýza 3P indexu

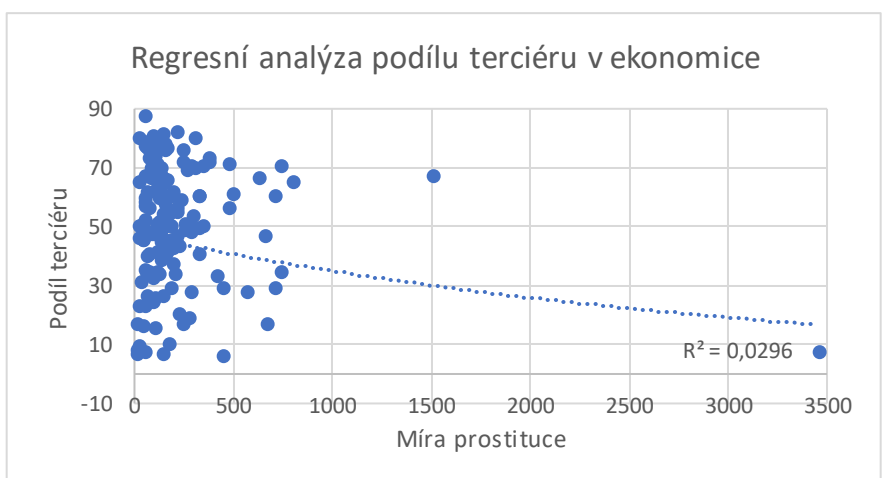
Graf č. 4: Regresní analýza indexu lidského rozvoje

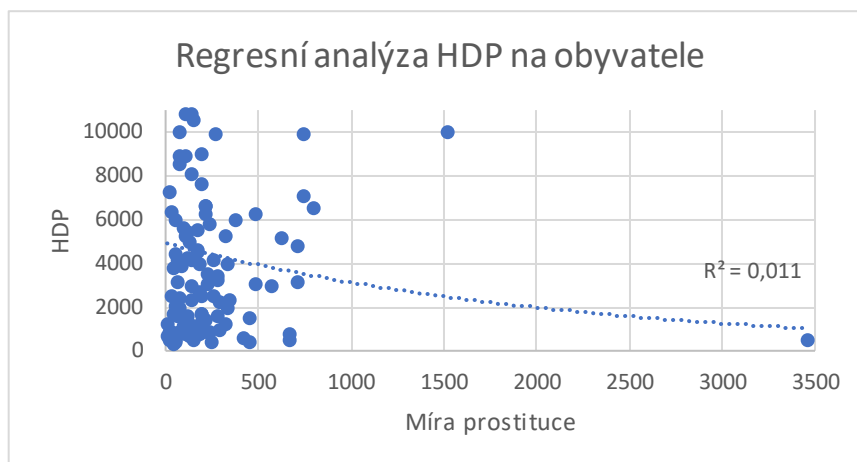
Graf č. 5: Regresní analýza legálnosti prostituce

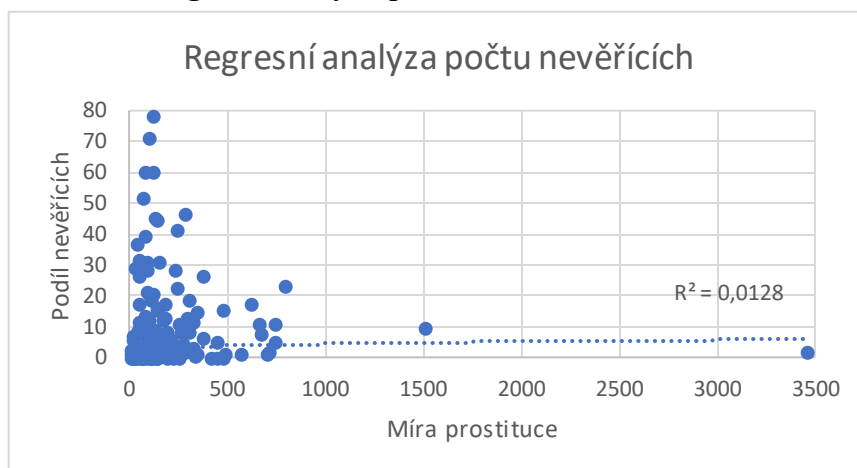
Graf č. 6: Regresní analýza podílu ekonomicky aktivních obyvatel v terciéru

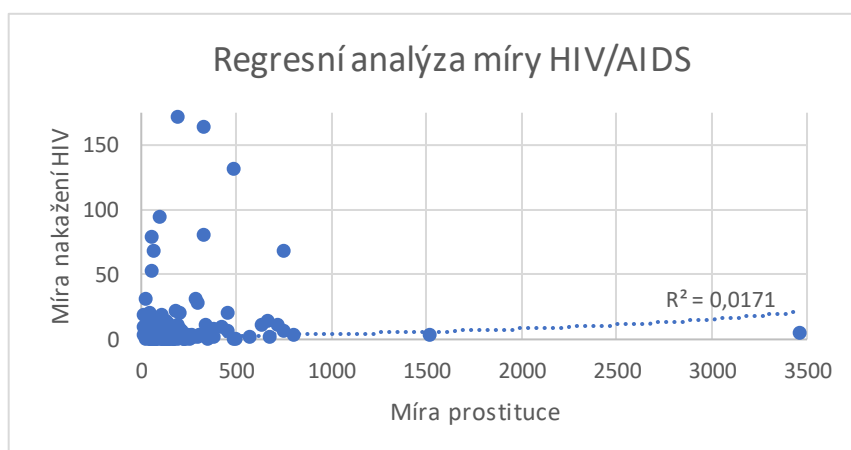
Graf č. 7: Regresní analýza HDP na obyvatele

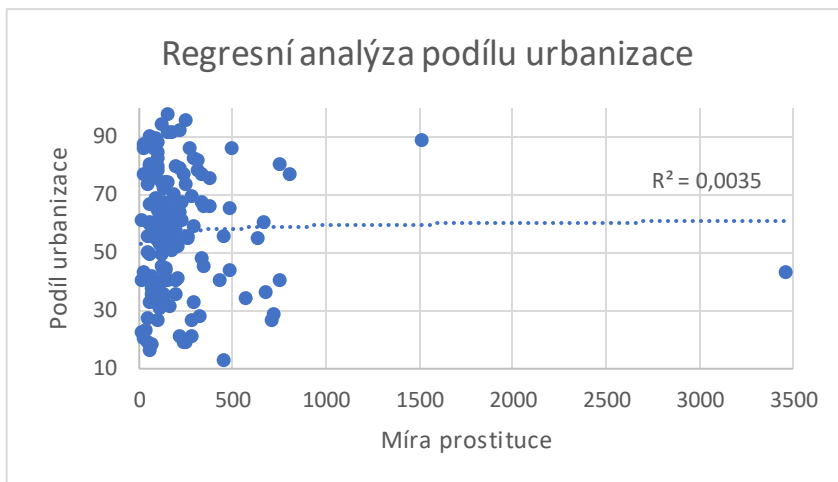
Graf č. 8: Regresní analýza podílu věřících

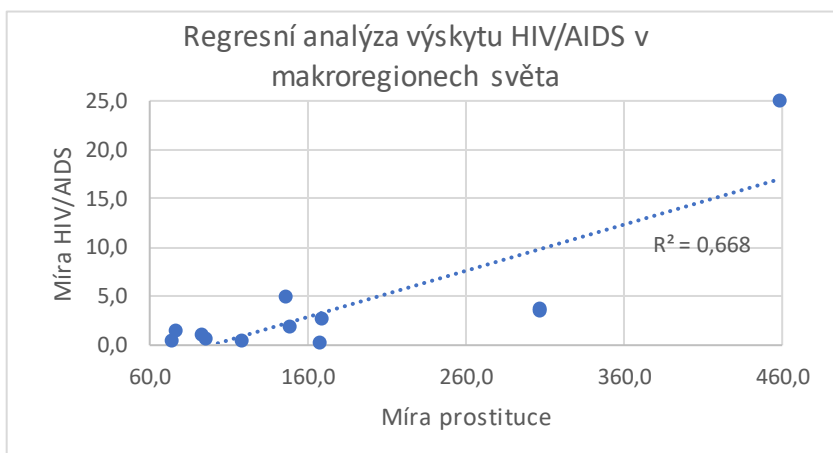
Graf č. 9: Regresní analýza míry nakažení virem HIV/AIDS

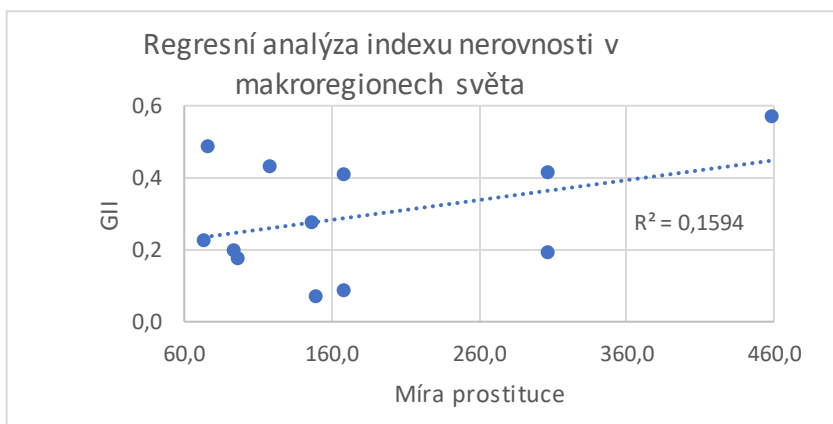
Graf č. 10: Regresní analýza podílu urbanizace

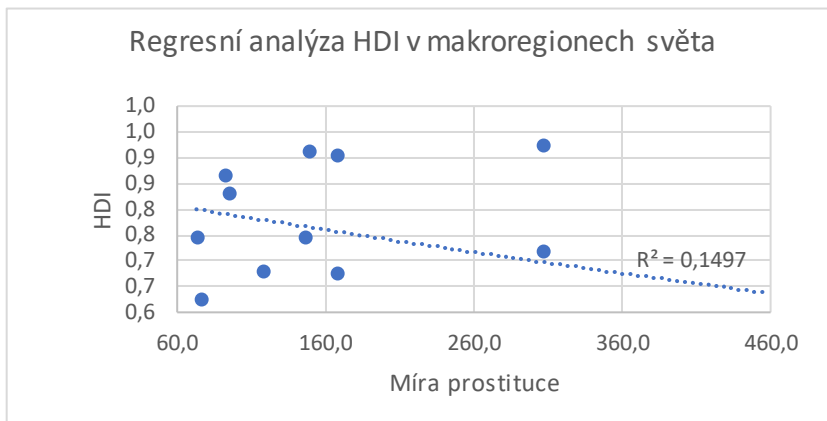
Graf č. 11: Míra nakažení virem HIV/AIDS v makroregionech světa

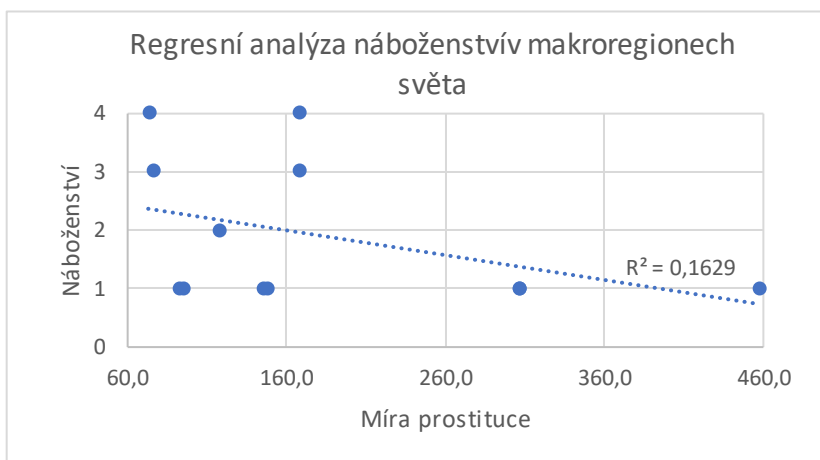
Graf č. 12: Index genderové nerovnosti v makroregionech světa

Graf č. 13: HDI v makroregionech světa

Graf č. 14: Náboženství v makroregionech světa

Tab. č. 8: Míra prostituce v daných státech světa

Stát (v angl.)	Míra prostituce	Stát (v angl.)	Míra prostituce
Afghanistan	36,6	Equatorial Guinea	744,0
Albania	164,0	Eritrea	27,1
Angola	111,3	Estonia	79,9
Argentina	169,1	eSwatini	272,6
Armenia	183,9	Ethiopia	18,3
Australia	88,2	Fiji	93,1
Austria	342,7	Finland	100,2
Azerbaijan	251,5	France	55,1
Bangladesh	67,7	Gabon	20,8
Belarus	230,4	Gambia	151,1
Belgium	152,3	Georgia	132,5
Belize	130,6	Germany	372,2
Benin	135,2	Ghana	188,9
Bhutan	59,3	Greece	92,9
Bolivia	274,0	Guatemala	167,2
Bosnia and Herzegovina	103,7	Guinea	67,3
Botswana	187,5	Guinea-Bissau	175,1
Brazil	263,7	Guyana	712,5
Bulgaria	140,8	Haiti	660,3
Burkina Faso	153,9	Honduras	251,9
Burundi	449,0	Hungary	126,9
Cambodia	212,3	Chad	9,7
Cameroon	450,4	China	72,5
Central African Republic	13,9	India	67,7
Colombia	24,8	Indonesia	87,0
Costa Rica	304,2	Iran	111,6
Croatia	163,1	Ireland	153,6
Cuba	798,5	Israel	210,9
Czechia	121,8	Italy	80,5
Democratic Republic of the Congo	3455,9	Ivory Coast	38,1
Denmark	99,2	Jamaica	625,2
Djibouti	331,1	Japan	118,6
Dominican Republic	745,3	Kazakhstan	102,9
East Timor	131,6	Kenya	280,7
Ecuador	211,3	Kyrgyzstan	122,6
Egypt	23,7	Laos	188,0
El Salvador	330,3	Latvia	128,6
Lebanon	67,7	Rwanda	103,2
Lesotho	321,7	Senegal	141,5

Liberia	38,9	Sierra Leone	421,9
Lithuania	49,6	Slovakia	137,7
Luxembourg	50,5	Slovenia	114,1
Macedonia	170,6	Somalia	145,5
Madagascar	668,3	South Africa	478,7
Malawi	48,6	South Korea	287,2
Malaysia	66,9	South Sudan	38,4
Mali	200,7	Spain	91,9
Mauritania	8,4	Sri Lanka	63,1
Mexico	190,2	Sudan	568,9
Moldova	345,4	Suriname	376,4
Mongolia	42,1	Sweden	25,1
Morocco	220,7	Switzerland	242,8
Mozambique	51,0	Syria	138,7
Myanmar	119,7	Tajikistan	94,5
Namibia	325,3	Thailand	207,2
Nepal	229,0	Togo	129,1
Netherlands	146,3	Tunisia	219,2
New Zealand	77,6	Turkey	146,0
Nicaragua	292,4	Ukraine	181,3
Niger	242,3	United Arab Emirates	494,0
Nigeria	54,3	United Kingdom	89,5
North Korea	99,0	United Republic of Tanzania	288,1
Norway	50,8	United States of America	306,2
Pakistan	112,0	Uruguay	243,9
Panama	139,0	Uzbekistan	74,0
Paraguay	48,5	Vanuatu	707,2
Peru	214,5	Venezuela	1512,7
Philippines	479,6	Vietnam	74,8
Poland	49,4	Yemen	192,6
Portugal	89,5	Zambia	58,1
Republic of Serbia	54,9	Zimbabwe	89,7
Republic of the Congo	195,1		
Romania	106,8		
Russia	140,6		